

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

**NARODNA
KOALICIJA**
SIGURAN SMJER ZA HRVATSKU

PROGRAM

narodnakoalicija.hr

SADRŽAJ

UVOD	5
1. SIGURAN SMJER ZA GOSPODARSTVO	8
1.1. GOSPODARSTVO U PROŠLOM MANDATU.....	8
1.2. GOSPODARSTVO 2020	10
1.3. ZA POTPORU RASTU IZVOZA	10
1.4. ZA JAČANJE IZRAVNIH POTICAJA ZA ULAGANJE U INOVACIJE	11
1.5. ZA SNAŽNU PODRŠKU RAZVOJU MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA	12
1.6. ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA NELIKVIDNOSTI I KVALITETNIJE RESTRUKTURIRANJE PODUZETNIKA U POTEŠKOĆAMA	13
1.7. ZA SMANJENJE PARAFISKALNIH NAMETA	13
1.8. ZA BOLJI OKVIR ZA TRGOVINU I UPRAVLJANJE IMOVINOM	13
2. SIGURAN SMJER ZA OBRAZOVANJE	14
2.1. OBRAZOVANJE U PROŠLOM MANDATU	14
2.2. OBRAZOVANJE DANAS	15
2.3. OBRAZOVANJE 2020	15
2.4. ZA PUNU PROVEDBU STRATEŠKOG OKVIRA OBRAZOVNE I ZNANSTVENO-TEHNOLOŠKE POLITIKE	16
2.5. ZA MODERNE ŠKOLE	17
2.6. ZA VEĆU KVALITETU VISOKOG OBRAZOVANJA I VEĆA ULAGANJA U ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	18
2.7. ZA BOLJI UČENIČKI I STUDENTSKI STANDARD	19
2.8. ZA OBRAZOVANJE ZA SVE DRUŠTVENE SKUPINE	20
2.9. ZA KVALITETAN RAZVOJ SPORTA	20
3. SIGURAN SMJER ZA ZDRAVSTVO	21
3.1. ZDRAVSTVO U PROŠLOM MANDATU	21
3.2. ZDRAVSTVO DANAS	22
3.3. ZDRAVSTVO 2020	22
3.4. ZA ZDRAVIJE ZDRAVSTVO	23
4. SIGURAN SMJER ZA RAD I ZAPOŠLJAVANJE	25
4.1. RAD I ZAPOŠLJAVANJE U PROŠLOM MANDATU	25
4.2. RAD I ZAPOŠLJAVANJE DANAS	26
4.3. RAD I ZAPOŠLJAVANJE 2020	26
4.4. ZA DALJNJE SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI I POVEĆANJE ZAPOSLENOSTI	26
4.5. ZA UREĐEN MIROVINSKI SUSTAV I DOSTOJNU MIROVINU U STAROSTI	27
4.6. ZA BOLJE UVJETE RADA	28

5. SIGURAN SMJER ZA SOCIJALNU POLITIKU	29
5.1. SOCIJALNA POLITIKA U PROŠLOM MANDATU	29
5.2. SOCIJALNA POLITIKA DANAS	31
5.3. SOCIJALNA POLITIKA 2020	31
5.4. ZA VEĆU I UČINKOVITIJU SOCIJALNU ZAŠTITU	31
5.5. ZA JOŠ KVALITETNIJU BRIGU ZA HRVATSKE BRANITELJE	32
6. SIGURAN SMJER ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ	34
6.1. POLJOPRIVREDA U PROŠLOM MANDATU	34
6.2. POLJOPRIVREDA DANAS	35
6.3. POLJOPRIVREDA 2020	35
6.4. ZARAZVOJOBITELJSKIH POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA	36
6.5. POLJOPRIVREDA I PROIZVODNJA HRANE KAO STRATEŠKA GRANA GOSPODARSTVA	38
6.6. ZA RAZVOJ TEMELJNIH USLUGA I OBNOVU SELA U RURALNIM PODRUČJIMA	39
6.7. ZA NASTAVAK ULAGANJA U VODNO GOSPODARSTVO	40
6.8. ZA RAZVOJ ŠUMARSTVA	40
6.9. ZA RAZVOJ RIBARSTVA I AKVAKULTURE	41
7. SIGURAN SMJER ZA POREZNU POLITIKU I PRORAČUN	41
7.1. POREZNA POLITIKA I PRORAČUN U PROŠLOM MANDATU	41
7.2. POREZNA POLITIKA I PRORAČUN DANAS	42
7.3. POREZNA POLITIKA I PRORAČUN 2020	43
7.4. ZA STABILNE, PRAVEDNE I RAZVOJNE FINACIJE	44
8. SIGURAN SMJER ZA PRAVOSUĐE	45
8.1. PRAVOSUĐE U PROŠLOM MANDATU	45
8.2. PRAVOSUĐE 2020	46
8.3. ZA BRŽE I UČINKOVITIJE PRAVOSUĐE KAO JAMAC POVRATKA POVJERENJA GRAĐANA	47
8.4. ZA OPTIMALNU PRAVOSUDNU MREŽU U OKVIRU MOGUĆNOSTI PRORAČUNA	48
8.5. ZA PRAVOSUĐE U SLUŽBI GRAĐANA I GOSPODARSKOG RASTA	48
8.6. ZA PRAVOSUĐE KAO JAMCA PRAVNE SIGURNOSTI I ZAŠTITE INTERESA I PRAVA GRAĐANA REPUBLIKE HRVATSKE	50
9. SIGURAN SMJER ZA JAVNU UPRAVU I TRGOVAČKA DRUŠTVA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU	50
9.1. JAVNA UPRAVA I TRGOVAČKA DRUŠTVA U PROŠLOM MANDATU	50
9.2. JAVNA UPRAVA I TRGOVAČKA DRUŠTVA DANAS	52
9.3. JAVNA UPRAVA I TRGOVAČKA DRUŠTVA 2020	52
9.4. ZA USPJEŠNIJE POSLOVANJE TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU	52
9.5. ZA UČINKOVIT, MODERAN I KVALITETAN JAVNI SEKTOR	52
10. SIGURAN SMJER ZA PROMET I PROMETNU INFRASTRUKTURU	53
10.1. PROMET I PROMETNA INFRASTRUKTURA U PROŠLOM MANDATU	53

10.2. PROMET I PROMETNA INFRASTRUKTURA DANAS	55
10.3. PROMET I PROMETNA INFRASTRUKTURA 2020	55
10.4. ZA BOLJU PROMETNU POVEZANOST	55
10.5. ZA BOLJU INFRASTRUKTURU I USLUGE ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA	57
11. SIGURAN SMJER ZA ENERGETIKU	58
11.1. ENERGETIKA U PROŠLOM MANDATU	58
11.2. ENERGETIKA DANAS	59
11.3. ENERGETIKA 2020	60
11.4. ZA ENERGETSKI RAZVOJ I NEOVISNOST	60
12. SIGURAN SMJER ZA ZAŠTITU OKOLIŠA	62
12.1. ZAŠTITA OKOLIŠA U PROŠLOM MANDATU	62
12.2. ZAŠTITA OKOLIŠA DANAS	63
12.3. ZAŠTITA OKOLIŠA 2020	63
12.4. ZA ODRŽIVU HRVATSKU	64
12.5. ZA ENERGETSKI UČINKOVITU HRVATSKU	65
12.6. ZA OČUVANU HRVATSKU	65
13. SIGURAN SMJER ZA REGIONALNI RAZVOJ HRVATSKE I DECENTRALIZACIJU	66
13.1. REGIONALNI RAZVOJ HRVATSKE I DECENTRALIZACIJA U PROŠLOM MANDATU	66
13.2. REGIONALNI RAZVOJ DANAS	67
13.3. REGIONALNI RAZVOJ I DECENTRALIZACIJA 2020	67
13.4. ZA RAVNOMJERNIJI REGIONALNI RAZVOJ	67
13.5. ZA SNAŽNIJU LOKALNU I REGIONALNU SAMOUPRAVU	68
14. SIGURAN SMJER ZA KULTURU	69
14.1. KULTURA U PROŠLOM MANDATU	69
14.2. KULTURA DANAS	70
14.3. KULTURA 2020	70
15. SIGURAN SMJER ZA NACIONALNU SIGURNOST I VANJSKU POLITIKU	71
15.1. ZA SIGURNU DRŽAVU	71
15.2. NACIONALNA SIGURNOST 2020	72
15.3. ZA USPJEŠNU I PREPOZNATU VANJSKU POLITIKU	73

UVOD

Nakon neuspješnog eksperimenta aktualne Vlade koja je unijela kaos i nesigurnost, donijela gubitak državotvornosti i osramotila ovu zemlju, Hrvatskoj i hrvatskim građanima treba Vlada koja će se odlučno boriti za državu prava i društvo u kojem etničke i sve druge manjinske grupacije zaslužuju naročitu brigu, gdje se nasilje i mržnja suzbijaju svim zakonitim sredstvima, a slobodni ljudi trajno ponose antifašističkim temeljima državnosti i najvišim vrijednostima koje su obranjene u Domovinskom ratu. Mi, članovi Narodne koalicije smo beskompromisni i odgovorni jamac solidarnosti, jednakosti, sigurnosti, slobode, demokratskih i civilizacijskih dostignuća i prava pojedinca.

Mi, članovi Narodne koalicije, okupili smo se u široku progresivnu koaliciju ljevice, lijevog centra, centra i desnog centra kako bismo stvarali zemlju zadovoljnih ljudi koji će živjeti i izražavati se u skladu sa svojim uvjerenjima i slobodnim shvaćanjem vlastitog identiteta. Prioritetni posao nam je poduzeti sve razumne mjere da bi svaki građanin bio socijalno uključen i mogao aktivno participirati na tržištu rada. Dužni smo razviti uvjete koji će svakom građaninu pružiti jednaku šansu da osigura svoju egzistenciju u skladu sa svojim obrazovanjem, interesima, radnim navikama, sposobnostima i vještinama.

Narodna koalicija gradi društvo koje će biti nepropusna brana ugrožavanju prava i interesa ljudi koji žive od svoga rada. Sloboda, jednakost, solidarnost, pravo na rad i pravo na plaću koja će omogućiti dostojan život naši su temeljni ciljevi. Uspostavit ćemo porezni sustav koji će omogućiti da svi žive kvalitetno od svojeg rada. Borba za radništvo i za hrvatskog poljoprivrednika mora biti u funkciji općeg napretka i boljeg života što većeg broja naših građana.

Narodna koalicija zalaže se za moderan sustav države koji efikasno i pošteno služi građanima i sveukupnom društvenom cilju da što više ljudi živi što ugodnije i što slobodnije od svog rada. Za tu svoju funkciju državni aparat, putem svih oblika poreza i doprinosa, smije uzeti građanima i gospodarstvu onoliko sredstava koliko je realno potrebno za racionalno i efikasno funkcioniranje državnih i javnih službi te za osiguravanje važnih javnih usluga i obaveza države prema građanima, poput visoke razine zdravstvene i mirovinske zaštite, obrazovanja, skrbi o invalidima i stradalnicima Domovinskog rata, kulture, informiranja, socijalne zaštite najugroženijih, sprečavanja energetske siromaštva.

Narodna koalicija vjeruje da je država dužna raspolagati svojom imovinom i svim svojim resursima u korist jačanja nacionalne ekonomije, veće zaposlenosti i proizvodnje. Korist od racionalnog upravljanja državnom imovinom i resursima mora doprijeti do što većeg broja ljudi. Ključni kriterij za odlučivanje o modelu stavljanja imovine u funkciju mora biti stvaranje novih vrijednosti i novih i kvalitetnih radnih mjesta, uključujući i šire otvaranje vrata ulasku radnika u vlasničke i upravljačke strukture poduzeća u kojima su zaposleni.

Narodna koalicija u svojem mandatu radit će na dobrobit svojih građana. U našem radu i mandatu vodit ćemo se sljedećim načelima i programskim smjernicama:

1. Država mora biti dobar gospodar. Nastavit ćemo proces fiskalne konsolidacije, smanjivati deficit i rast javnog duga, prije svega na temeljima gospodarskog rasta. Imamo puno prostora za snažno političko djelovanje u smjeru nastavka reformi javnog sektora, javnih financija i potrošnje. Stabilne javne financije, uz stalni i sustavni rad u državnim i javnim službama te neprestano usavršavanje u korištenju fondova Europske unije, jedan je od glavnih preduvjeta za još snažnije državne poticaje gospodarstvu i sveukupnom društvu. Poreznim rasterećenjem rada stimulirat ćemo industrijsku i inovativnu proizvodnju te malo i srednje poduzetništvo i još osjetnije porezno poticati investiranje, a istovremeno povećavati neto plaće naših radnika i poticati nova zapošljavanja.

2. Razvoj i financijska stabilnost osiguravaju gospodarski rast nacionalne ekonomije. Uz proizvodnju hrane, turizam i logistiku, nacionalna ekonomija čvrsto počiva na inovacijama, proizvodnji za izvoz, snažnijoj industriji i brodogradnji i još vitalnijem malom i srednjom poduzetništvu, održivom rastu, na poticajnom investicijskom okviru bez administrativnih barijera, na punom korištenju europskog novca za financiranje javnih investicija i privatnih poduzetničkih pothvata i na otvaranju zelenih radnih mjesta. Svojim radom Narodna koalicija branit će nezamjenjivu ulogu države u transparentnom i sustavnom poticanju i podupiranju konkurentnosti i izvozne usmjerenosti svih gospodarskih aktivnosti, kao i kreativnosti i inovacije u svim segmentima ljudskog djelovanja i stvaralaštva. Stabilne javne financije preduvjet su znatnijem sudjelovanju države u krupnim strateškim investicijama u poljoprivredi, proizvodnji hrane, prometu, energetici, transportu, industriji i zaštiti okoliša. Cilj nam je stvoriti okruženje za postizanje dugoročno održivog gospodarskog rasta.

3. Koordinacija javnih politika stvara nova i kvalitetna radna mjesta. Usklađenom politikom tržišta rada, obrazovnom politikom, industrijskom politikom i poljoprivrednom politikom te većim ulaganjima u tehnološki razvoj stvarat ćemo nova i kvalitetna radna mjesta. Obrazovne politike strukturno ćemo prilagođavati promjenama u gospodarstvu kako bi se omogućila što brža prilagodba tržišta rada novim potrebama. Poticat ćemo cjeloživotno obrazovanje radnika i njihovu profesionalnu i zemljopisnu mobilnost. S obzirom na kontinuiranu migraciju radne snage, maksimalno ćemo zaštititi domaće tržište rada od uvoza jeftine radne snage koja ruši cijenu rada u Hrvatskoj.

4. Obrazovanje je temelj razvoja društva i gospodarstva. Kurikularnu reformu treba završiti na način na koji je započela. Naša trajna obaveza jest da školstvo, i osnovno, i srednje, i visoko, učinimo dostupnijim, kvalitetnijim, kompetitivnijim, racionalnijim i fleksibilnijim. Isto je i sa znanošću. Mora biti omogućen besplatan studij svima koji uistinu žele stjecati znanje kao najčvršće jamstvo svoje bogatije budućnosti. Najbolje među njima moramo i snažno stimulirati. Smisao je da se na svim razinama odgajaju i obrazuju slobodoumni i kompetentni ljudi koji će, sudjelujući u obrazovnom procesu, zadovoljiti svoje unutarnje interese i osigurati svoju egzistenciju u današnjem i sutrašnjem svijetu. Stimulirat ćemo poslodavce da ulažu u cjeloživotno obrazovanje svojih djelatnika i na taj način razvijaju ljudske resurse kao najveću vrijednost društva.

5. Svim građanima treba biti zajamčena jednakomjerno dostupna i kvalitetna zdravstvena zaštita. Kvalitetno zdravstvo podrazumijeva napredan rad bolnica, ubrzano liječenje pacijenata oboljelih od malignih bolesti, neke nove, velike kapitalne bolničke objekte, dostupnu zdravstvenu skrb na otocima, ruralnim te brdsko-planinskim krajevima. Kroz svoje institucije država mora osigurati hrvatskim građanima prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti.

6. Bez kulturne participacije nema ni demokratske participacije. Gospodarska dimenzija kreativne industrije je generator zapošljavanja i izvozne konkurentnosti. Kultura ima snažnu socijalnu dimenziju. Svjesni smo važnosti duhovnih i identitetskih vrijednosti u životu ljudi koje čvršće od ičega povezuje pripadnost istome jeziku i istom ili sličnom kulturnom kodu. Država mora zaštititi sve vidove kulture i poticati kulturnu raznolikost i bogatstvo.

7. Nastavak reformi osigurava strateške ciljeve razvoja. Narodna koalicija pristupa reformama na način da dajemo odgovor na pitanje kako održati i povećati kvalitetu javnih usluga, servisa građanima u zdravstvu, školstvu, socijali, pravosuđu, javnoj upravi uz isti ili manje uloženi iznos novca, odnosno kako povećati učinkovitost javnog sektora. Puko rezanje troškova uz zanemarivanje učinka na građane u smislu veće dostupnosti i kvalitete javnih usluga za nas nisu adekvatne reforme.

8. Zaštita okoliša i prostora obaveza je prema budućim naraštajima. Moramo činiti sve što je u našoj moći u zaštiti životne sredine i prostora te poticanju održivog razvoja. U tome

je nužno pronaći dobru mjeru u odnosima između stupnja ekonomskog razvoja zemlje, ulaganja u zaštitu okoliša i zakonske regulacije. Naša politika zagovara niskouglični razvoj koji otvara prilike da se poboljšanjima postojeće infrastrukture i tehnoloških rješenja, inovacijama, prijenosom naprednih tehnologija, značajnim strukturalnim promjenama u svim sektorima potakne investicijski ciklus, rast industrijske proizvodnje, razvoj novih djelatnosti, konkurentnost gospodarstva te otvara nova zelena radna mjesta održive perspektive.

9. Osiguravanje dostojnog života u starosti dužnost je svake kvalitetne i narodne Vlade. Stvorit ćemo zakonske mogućnosti i preduvjete da u slučaju smrti jednog partnera drugi partner nastavi primati određeni postotak njegove mirovine. Stvorit ćemo preduvjete za ukidanje doprinosa za zdravstvo u iznosu od 3 %. Nastavit ćemo usklađivati mirovine i na taj način zaštititi potencijal značajnog dijela osobne potrošnje.

10. U fokusu dobre Vlade mora biti ublažavanje nejednakosti njezinih građana. Nejednakost je još uvijek jako izražena, dodatno potaknuta krizom i gubitkom poslova, a što je u velikoj mjeri vidljivo i kroz nejednakost financijske imovine koja je dramatična. Problemi naših građana za nas su problem države. Država se ne može i neće distancirati od pomoći građanima, posebno onima koji su u probleme došli ne svojom voljom. Rješavanje socijalnih posljedica krize naš je apsolutni prioritet.

11. Nužne reforme javnog sektora treba provoditi na transparentan način s punom uključenosti socijalnih partnera. Naš stav je da problemi s javnim sektorom leže u neefikasnosti pojedinih dijelova javnog sektora, a ne u njegovoj veličini. Dakle, kada govorimo o nužnim mjerama tada govorimo o boljoj organizaciji i povećanju efikasnosti sustava, a ne o linearnom smanjenju plaća i otpuštanjima.

12. Za daljnji ekonomski rast nužan je nastavak restrukturiranja gospodarstva. Ovome pitanju treba pristupiti kao što je naša Vlada radila u prošlom mandatu - poduzeće po poduzeće, problem po problem koji bi bez potpore države i Vlade nestao baš kao i radna mjesta.

13. Za daljnji rast nužno je omogućiti građanima potrošnju. Uređenjem cjelokupne politike plaća utjecat ćemo na njihov rast. Povećat ćemo neoporezivi dio dohotka na 3.000,00 kuna.

14. EU fondovi su veliki potencijal za održivi društveni i gospodarski razvitak Hrvatske. Nastavit ćemo s projektima u prometu, energetici, energetskej obnovi javnih zgrada, vrtića, škola i bolnica, ali i privatnih stambenih objekata. Ulagat ćemo u energetske učinkovitost, u subvencije za energetske štedljive uređaje, vozila koja ne zagađuju okoliš.

15. Kvalitetna vlast osigurava sudjelovanje zainteresiranih sudionika u procesu kreiranja javnih politika. Suradnja s partnerima podrazumijeva uspostavu transparentne vlasti, a uloga svih socijalnih partnera jest sudjelovanje u kreiranju javnih politika.

16. Javne politike moraju poboljšati položaj građana, posebno siromašnih, radnika, poljoprivrednika, (pre)zaduženih i blokiranih. Naš je cilj osigurati još snažniji gospodarski rast i zapošljavanje te u konačnici veći standard i bolji život za hrvatske građane. Gospodarski napredak države mora biti u funkciji unapređenja životnih, radnih i socijalnih uvjeta građana. Zato je naš cilj kreiranje što većeg broja kvalitetnih radnih mjesta uz stvaranje pretpostavki za uspostavu dostojnih uvjeta rada u svim njegovim segmentima.

17. Jaka socijalna država pomaže svojim ugroženim građanima. Gradit ćemo sustav u kojem je odnos poslodavaca i radnika i njihovih predstavnika s jedne strane i države s druge strane, partnerski i kooperativan umjesto konfliktan, jer samo takvi vode ka željenom okruženju koje se temelji na ekonomskoj učinkovitosti i visokoj motivaciji radne snage te se stvaraju odnosi međusobnog povjerenja.

18. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG) je temeljni subjekt i nositelj razvoja hrvatske poljoprivredne proizvodnje. Temelj proizvodnje hrane je u poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivreda ima važnu gospodarsku, društvenu, okolišnu i kulturnu ulogu u ukupnom razvoju Hrvatske. Poljoprivreda ima, osim na proizvodnju hrane, značajan utjecaj i na razvitak turizma, energetike, trgovine, prometa, na proizvodnju općih dobara, na očuvanje prostora i kvalitetu življenja.

19. Pravosuđe mora biti jamac ostvarivanja pravde i pravednosti u društvu i sredstvo jačanja gospodarstva i razvoja.

1. SIGURAN SMJER ZA GOSPODARSTVO

1.1. Gospodarstvo u prošlom mandatu

Nakon dugog izlaska iz krize započeli smo gospodarski oporavak na vrlo čvrstim temeljima i pretpostavkama za još dinamičniji gospodarski rast. Pokrenuli smo brojne projekte koji su povezani s aspektom lakoće poslovanja, kao usluge e-dozvole, novog Stečajnog zakona, razvoja zajedničkog informacijskog sustava zemljišne knjige i katastra, daljnjeg razvoja usluge e-porezna.

Aktivnim mjerama osigurali smo u relativnom iznosu porast izvoza koji je po prvi puta u 20 godina za našeg mandata, i to tri uzastopne godine, nadmašio uvoz i roba i usluga. Jedan od razloga tome je uspješno provedeno restrukturiranje brodograđevne industrije koja je u izvozu u 2015. godini sudjelovala sa 3,7 milijardi kuna ili 4,2 % od ukupnog izvoza. Nadalje, Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) dala je 2015. godine 27 % više kreditnih plasmana u odnosu na 2014. godinu, povezanih s izvozom roba i usluga. Donesena je 41 mjera za pomoć izvozu kreirana od strane samih izvoznika. Pokrenuli smo Izvozni portal Vlade (izvoz.gov.hr) na kojemu izvoznici mogu naći sve njima relevantne informacije i komunicirati svoje prijedloge Vladi. Po prvi puta je uspostavljen funkcionalan forum predstavnika Vlade i izvoznika u kojemu se definira zajedničko djelovanje u cilju jačanja izvoza čime je stvoreno trajno partnerstvo Vlade i izvoznika.

U punu funkciju stavljena je gospodarska diplomacija koja redovito dokumentira i pokazuje rezultate svoga rada - do sada je pomogla gotovo 2 000 hrvatskih izvoznika na 120 tržišta, gdje im je pružila gotovo 7 000 usluga. Hrvatska veleposlanstva i konzulati poslali su izvoznicima gotovo 2 500 izvoznih prilika iz cijelog svijeta. Uslugama gospodarske diplomacije zadovoljno je 92 % izvoznika koji su koristili njezine usluge.

Donijeli smo novi Zakon o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja kojim smo znatno povećali poticaje za ulaganja, posebno u proizvodne djelatnosti te djelatnosti povezane s razvojno-inovacijskim aktivnostima. Povećali smo poticaje za otvaranje novih radnih mjesta, i to najviše u područjima s visokom nezaposlenošću. Kao izravan rezultat tih mjera poduzećima, veliki broj tvrtki ostvario je značajne porezne olakšice temeljem ostvarenih ulaganja. Tako su 43 velika poduzeća na temelju ulaganja u visini 8,8 milijardi kuna stekla pravo na porezne olakšice u visini 2 milijarde kuna koje će iskoristiti u narednim godinama. Pored poreznih olakšica nizu poduzeća je zbog ostvarenih ulaganja od 2012. godine isplaćen značajan iznos direktnih potpora.

Kad je riječ o ulaganjima malih i srednjih poduzetnika, ukupno njih 88 do danas je dobilo status nositelja poticajnih mjera. Na temelju prijavljenih ulaganja u visini 1,8 milijardi kuna stekli su pravo na korištenje poticajnih mjera koje uključuju i korištenje porezne olakšice u visini od ukupno 962 milijuna kuna koje će iskoristiti u narednim godinama. Pored poreznih olakšica, nizu poduzeća je zbog ostvarenih ulaganja u posljednje tri godine isplaćen i značajan iznos direktnih potpora. Posebno treba istaknuti da je najveći udio investicija ostvaren u metaloprerađivačkoj in-

dustriji (18,4 %), drvno-prerađivačkoj industriji (14,7 %), turizmu (9,9 %), prehrambeno-procesnoj industriji (9,2 %), ICT sektoru (7 %) itd.

Sektor koji se posebno istaknuo snažnim porastom ulaganja u posljednje tri godine je turizam. Ukupna ulaganja samo u sektoru turizma se za 2015. godinu procjenjuju na više od 3,8 milijardi kuna. Samo u zadnjih godinu dana završena je obnova ili izgradnja 25 visokokategoriziranih hotelskih kapaciteta.

Donijeli smo i započeli provoditi tri važna strateška dokumenta - Industrijsku strategiju Republike Hrvatske 2014.-2020., Strategiju razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020. i Strategiju poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014.-2020. Pripremili smo za donošenje Strategiju pametne specijalizacije.

Broj zaposlenih u malom i srednjem poduzetništvu povećao se za gotovo 23 tisuće. Za program Poduzetnički impuls sredstva su u 2012. godini iznosila svega 320 milijuna kuna, a na kraju mandata 4,3 milijarde kuna i to uglavnom iz EU fondova koji su postali najvažniji izvor financiranja bespovratnih poticaja za poduzetnike. HAMAG-BICRO je kroz jamstvene programe od 2012. do 2014. izdao jamstva za malo gospodarstvo u vrijednosti od 946,4 milijuna kuna što je potaknulo preko 3 milijarde investicija. Fondovi za gospodarsku suradnju kao alternativni izvori financiranja poduzetničkih projekata kroz partnerstvo s privatnim investitorima sufinancirali su poduzetničke projekte u vrijednosti od 346,6 milijuna kuna samo u 2014. godini.

Pojednostavili smo i pojeftinili pokretanje poslovanja. Omogućili smo osnivanje jednostavnog d.o.o. uz minimalni temeljni kapital od 10 kuna i uz znatno jeftiniji i brži postupak nego ranije. Novim mjerama osigurali smo daljnje smanjenje troškova pokretanja i gašenja poslovanja.

Olakšali smo poslovanje obrtnika. Obrtnicima je smanjen iznos obveznog doprinosa za više od 50 % i ukinut varijabilni dio komorskog doprinosa. Uvođenjem jedinstvene stope komorskog doprinosa u paušalnom iznosu za cijeli komorski sustav postigla se veća transparentnost u korištenju i praćenju korištenja tih sredstava. Izuzeli smo od ovrhe nekretnine obrtnika nužne za život obitelji i redovito poslovanje te uveli pravo na naknadu za obrtnike u slučaju prestanka rada obrta. Osigurali smo pravo nasljeđivanja/nastavka rada obrta od strane članova obitelji.

U svrhu uklanjanja administrativnih barijera i smanjivanja troškova poduzetnicima, smanjen je broj dokumenata koje su poduzetnici trebali dostavljati, a sve ostale dokumente MINPO i HAMAG-BICRO pribavljali su neposredno kroz sustav umreženih državnih institucija. Sustav dodjele nacionalnih potpora u potpunosti je usklađen s načinom i uvjetima korištenja sredstava iz EU fondova.

Smanjili smo nelikvidnost s 45 milijardi kuna tereta nenaplaćenih tražbina na 27 milijardi te time značajno poboljšali likvidnost i smanjili problema neplaćanja.

Smanjili smo broj blokiranih poslovnih subjekata sa 74 000 na 47 000. Kroz predstečajne nagodbe spašeno je preko 30 000 radnih mjesta. Nadalje, za porezne obveznike koje su se našli u tekućoj nelikvidnosti te imaju dugove prema Poreznoj upravi od 2015. uveden je institut upravnog ugovora kojim se poreznim obveznicima može omogućiti otplata tekućeg duga u nekoliko rata čime se dodatno olakšava proces restrukturiranja poduzetnika.

Omogućili smo naplatu PDV-a po naplaćenju realizaciji, a ne po izdanim računima za poduzetnike koji su u prethodnoj godini ostvarili promete do 3 milijuna kuna. Propisanu mogućnost promjene načina obračuna iskoristilo je 15 000 malih i srednjih poduzetnika.

Zaštitili smo radnike koji ne primaju plaću i pomogli poslodavcima da prebrode privremene financijske poteškoće. Radniku koji do kraja tekućeg mjeseca ne dobije plaću za prethodni mjesec, država umjesto poslodavca isplaćuje do 3 minimalne plaće i time omogućuje i zaštitu radnika, a ujedno i pomaže poslodavcu koji se nađe u trenutnoj poteškoći da nastavi posao i zadrži radnike.

U razdoblju od 2012. do 2015. Vlada je smanjenjem ili ukidanjem 58 parafiskalnih nameta rastere-

tila poduzetnike raznih davanja u visini 450 milijuna kuna na godišnjoj razini. U 2015. donesene su izmjene propisa kojima su dodatno smanjeni parafiskalni nameti u visini od 286 milijuna kuna godišnje. Ovaj paket smanjenja uključuje 9 parafiskalnih nameta koji opterećuju najveći dio poduzetnika u Republici Hrvatskoj kao što su vodni doprinos, članarine za HGK i HOK, turističku članarinu, spomeničku rentu, itd. Samo u području okoliša ukinuli smo 130 milijuna kuna parafiskalnih nameta na godišnjoj razini od 2012.

Pokrenut je poseban Projekt mjerenja administrativnog opterećenja zakonskih akata za poduzetnike. Pilot-projekt mjerenja administrativnog opterećenja Zakona o trgovini i Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte pokazao je da isti predstavlja administrativni trošak za 28 152 trgovca u visini od oko 74 milijuna kuna.

Donijeli smo Zakon o procjeni vrijednosti nekretnina i prateće podzakonske akte te izgradili informatički sustav E-nekretnine čime je konačno u Republici Hrvatskoj uspostavljena infrastruktura procjene vrijednosti nekretnina. Time se uspostavlja pravna sigurnost na tržištu nekretnina, osigurava jedan od temeljnih mehanizama boljeg upravljanja nekretninama u državnom vlasništvu, ujednačava procjena vrijednosti nekretnina u sudskim postupcima i postupcima izvlaštenja te sužava prostor korupcije.

1.2. Gospodarstvo 2020

Cilj Vlade je u iduće četiri godine dovesti Republiku Hrvatsku među prvih 30 država na svijetu prema lakoći poslovanja. Najvažniji preduvjet za ubrzanje gospodarskog rasta jest daljnje poboljšanje poslovne klime u Hrvatskoj koju čini cijeli niz različitih faktora koji utječu na ponašanje, rezultate i odluke poduzetnika da uđu u investicije i otvore nova radna mjesta. Bit ćemo djelatni kako bismo osigurali veću kvalitetu poreznog sustava, pravosuđa i obrazovnog sustava, bolju učinkovitost državne uprave, manju visinu troškova rada te dostupnost financijskih sredstava poduzetnicima i gospodarstvenicima.

Plan nam je stvoriti okruženje za postizanje dugoročno održivog gospodarskog rasta. Novi gospodarski rast temeljit ćemo u velikoj mjeri na povećanom izvozu roba i usluga te ulaganjem u ljudske resurse i industrijalizaciju, što su najbolji jamci njegove održivosti. Poticanje izvoza ostaje trajno opredjeljenje naše Vlade.

Privlačit ćemo što više investicija u Hrvatsku, a posebice investicije koje potiču inovacije, odnosno istraživanje i razvoj. Pažnju ćemo usmjeriti na razvoj malog i srednjeg poduzetništva te daljnju modernizaciju poljoprivredne proizvodnje. Za ostvarivanje uspješnih rezultata u svim navedenim područjima stvorit ćemo poslovno okruženje koje će poticati poduzetnike da ulažu i razvijaju svoja poslovanja.

1.3. Za potporu rastu izvoza

U četiri godine povećat ćemo vrijednost izvoza roba i usluga za najmanje 30 % u odnosu na 2016. godinu. Uz aktivnu podršku države realizacija ovog cilja je realna. Posebno važnu ulogu u ostvarivanju navedenog cilja će imati Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) i HAMAG-BICRO kroz povećanu razinu kreditiranja, osiguranja izvoznih potraživanja i izdavanja činidbenih garancija. Cilj nam je da se razina aktivnosti HBOR-a u području izvoza do kraja 2020. poveća za 50 % u odnosu na 2016. godinu.

Nastavit ćemo s razvojem modela sustavne podrške izvoznicima. Uz aktivnu ulogu Hrvatske banke za obnovu i razvitak, u suradnji s izvoznicima, analizirat ćemo postojeće i kreirati nove mjere za kvalitetnu i sveobuhvatnu podršku izvoznicima u svim fazama procesa - od informiranja i educiranja do financiranja i rušenja trgovinskih barijera.

Nastavit ćemo graditi sustav gospodarske diplomacije. Napraviti ćemo analizu postojećeg sustava te prema potrebi unaprijediti elemente sustava kako bismo ga učinili što suvremenijim, funkcionalnijim i trajno održivim. U narednom mandatu cilj nam je stvoriti najmanje 15 000 novih izvoznih prilika kroz sustav gospodarske diplomacije te zadržati zadovoljstvo korisnika s pruženim uslugama iznad 90 %.

1.4. Za jačanje izravnih poticaja za ulaganje u inovacije

Provoditi ćemo mjere iz Zakona o poticanju ulaganja i paralelno pripremiti prijedlog izmjena i dopuna tog Zakona s dodatnim mjerama daljnjeg unaprijeđenja investicijskog okruženja. Nudit ćemo mogućnost sklapanja ugovora s ulagačima za osiguranje istih poreznih uvjeta kakvi su bili na snazi kad je ulagač započeo investiciju za ulaganja veća od 100 milijuna kuna i čijom se realizacijom otvara najmanje 10 radnih mjesta visoke stručne spreme. Poticati ćemo mogućnost desetogodišnjeg sufinanciranja dijela iznosa porezne obveze koju korisnik potpore ima prema državi izuzev PDV-a, s tim da ih ulagač treba uredno plaćati, a država mu isplaćuje potporu po isteku godišnjeg obračunskog razdoblja. Omogućiti ćemo opciju da resorno ministarstvo s posebnim vrijednosnim kuponom sufinancira do 50 % obveze poreza na dohodak i poreza na dobit novog investitora. Omogućiti ćemo poček plaćanja poreznih davanja kroz tri godine od početka ulaganja i to bez obračuna kamata.

Osigurati ćemo najmanje 30 milijardi kuna vrijednih ulaganja u industriju te 38 milijardi kuna u sektoru turizma. Sa setom poticajnih i drugih mjera koje poboljšavaju poslovnu klimu omogućiti ćemo ulaganja od čega planiramo najmanje 50 % ulaganja stranih investitora.

Osigurati ćemo nova ulaganja u poboljšanje inovacijskog potencijala Republike Hrvatske u ukupnoj vrijednosti većoj od 10 milijardi kuna. 6,5 milijardi kuna u iduće 4 godine osigurano je za bespovratno financiranje za poduzetnike te znanstvene institucije u području poticanja inovativnosti do 2020. godine iz EU fondova. Privući ćemo najmanje dodatnih 3,5 milijardi kuna ulaganja iz privatnog sektora i drugih EU i nacionalnih izvora. S takvim rezultatom znatno bismo poboljšali izvoznu konkurentnost naših poduzeća kao i kvalitetu samog znanstvenog istraživanja u Hrvatskoj.

Jačati ćemo ulaganja u inovacije, odnosno istraživanje i razvoj kao okosnice procesa stvaranja novih proizvoda i usluga temeljenih na znanju. Povećanje ulaganja u inovacije, i to prije svega od strane privatnog sektora te jača suradnja privatnog i javnog sektora u tom dijelu, među najvažnijim je ciljevima politike Vlade u novom mandatu.

Realizirati ćemo ciljeve iz Strategije industrijskog razvoja. Planiramo rast industrijske proizvodnje po prosječnoj godišnjoj stopi od 4 %, rast izvoza po prosječnoj godišnjoj stopi od 5-6 %, rast produktivnosti radne snage po prosječnoj stopi od 10 % i stvaranje novih 80 000 radnih mjesta u industriji do kraja 2020.

Ispunjavati ćemo ciljeve iz Strategije pametne specijalizacije kroz koju su identificirana prioritetna tematska područja ulaganja. Uložiti ćemo 375 milijuna eura u razvoj novih proizvoda temeljenih na inovacijama te poticanje inovativnosti malog i srednjeg poduzetništva; 105 milijuna eura u razvoj centara kompetencija kao trajnih konzorcija privatnog sektora za poboljšanje suradnje na području inovacija, 50 milijuna eura samo za najbolje istraživačke grupe u Hrvatskoj, tzv. znanstvene centre izvrsnosti (istraživanja, oprema, međunarodna suradnja i dr.), 75 milijuna eura u izgradnju, obnovu i opremanje znanstvenih institucija za poboljšanje uvjeta za provedbu znanstvenih istraživanja, 63 milijuna eura u provedbu zajedničkih istraživanja javnog i privatnog sektora (s vodećom ulogom javnog sektora), 120 milijuna eura u velike infrastrukturne projekte u znanosti.

Usmjeriti ćemo najveći dio ulaganja izravno u poticanje ulaganja u inovacije od strane gospodarstva, zatim u poboljšanje znanstveno-istraživačke infrastrukture kao i samih znanstvenih istraži-

vanja usmjerenih prema potrebama gospodarstva. Posebna podrška bit će osigurana za provedbu primijenjenih istraživanja u suradnji s poduzetnicima kao projektnim partnerima, u prioritarnim područjima identificiranim u skladu sa Strategijom pametne specijalizacije. Na taj ćemo način ostvariti potrebnu koncentraciju financijskih sredstava za snažno poticanje inovativnosti u područjima koja su kroz Strategiju pametne specijalizacije označena kao najperspektivnija.

1.5. Za snažnu podršku razvoju malog i srednjeg poduzetništva

U iduće četiri godine cilj nam je poduzetnicima dodijeliti više od 10 milijardi kuna bespovratnih sredstava iz EU fondova, uključujući i fondove za ruralni razvoj čime će se potaknuti ukupne investicije od oko 35 milijardi kuna. Pored toga, zahvaljujući korištenju sredstava iz europskih fondova, osigurat će se nove, još povoljnije kreditne linije HBOR-a kao i još povoljnije jamstvene programe agencije HAMAG-BICRO čime će se dodatno sniziti trošak financiranja investicija i dodatno povećati ukupan iznos investicija, a time i novih radnih mjesta u malom i srednjem poduzetništvu.

Pokrenut ćemo nove instrumente poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva. Posebnu pažnju posvetit ćemo daljnjem razvoju dodatnih mogućnosti za financiranje razvoja poduzeća kako bismo smanjili njihovu ovisnost o bankama i kreditima kao glavnom izvoru financiranja njihova razvoja. Nastavit ćemo podršku radu fondova gospodarske suradnje te podršku osnivanju novih fondova, a naročito onih koji su usmjereni na podršku tehnološko orijentiranim novim poduzetnicima.

Nastavit ćemo razvijati novi fond rizičnog kapitala u vrijednosti 150 milijuna kuna za ulaganja u poduzetničke projekte što je prva faza u razvoju novog modela financiranja poduzetništva. U iduće četiri godini cilj nam je samo kroz fondove rizičnog kapitala osigurati najmanje 1 milijardu kuna ulaganja u razvoj tehnološko orijentiranih startupova te malih i srednjih poduzetnika, s posebnim naglaskom na područje informacijskih i komunikacijskih tehnologija. U tome će značajnu ulogu imati EU fondovi gdje smo osigurali više od 300 milijuna kuna za takvu vrstu ulaganja.

Omogućit ćemo on-line osnivanje j.d.o.o. bez sudjelovanja javnog bilježnika. U 2017. godini povezivanjem eTvrte sa sustavom eGrađani te standardizacijom registarskih obrazaca omogućit ćemo on-line osnivanje j.d.o.o. kao i osnivanje d.o.o.

Dodatno ćemo povećati potporu za novoosnovane tvrtke putem kupona za kupnju osnovne informatičke opreme i izradu prve mrežne stranice. Mjeru ćemo provesti tijekom 2017. godine. Također ćemo u prve tri godine poslovanja novoosnovanim poslovnim subjektima omogućiti besplatan pristup cloud platformi s osnovnim software programima za uredsko poslovanje i poslovno upravljanje (računovodstvo, ljudski potencijali, prodaja) čime ćemo dodatno olakšati njihovo poslovanje u početnim godinama.

Provodit ćemo SME test. Kao poseban alat za poboljšanje poslovnog okruženja za razvoj malog i srednjeg poduzetništva provodit ćemo kontinuirano test koji podrazumijeva obveznu procjenu učinaka zakonskih propisa na malo i srednje poduzetništvo. Na taj ćemo način smanjiti ili u potpunosti eliminirati nepovoljni utjecaj prijedloga pojedinih zakonskih akata na malo i srednje poduzetništvo. Test će poslužiti kao smjernice za odabir najboljeg rješenja za donošenje propisa ili za poduzimanje nenormativnih aktivnosti i mjera s ciljem osiguranja detaljne analize učinaka propisa na sektor malog gospodarstva i ocjene negativnog učinka pojedinog propisa na malo gospodarstvo u obliku dodatnih ili povećanih troškova.

Promicat ćemo proizvode i usluge niskougljičnog otiska kroz sustav zelene nabave, certifikata i ugljičnog otiska proizvoda i usluga. Proizvodi ili usluge koje su certificirane u smislu manjeg ugljičnog otiska imaju prednost u nabavi, sve u okviru ekonomski najpovoljnije ponude.

Ukinut ćemo obveznu članarinu Hrvatskoj gospodarskoj komori i Hrvatskoj obrtničkoj komori. Doprinos ćemo ukinuti najkasnije do 2018. godine.

Kreirat ćemo nove modele poticanja poduzetnika početnika. Razmotrit ćemo sheme za mentoriranje poduzetnika početnika, financiranje edukacije početnika kroz organiziranje START UP aka-

demije, vaučera za inovacije te sufinanciranje konzultantskih usluga poduzetnicima za prijave na programe kao što su EUREKA, HORIZONT 2020 i sl.

1.6. Za rješavanje problema nelikvidnosti i kvalitetnije restrukturiranje poduzetnika u poteškoćama

Nastavit ćemo smanjivati broj blokiranih poslovnih subjekata. Nakon što se krene s provedbom novog Stečajnog zakona, očekujemo da će nenaplaćene tražbine pasti za gotovo 16 milijardi kuna tijekom 2017. godine. Slično, značajna smanjenja očekujemo i u pogledu broja blokiranih subjekata.

Provodit ćemo u potpunosti novi Stečajni zakon donesen u 2015. godini. Stvorit ćemo pretpostavke za još učinkovitiji proces restrukturiranja trgovačkih društava što će dodatno poboljšati ukupnu poslovnu klimu i međusobno povjerenje gospodarstvenika. Predstečajni postupci stavljeni su pod potpunu kontrolu sudova. Provodit će se brže rješavanje stečajnih predmeta, uvesti potpuna transparentnost, upotreba propisanih obrazaca, nasumični izbor stečajnih upravitelja, smanjenje troškova, e-dražbe, kao i automatsko stečajno postupanje prema dugotrajno blokiranim pravnim osobama. Planiramo s tržišta fantomskih poduzetnika ukloniti više od 22 000 pravnih osoba bez zaposlenih čiji dugovi dostižu iznos od 23 milijarde kuna.

1.7. Za smanjenje parafiskalnih nameta

Nastavit ćemo započeti proces smanjivanja parafiskalnih nameta. Dosadašnjim aktivnostima stvorene su pretpostavke za daljnje smanjivanje nameta za dodatnih 375 milijuna kuna godišnje. Ukupna rasterećenja poduzetnika koja će biti realizirana u 2017. i 2018. godini doseći će iznos od oko 1,1 milijardu kuna godišnje, što je najveći iznos rasterećenja poduzetnika u posljednjih 25 godina kada je riječ o parafiskalnim nametima.

Nastavit ćemo s ažuriranjem registra neporeznih davanja. Registar je osigurao detaljan prikaz neporeznih davanja u Hrvatskoj s jasno naznačenom godišnjom naplatom, zatim pravnim aktima koji utvrđuju metodologiju obračuna pojedinog neporeznog davanja te odgovornim tijelom. Ažuriranje ćemo nastaviti u suradnji s poslovnom zajednicom kako bismo što lakše došli do procjene koja su to dodatna neporezna davanja koja je potrebno smanjiti.

Nastavit ćemo projekt mjerenja administrativnog opterećenja zakonskih akata za poduzetnike. Izmijenit ćemo Zakon o trgovini i Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte i na taj način smanjiti troškove za najmanje 20 %. Radit ćemo na dodatnim mjerenjima u šest dodatnih područja koji se odnose na pokretanje posla, gradnju, zaštitu na radu, obnovljive izvore energije te sanitarne i zdravstvene uvjete nakon čega će uslijediti daljnje izmjene zakonodavne regulative s ciljem smanjenja opterećenja.

1.8. Za bolji okvir za trgovinu i upravljanje imovinom

Donijet ćemo u potpunosti pripremljen novi Zakon o komunalnom gospodarstvu. Zakon donosi novi sustav obračuna i naplate komunalne naknade kojim će se omogućiti snažno poticanje aktivacije zapuštenih i neiskorištenih nekretnina. Ovo se osobito odnosi na pitanja napuštenih hotelskih kompleksa u osobito vrijednim područjima turističkih naselja, te će se novim zakonskim rješenjima uspostaviti odgovornost i obveza da se isti konačno stave u funkciju. Novim će se Zakonom ujedno otkloniti postojeće zapreke koje jedinice lokalne samouprave ističu kao problem za kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti i financiranje održavanja komunalnih objekata i uređaja. Zakonskim rješenjima će se ujedno proširiti obuhvat obveznika plaćanja komunalne naknade, postrožiti ograničenja mogućeg oslobađanja naknade te osigurati mogućnosti bolje naplate raspisane naknade.

Radit ćemo temeljito na provođenju Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina koji smo donijeli 2015. godine. Ubrzat ćemo sudske postupke jer više neće moći biti sukoba mišljenja među vje-

štacima zbog čega su suci bili u nedoumici čiju procjenu ocijeniti relevantnom. Suzbijat ćemo korupciju i loše upravljanje nekretninama u državnom vlasništvu te u vlasništvu jedinica lokalne i regionalne samouprave. Tijekom dražbi pri ovršnim i stečajnim postupcima smanjit ćemo mogućnost manipulacija onih koji se žele domoći nekretnina za male iznose jer na dražbi neće moći biti manje procijenjene od vrijednosti koju realno imaju, a koja se mora utvrditi prije dražbe.

Donijet ćemo Strategiju stanovanja i unaprijediti zakonsku regulaciju tržišta najma stanova, nastavljajući ujedno Program poticane stanogradnje (POS). Strategija će omogućiti ostvarenje sljedećih ciljeva: ugroženim skupinama osigurati će se siguran dom u društvenom sustavu najma i spriječiti propadanje na socijalnoj ljestvici; povećat će se radna mobilnost stanovništva; aktivirat će se građevinski sektor kroz gradnju novih stanova ili otkup postojećih; utječe se na tržište najamnih stanova regulacijom cijene; potiče se urbana obnova i regeneracija u dijelovima gradskih područja koja su zapuštena; u izgradnji i rekonstrukciji stambenih građevina posvetit će se pažnja održivoj gradnji na način primjene recikliranih i obnovljivih građevinskih proizvoda. Program koji bi se napravio na temelju Strategije primjenjivao bi se u svim JLP(R)S koje su prethodno iskazale potrebu i interes za ovim oblikom stanovanja.

2. SIGURAN SMJER ZA OBRAZOVANJE

2.1. Obrazovanje u prošlom mandatu

U prošlom mandatu donijeli smo Strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije i osmislili njezinu provedbu pod nazivom „Nove boje znanja“. Započeli smo cjelovitu kurikularnu reformu za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje što je jedna od najvažnijih nacionalnih reformi u posljednjih 25 godina. Prvi put, temeljem javnog natječaja za izradu kurikuluma, izabrani su stručnjaci iz obrazovnog sustava i školskih ustanova koji će u konačnici biti zaduženi i za provođenje reforme. Osigurali smo inicijalna sredstva u državnom proračunu u iznosu od 12,5 milijuna kuna te sredstva za sve aktivnosti vezane za reformu iz EU fondova.

Uveli smo program Predškole za svu djecu s ciljem razvijanja i unaprjeđivanja potrebnih vještina, navika i kompetencija za nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju. Program je u posljednjoj školskoj godini našeg mandata obuhvatio 41 286 djece u godini dana prije polaska u osnovnu školu.

Započeli smo intenzivni rad na jačem povezivanju obrazovanja s potrebama tržišta rada kroz izradu Programa razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Od školske godine 2013./2014. osigurali smo jednake uvjete učenicima za upis u srednje škole kroz e-sustav elektroničkih prijava, s ciljem smanjenja administrativnog posla i dokumentacije i odabira većeg broja škola.

Pokrenuli smo potpunu informatizaciju osnovnih i srednjih škola. Nakon projekata „Učionica budućnosti“, uvođenja besplatnog korištenja i instalacije alata Office 365 za sve učenike, učitelje i nastavnike hrvatskih škola, od 2015./2016. godine 150 škola uključuje se u pilot projekt e-Škole vrijedan 300 milijuna kuna, za što je osigurano financiranje iz EU fondova.

Uveli smo novi model financiranja visokih učilišta koji potiče povećanje broja upisanih na tehničkom, biotehničkom, biomedicinskom i prirodnom području (tzv. STEM područja). Kako bismo što

bolje odgovorili na potrebe društva i tržišta rada, u unapređenje studijskih programa uložili smo iz EU fondova više od 110 milijuna kn.

Uveli smo koncept razvojnih koeficijenata i dali na stalno raspolaganje hrvatskim sveučilištima 1 350 radnih mjesta asistenata, docenata i poslijedoktoranada. Tako su znanstveni novaci od gorućeg problema, preko noći, postali razvojni adut hrvatskih sveučilišta. Kroz međunarodne programe stipendiranja omogućili smo povećanje mobilnosti i usavršavanja znanstvenika, a u četiri godine mandata ugovorena su 123 projekta razvoja mladih znanstvenika u vrijednosti od 78,5 milijuna kuna.

Od školske godine 2013./2014. osigurali smo besplatne udžbenike za učenike i studente slabijeg imovinskog statusa, kao i za djecu branitelja. Ukupno je otprilike 25 000 učenika ostvarilo pravo na besplatne udžbenike. Za međumjesni prijevoz učenika srednjih škola osigurali smo oko 946 milijuna kuna u razdoblju od 2012. do 2015. što je 75 % troškova međumjesnog javnog prijevoza. Učenicima slabijeg socio-ekonomskog statusa prijevoz se iz proračuna financira u cijelosti.

Povećali smo broj mladih koji dobivaju državne stipendije s naglaskom na studente slabijeg socio-ekonomskog statusa pa se tako u 2015. godini stipendiralo 5 200 studenata u ukupnom iznosu od 76 milijuna kuna. Oslobodili smo redovite studente plaćanja školarine i omogućili besplatan upis u prvu godinu studija. Uloženo je 460 milijuna kuna u studentske domove i restorane u Zagrebu, Rijeci i Puli, od čega je za projekt u Zagrebu osigurano 85 % sredstava iz EU.

Povećan je broj pomoćnika u školama za učenike s teškoćama u razvoju s 455 na početku mandata na 2 200 na kraju mandata. Osigurali smo 12 milijuna kuna za program opismenjavanja odraslih kojim se odraslim osobama omogućio završavanje osnovne škole i osposobljavanje za jednostavnije poslove koji povećavaju zapošljivost.

2.2. Obrazovanje danas

U proteklih 7 mjeseci, cjelovita kurikularna reforma obrazovanja je dovedena u pitanje, a umjesto stručnjaka izabranih na javnom natječaju, politički su imenovani voditelji procesa. Zaustavljen je rad na Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, a za daljnji nastavak provođenja cjelovite kurikularne reforme nisu osigurana sredstva iz EU fondova.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nije isplatilo stipendije studentima slabijeg socio-ekonomskog stanja, a razlog tome je što je smijenjena i nije imenovana nova uprava Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu koja osigurava potrebna sredstva.

Neizvjesna je budućnost financiranja međumjesnog prijevoza u iznosu od 75 % cijene karte budući da su sredstva za subvencioniranje osigurana samo do kraja školske godine 2015./2016.

Obustavljen je proces izmjene Zakona o akademskom stupnju i nazivlju čime bi se titule studenata visokih učilišta uskladile s tržištem rada što je iznimno važno za 55 000 studenata i vjerojatno najmanje 30 000 diplomanata stručnih studija.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta zaboravilo je promovirati natječaj za godišnju nagradu Luka Ritz koja se dodjeljuje u svrhu promocije nenasilja u školama i organiziralo je dodjelu tek nakon medijskog pritiska.

2.3. Obrazovanje 2020

Obrazovanje i znanost su razvojni prioriteti koji donose dugoročnu stabilnost društva, napredak gospodarstva i osiguranje kulturnog identiteta. Naša misija i primarni zadatak jest osigurati kvalitetno obrazovanje dostupno svima pod jednakim uvjetima, u skladu s mogućnostima svakog pojedinca. Nastavit ćemo nedavno prekinut dijalog sa svim dionicima, od učenika, roditelja, zaposlenika, udruga, sindikata, poslodavaca, agencija, lokalnih vlasti, ministarstva, drugih mi-

nistarstava koji su nužno povezani s obrazovanjem, o kojima ovisi obrazovanje, ali i koji ovise o obrazovanju i znanosti. Prvi ključan preduvjet poboljšanja obrazovanja je poticanje i razvoj kulture dijaloga na svim razinama. Razvoj dostupnijeg, prilagodljivijeg i učinkovitijeg obrazovnog sustava omogućit će snaženje intelektualnog i radnoga ljudskog potencijala kao ključnog bogatstva hrvatske države, preduvjeta za demokratsko i tolerantno društvo te poticajnog okruženja za održive inovacijske i znanstveno-tehnološke aktivnosti. Sve aktivnosti razvoja sustava temelje se i na politici socijalnog uključivanja što znači na osiguravanju uvjeta za punu inkluziju djece, mladih i odraslih sukladno njihovim potrebama i sposobnostima.

Razvoj znanstvenog i tehnološkog sustava omogućit će izgradnju Hrvatske kao države okrenute znanju i inovacijama s konačnim ciljem povećanja konkurentnosti i produktivnosti te ostvarenja stabilnoga gospodarskog rasta. Konačna vizija je inovativno, demokratsko i tolerantno društvo u kojem se gospodarstvo zasniva na modernim tehnologijama, a svaki pojedinac može ostvariti svoje potencijale i zasnovati radni odnos.

U razvoj svih vidova obrazovanja i podizanja obrazovnog standarda uz pomoć EU fondova planiramo uložiti u naredne 4 godine više od 7,5 milijardi kuna čime ćemo konačno osigurati moderan sustav obrazovanja primjeren državi članici EU.

Na području znanosti i istraživanja, cilj nam je povećati izdvajanje sa sadašnjih 0,75 % na 2 % BDP-a. Cilj je povećati ukupno ulaganje u obrazovanje na 6 % BDP-a.

Naš konačni cilj je trajna preobrazba obrazovnog sustava u skladu s potrebama ljudi i zajednice u kojoj obrazovni sustav djeluje.

2.4. Za punu provedbu strateškog okvira obrazovne i znanstveno-tehnološke politike

Osigurati ćemo provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije kao i svih ostalih strategija i akcijskih planova koji obuhvaćaju obrazovanje, od mladih do osoba s invaliditetom. Poticati ćemo koncept cjeloživotnog učenja koji Strategija promovira i koji obuhvaća cjelokupnu obrazovnu vertikalnu od ranog i predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja do visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih te uključuje sustav znanosti i tehnologije. U skladu s aktivnostima u Strategiji, kontinuirano ćemo raditi na unaprjeđenju i daljnjem poboljšanju odgojno-obrazovnog sustava i prilagođavanju promjenama društva, gospodarstva i potreba tržišta rada, stvarajući pretpostavke za trajno stjecanje novih znanja i vještina te primjenu novih tehnologija. Analiza je pokazala da brojne ustanove, tijela državne i javne uprave te udruge trenutačno rade na ostvarivanju oko 140 predviđenih mjera, a nastaviti će se provedba i svih daljnjih aktivnosti predviđenih Strategijom u planiranim rokovima.

Provest ćemo cjelovitu kurikularnu reformu na način na koji je započela. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta osiguralo je u prošlom mandatu nešto manje od 400 milijuna kuna iz EU fondova do kraja 2020. za provođenje reforme. Izuzev financijskih sredstava, Ministarstvo će osigurati stručnim osobama koje su vodile cjelovitu kurikularnu reformu rad na reformi bez uplitanja politike. Nastavit će se aktivnosti na pripremi novih kurikuluma, novih metoda rada i usvajanja znanja i vještina potrebnih za cjeloživotno učenje. Naglasak se stavlja na razvoj novih kurikuluma usklađenih sa suvremenim potrebama društva, naročito u pogledu razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje (funkcionalna pismenost, numerička pismenost, digitalne kompetencije, strani jezici, poduzetništvo, matematika i prirodne znanosti, međuljudske i socijalne kompetencije, učiti kako učiti, opća kultura) te na usvajanje i provedbu novih programa i kurikuluma temeljenih na ishodima učenja. Osim rada na kurikularnim dokumentima, nastaviti će se s projektima izrade standarda zanimanja za nastavnike i ravnatelje te vanjskog vrednovanja škola što je od ključne važnosti za uspješnu provedbu kurikularne reforme. Cilj je pokrenuti eksperimentalnu provedbu

cjelovite kurikularne reforme u osnovnoškolskom i srednješkolskom obrazovanju sa školskom godinom 2017./2018., odnosno u potpunosti je uvesti u sa školskom godinom 2018./2019. Već 2016. godine započet će rad na projektu uvođenja devetogodišnje osnovne škole.

Provodit ćemo kontinuirano Program predškole za svu djecu. Nastavit ćemo rad na Programu razvijanja i unaprjeđivanja tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala djece te poticanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja. Osigurat ćemo pohađanje Programa za svu predškolsku djecu koja imaju godinu dana vremena do upisa u osnovnu školu.

Razvijat ćemo sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja usklađen s tržištem rada. Ciljevi donesenog Programa razvoja sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja su povezivanje strukovnog obrazovanja s potrebama tržišta rada i daljnjeg razvoja gospodarstva RH kroz učenje usmjereno na rad, praktičnu primjenu strukovnog znanja i jačanje izvrsnosti i kvalitete u struci. Izradit će se novi strukovni kurikulumi, standardi zanimanja i standardi kvalifikacija u strukovnom obrazovanju s posebnim naglaskom na prioritetna područja razvoja kao što su poljoprivreda, elektrotehnika i računarstvo, zdravstvo, turizam i ugostiteljstvo i sl.

Provodit ćemo kontinuirano Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru. Na taj način osigurat ćemo potrebnu reviziju studijskih „bolonjskih“ programa i ojačati ulogu sektorskih vijeća kao važnih mjesta dijaloga predstavnika obrazovnog sustava i poslodavaca.

2.5. Za moderne škole

Započet ćemo projekt e-Škole u 60 % ukupnog broja škola u Hrvatskoj. Do 2018. godine završit će pilot projekt e-Škole koji se provodi od 2015. godine u 150 škola u Hrvatskoj (10 % od ukupnog broja). Projekt je vrijedan 300 milijuna kuna, a 85 % sredstava osigurano je iz EU fondova. Glavni projekt u vrijednosti gotovo 1 milijardu kuna započinje 2019. godine i obuhvatit će 60 % ukupnog broja škola u Hrvatskoj. Projekt će omogućiti uvođenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovne procese, što znači da će učenici moći koristiti suvremene metode i alate u nastavi, a nastavnici i učitelji će lakše pratiti napredovanje učenika. Ključni cilj projekta je podizanje razine informatičke pismenosti i zrelosti hrvatskih škola (učenika, nastavnika, nenastavnog osoblja), razvoj digitalnih sadržaja, opremanje škola informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i razvoj usluga za transparentno poslovanje škola i kvalitetno upravljanje nastavnim procesima.

Uvest ćemo nove načine praćenja i vrednovanja učenika u svrhu razvoja njihovih kompetencija. U skladu s cjelovitom kurikularnom reformom uvest će se hibridno vrednovanje postignuća i ishoda učenja učenika kojima se kombiniraju vanjsko (od strane Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje, NCVVO) i unutarnje (od strane učitelja i nastavnika) vrednovanje od početnih razreda osnovne škole. Osnovni je princip da NCVVO ispuni zakonsku obvezu do kraja 2017. i na osnovu kurikuluma za pojedine predmete izradi banku ispitnih zadataka te je učini dostupnom učiteljima i nastavnicima. Na taj način standardizirane ispitne zadatke učitelji i nastavnici mogli bi koristiti u svom svakodnevnom radu čime bi škole, učenici i roditelji dobili povratnu informaciju o uspjehu učenika. Iz Nacionalnog centra dobit će informaciju o rezultatu svojih učenika u odnosu na prosjek, ali i brojne druge poput onih na koje elemente treba učenik obratiti pažnju da poboljša vlastiti uspjeh. Rezultati učenika koristit će se za zaključnu ocjenu, a kako će se ovo ispitivanje odvijati kontinuirano, omogućit će nastavnicima da od početnih razreda utječu na razvoj kompetencija učenika i poboljšavaju vlastiti rad.

Razradit će se kvalitetan sustav napredovanja nastavnika. Sustav napredovanja temeljit će se na rezultatima i izvrsnosti, a bit će razrađen u suradnji sa sindikatima i udrugama u obrazovanju tijekom drugog kvartala 2017. godine. Sustav napredovanja primjenjivat će se na sve nositelje odgoja i obrazovanja u školama i drugim ustanovama. Poduzet ćemo sve mjere za osiguravanje zadržavanja u struci te redovitih mogućnosti za obnavljanje vještina i kompetencija, uključujući onih koje se odnose na nove tehnologije.

Zaštitit ćemo nastavnike od eventualnog nasilja od strane učenika i roditelja. U suradnji sa stručnjacima raspraviti ćemo mogućnost izmjena zakona koje bi nasilje u školama okarakteriziralo kao napade na službenu osobu.

2.6. Za veću kvalitetu visokog obrazovanja i veća ulaganja u istraživanje i razvoj

Povećat ćemo izdvajanje za znanost i istraživanje sa sadašnjih 0,75 % na 2 % BDP-a. Značajna sredstva za znanost i istraživanje osigurana su iz EU fondova. Kroz EU fondove financirat će se infrastrukturni znanstveni projekti do 2020. godine, projekti jačanja kapaciteta u znanosti, projekti centara izvrsnosti i tehnologijskih centara. U narednom razdoblju intenzivno će se surađivati s gospodarskim sektorom na uspostavi kvalitetne strukture suradnje i financiranja znanstvenih istraživanja u svrhu jačanja gospodarstva. Kroz EU sredstva financirat će se i znanstveni projekti u svrhu jačanja mobilnosti hrvatskih znanstvenika.

Nastavit ćemo zapošljavanje i rješavanje statusa preostalih 800 mladih znanstvenih novaka u 2017. i 2018. godini kao nastavak uspješne Vladine politike iz 2015. kada je u sustavu zadržano 460 znanstvenih novaka doktora znanosti.

Ojačat ćemo hrvatska sveučilišta i međunarodnu kompetitivnost hrvatskih sveučilišta i javnih instituta. Jačanje hrvatskih sveučilišta treba se očitovati u sljedećem: podizanju razine autonomije sveučilišta, investiranju u razvoj infrastrukture potrebne za transformaciju sveučilišta (uključujući i infrastrukturu potrebnu za fleksibilno i demokratski korištenje svih resursa te za razvoj portfelja pojedinca i institucija), investiranju u razvojne projekte sveučilišta izvan programskog financiranja redovne djelatnosti, investiranju u razvoj kampusa kroz programe EU (posebice one programe koji jamče transformaciju sveučilišta), investiranju u programe sveučilišta koji su u funkciji pametne specijalizacije. Poticati ćemo mehanizme suradnje istraživačke zajednice s inovativnim gospodarstvom i društvenim djelatnostima uz vrednovanje istraživača, istraživanja i istraživačkih institucija. Na taj način afirmirat će se i poticati znanstvena izvrsnost i međunarodna vidljivost, međusobna suradnja i suradnja s korisnicima rezultata istraživanja te društvena relevantnost istraživanja.

Nastavit ćemo s osnivanjem nacionalnih centara znanstvene izvrsnosti i restrukturiranjem mreža javnih znanstvenih instituta. Pokrenut ćemo aktivnosti 13 proglašanih Znanstvenih centara izvrsnosti ubrzanim postupkom pristupa financiranju iz EU fondova. Predložiti ćemo model restrukturiranja javnih znanstvenih instituta u smjeru spajanja i drugih modela racionalizacije, a sve u cilju jačanja konkurentnosti i kompetitivnosti. Uključiti ćemo znanstvene institute u potporu državi i državnim institucijama u povećanju efikasnosti upravljačkog procesa i procesu donošenja odluka.

Nastavit ćemo ciklus reakreditacije svih sveučilišta u Hrvatskoj. Uspostavit ćemo sustav alociranja javnih sredstava visokim učilištima putem cjelovitih programskih ugovora uz njihovu potpunu autonomiju u raspolaganju financijskim sredstvima što podrazumijeva i odgovornost za ostvarene rezultate. Uvest ćemo posebne kriterije kvalitete povezane s programima čime ćemo osim racionalizacije uvesti i značajnu kontrolu kvalitete rezultata rada visoko obrazovnih institucija. Proces provjere kvalitete treba istovremeno usmjeriti i prema privatnim učilištima. Osmisliti ćemo i nacionalni program klasteriranja koji se prije svega odnosi na razradu umreženih sustava za osiguravanje kvalitete te osiguravanje horizontalne i vertikalne mobilnosti studenata.

Poticati ćemo daljnji razvoj svih područja koja najbrže doprinose razvoju gospodarstva i uravnoteženom razvoju. Poreznim olakšicama stimulirat ćemo gospodarske subjekte da plaćaju doktorske studije, odnosno najbolje doktorande. Kroz politiku stipendiranja i nižih participacija u školarinama, poticati ćemo upis u nastavnička zanimanja u deficitarnim područjima. U suradnji s lokalnom samoupravom radit ćemo na osiguravanju uvjeta (npr. dodjela stanova na korištenje)

za nastavnike koji se zapošljavaju u manje razvijenim sredinama i manjim mjestima. Nastavit ćemo sa stimulacijskim subvencioniranjem školarina koje potiču STEM područja što je definirano odlukom iz 2015. godine.

Kontinuirano ćemo financirati znanstvene projekte. Kroz Hrvatsku zakladu za znanost (HRZZ) financirat ćemo kompetitivne znanstvene projekte i istraživanja, ali i osigurati i druge uvjete za razvoj znanstveno-istraživačke zajednice; već u 2017. godini povećat ćemo sredstva za financiranje kompetitivnih istraživanja, osigurat ćemo programe HRZZ-a za financiranje postdoktoranada, povećat ćemo sredstva za financiranje postdoktoranada, povećat ćemo sredstva za programsko financiranje materijalnih troškova istraživanja sveučilišta i javnih instituta, investirat ćemo u razvoj logistike potrebne za bolje korištenje javnih sredstava za materijalne troškove istraživanja kako hrvatski znanstvenici za reagencije ne bi plaćali dvostruko više od znanstvenika u nekim zemljama u okruženju, poticati ćemo objavljivanje u open access časopisima kroz promjenu niza nacionalnih i institucijskih regulatornih mehanizama i propisa te investirati u jačanje utjecaja hrvatskih znanstvenih časopisa. Poticati ćemo financiranje doktoranada od strane gospodarskih subjekata.

Uložiti ćemo 400 milijuna kuna u unaprjeđenje kvalitete studijskih programa s ciljem povezivanja s tržištem rada i kvalifikacijama u Europskoj uniji koje će omogućiti mobilnost studenata, znanstvenika i radnika i povećati njihovu konkurentnost. Prilikom razvoja novih ili unaprjeđenja postojećih studijskih programa visoka će se učilišta oslanjati na prikupljene pokazatelje o zapošljivosti studenata koji su završili njihove studijske programe. U tu svrhu planira se uvesti praćenje zapošljavanja diplomiranih studenata na nacionalnoj razini putem anketiranja završenih studenata. Informacije koje će se prikupiti anketiranjem diplomiranih studenata poslužiti će visokim učilištima za unaprjeđenje studijskih programa u skladu s potrebama tržišta rada te će biti korisna smjernica kandidatima prilikom odabira i upisa studijskih programa. Time će se pridonijeti boljem usklađivanju obrazovne ponude i potreba tržišta rada što je u skladu s jednim od prioriteta Strategije EU 2020 koji se odnosi na uključiv rast i poticanje zapošljavanja.

Povećat ćemo broj znanstvenih radnih mjesta u sustavu visokog obrazovanja u RH za 15 %. To ćemo osigurati potpunim provođenjem podzakonskih akata donesenih 2015. godine koji osiguravaju program preusmjerenja znanstvenih novaka u obliku razvojnih koeficijenata u nova radna mjesta asistenata, poslijedoktoranata i docenata na svim javnim sveučilištima i znanstvenim institutima.

Provest ćemo Program državne potpore za istraživanje, razvoj i inovacije. Cilj Programa je osigurati ravnomjeran razvoj znanstvenoga sustava te, posljedično, i balansirani gospodarski napredak na nacionalnoj razini.

2.7. Za bolji učenički i studentski standard

Omogućiti ćemo školovanje učenicima i studentima lošijeg socio-ekonomskog statusa. Nastavit ćemo financirati udžbenike učenicima i studentima koji primaju naknade za pomoć u školovanju.

Osigurat ćemo sredstva redovitim studentima za plaćanje školarine i besplatan upis u prvu godinu studija.

Subvencionirat ćemo međumjesni prijevoz učenicima srednjih škola u iznosu od 75 % troškova. Učenicima sa slabijim socio-ekonomskim statusom međumjesni prijevoz subvencionirat ćemo u cijelosti. Na ovaj način potičemo mlade na nastavak obrazovanja, osiguravamo lakši pristup obrazovanju i rasterećujemo kućne proračune.

Uspostavit ćemo djelotvoran sustav stipendiranja učenika i studenata. Iz EU fondova u prošlom je mandatu osigurano 450 milijuna kuna za stipendiranje studenata što će omogućiti stipendiranje 22 000 studenata slabijeg socio-ekonomskog statusa te 15 000 stipendija studentima u deficitarnim područjima (godišnje 3 000 stipendija u odnosu na postojećih 200).

Poboljšat ćemo kapacitete studentskih domova kroz EU financiranje. Broj kapaciteta studentskog smještaja u narednim godinama povećat će se za 3 000, a obnavljat će se domovi u Osijeku, Varaždinu, Dubrovniku, Čakovcu i Virovitici. Za izgradnju i obnovu studentskih domova utrošit će se 476 milijuna kuna. Osim kapaciteta smještaja, osigurat ćemo i veću dostupnost i kvalitetu studentske prehrane ulaganjem u izgradnju i opremanje studentskih restorana.

2.8. Za obrazovanje za sve društvene skupine

Nastavit ćemo s uključenjem djece s teškoćama u redovne škole. Osigurat ćemo zapošljavanje stručnih suradnika (pedagoga, defektologa, psihologa, logopeda) u školama i formiranje mobilnih timova za stručnu podršku učenicima s teškoćama na svim razinama obrazovanja, s naglaskom na njihovo što veće uključivanje u redovne škole.

Povećat ćemo uključenost građana u procese cjeloživotnog učenja. Kampanjama ćemo osvijestiti odrasle osobe, učenike srednjih škola i studente, poslodavce, ustanove za obrazovanje odraslih i njihove djelatnike, kao i druge ključne dionike sustava obrazovanja odraslih o važnosti cjeloživotnog učenja te ih motivirati na sudjelovanje u aktivnostima koje će biti organizirane u skladu s njihovim potrebama. Isto tako, uvođenjem sustava vaučera (podmirenja troškova sudjelovanja korisnika) uključit ćemo veći broj građana u cjeloživotno učenje i time povećati konkurentnost na tržištu rada. Vaučeri će se koristiti za stjecanje prve razine kvalifikacija ili kvalifikacija više razine u programima stjecanja osnovnih vještina (funkcionalna, matematička i informatička pismenost). Za navedene projekte osigurano je 20 milijuna kuna, od kojih EU sufinancira 85 %.

Transformirat ćemo sustav obrazovanja odraslih u svrhu veće zapošljivosti. Cilj je osigurati odraslima veću prilagodljivost i pokretljivost na tržištu rada te uspostaviti sustav osiguranja kvalitete u obrazovanju odraslih. To ćemo postići kroz uvođenje novih standarda zanimanja i kvalifikacija. Na taj način poticat će se razvoj i provođenje relevantnih akreditiranih programa za područja od strateškog interesa za razvoj Republike Hrvatske.

2.9. Za kvalitetan razvoj sporta

Donijet ćemo Strategiju sporta za razdoblje od 10 godina. Kroz strateški dokument sportu će se kao djelatnosti dati puno veća važnost nego što je ima danas u Republici Hrvatskoj te se neće poimati samo „rezultat“, po čemu smo međunarodno prepoznatljivi, već tjelesnom aktivnosti koja ima veliku važnost i utjecaj na svakidašnji život i zdravstveni status svakog pojedinca. Poticat ćemo važnost tjelesne aktivnosti čime ćemo snažno utjecati na poboljšanje zdravstvene bilance stanovništva i prevencije delikventnog ponašanja kod mlađe populacije.

Propisat ćemo i provesti programsko financiranje sporta na nacionalnoj razini. Kroz uspostavu jasnog Programa javnih potreba u sportu na nacionalnoj razini donijet će se kriteriji i raspisivati natječaji za financiranje javnih potreba u sportu. Sredstva će se dodjeljivati temeljem jasnog financijskog i programskog plana, a njihovo trošenje kontrolirat će se kroz tromjesečna izvještavanja.

Povećat ćemo financijska izdvajanja za razvoj sporta. Razmotrit ćemo mogućnost povećanja sredstava za razvoj sporta kroz ulaganja iz državnog proračuna, postotak od igara na sreću, dio turističke pristojbe ili određene porezne olakšice u gospodarstvu koje bi se preusmjerile u sport.

Informatizirat ćemo cijeli sustav hrvatskog sporta. Uspostavom Informatičkog sustava u sportu (ISS) osigurat ćemo trajno i strukturirano prikupljanje podataka o svim segmentima sporta u Republici Hrvatskoj te omogućiti svim javnim tijelima nadležnim za planiranje razvoja i upravljanje sustavom sporta, ali i širokoj hrvatskoj javnosti, sustavno praćenje bitnih pokazatelja o sustavu sporta. ISS bi trebao omogućiti detaljan i ažuran pregled financijskih sredstava koja se ulažu u sport, rezultata koji se ostvaruju, razvoja pojedinaca i njihovih postignuća od školskih natjecanja nadalje i evidenciju sportskih objekata s opisom njihovog stanja.

Razvijat ćemo školski i akademski sport te sport osoba s invaliditetom kroz provedbu programa sufinanciranih EU sredstvima.

Organizirat ćemo mrežu sportskih građevina na nacionalnoj razini. Na takav način riješit će se pitanje sportske infrastrukture koja će se sustavno razvijati u koordinaciji s jedinicama lokalne samouprave.

Aktivno ćemo poticati stanovništvo na bavljenje tjelesnom aktivnošću kroz osiguravanje uvjeta za njihovo uključivanje, maksimalno koristeći EU sredstva za provođenje raznih projekata.

3. SIGURAN SMJER ZA ZDRAVSTVO

3.1. Zdravstvo u prošlom mandatu

Pokrenuli smo sveobuhvatne reforme koje su rezultirale povećanjem učinkovitosti sustava, poboljšanjem upravljanja i povećanjem transparentnosti poslovanja u zdravstvenim ustanovama. Donijeli smo Nacionalnu strategiju razvoja zdravstva i niz drugih strateških dokumenata za razdoblje do 2020. godine.

Pokrenuta su tri Nacionalna preventivna programa: rano otkrivanje raka dojke (pregledano više od pola milijuna žena), raka debelog crijeva (obavljeno oko 250 000 pretraga) i raka vrata maternice (napravljeno oko 100 000 pregleda). Rekordan broj lijekova je postao dostupan pacijentima, a 1 639 novih lijekova uvršteno je na liste lijekova od čega su čak dvije trećine na osnovnoj tj. besplatnoj listi.

Uveli smo novi model ugovaranja primarne zdravstvene zaštite koji je 40 puta povećao broj preventivnih pregleda u idućoj godini i rezultirao zbrinjavanjem čak 87 % pacijenata kod liječnika obiteljske medicine bez upućivanja na dalje liječenje. Povećan je broj zdravstvenih djelatnika mlađih od 30 godina za 3,7 % (2 271). Odobreno je 1 635 liječničkih specijalizacija, a 4 907 pripravnika zaposleno je u zdravstvenom sustavu. Poticali smo poduzetništvo u zdravstvu pa je u mandatu otvoreno 175 novih privatnih zdravstvenih ustanova što je 20 % više u odnosu na zatečeno stanje.

Primarna zdravstvena zaštita je unaprijedila svoju ulogu koordinatora zdravstvene skrbi, a bolnice s postojećim ljudskim resursima i infrastrukturom rade više i bolje.

Uveli smo Program smanjenja listi čekanja kroz aktivnosti Program plus i Dani otvorenih vrata. Liste čekanja za UZV srca i kolonoskopiju smanjene su u 2015. godini s 250 dana na 30 dana. Za prvi pregled kardiologa, neurologa te gastroenterologa danas se čeka prosječno samo 15 dana što predstavlja izrazito veliku dostupnost zdravstvene zaštite.

Osigurali smo ‘sustav ubrzanog prolaska’ u veteranskim bolnicama u Zaboku, Kninu i Vukovaru za branitelje i njihove obitelji. U prvih osam mjeseci 2015. godine u bolnici Zabok je više od 1 500 branitelja obavilo zdravstvene preglede.

Pokrenuta je hitna helikopterska medicinska služba s bazama na Krku i Braču koja i za najteža zdravstvena stanja osigurava liječničku skrb unutar zlatnog sata i time spašava živote.

Programom 72 sata omogućili smo početak liječenja malignih bolesti unutar 72 sata od postavljanja dijagnoze i plana terapije za rak dojke i debelog crijeva. Program se provodio u 5 bolnica te je do kraja 2015. godine više od 2 000 pacijenata započelo liječenje u ovom programu. Program donosi gotovo potpuno ukidanje listi čekanja, stvaranje centara izvrsnosti visokog kapaciteta liječenja kao i skraćanja samog postupka liječenja.

Unaprijedili smo provođenje javnozdravstvenih aktivnosti koje imaju za cilj podučiti građane o potrebi očuvanja zdravlja i mijenjanju loših životnih navika.

Izdvojili smo Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje iz riznice i omogućili da se novac prikupljen za zdravstvo troši isključivo na zdravstvenu skrb tj. za pacijente. Za zdravstvo u 2015. osigurali smo dodatne dvije milijarde kuna, prvenstveno za bolnice i nove lijekove.

Unaprijedili smo bolnički smještaj. Osigurali smo bolje i kvalitetnije uvjete liječenja djece preseljenjem dječje onkologije i hemato-onkologije iz Klaićeve u Kliniku za tumore. Započeli smo program sanacije 29 bolnica i 2 doma zdravlja. Financijski smo stabilizirali Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, u što je dodatno uloženo 6 milijardi kuna.

Stavili smo Imunološki zavod pod okrilje Ministarstva zdravlja i tako očuvali radna mjesta i kontinuitet domaće proizvodnje cjepiva i krvnih pripravaka.

3.2. Zdravstvo danas

Ukinuti su Program plus i Program 72 sata.

Ukinut je proces sanacije u 31 zdravstvenoj ustanovi, 29 bolnica i 2 doma zdravlja, projekt na kojem se radilo tri godine u suradnji sa županijama. Zaustavljena su ulaganja iz EU fondova u dnevne bolnice i dnevne kirurgije.

Prema Nacionalnom planu reformi predviđeno je i najavljeno povećanje dopunskog zdravstvenog osiguranja za 30 % što predstavlja dodatan namet građanima. Najavljeno povećanje zdravstvenog osiguranja predviđeno je za smanjivanje postojećih obaveza u zdravstvu, a ne za povećanje kvalitete usluga za krajnje korisnike.

Nisu doneseni nikakvi kvalitetni dokumenti provedbe zdravstvene politike niti planovi racionalizacije poslovanja bolnica najavljeni u Nacionalnom programu reformi.

Najavljeno je ukidanje C1 uputnice koja omogućava jednostavnije i brže preglede te liječenje naših pacijenata.

3.3. Zdravstvo 2020

Naša misija u novom mandatu je nastavak rada na uređenju zdravstvenog sustava. Polazimo od činjenice da je zdravlje temeljno pravo svakog građana Republike Hrvatske, a zdravstvena skrb treba biti dostupna, pravodobna i kvalitetna. U zdravstvu ne smije biti podjele na bogate i siromašne.

Promjene koje želimo provesti u narednom razdoblju donijet će bržu, dostupniju i kvalitetniju zdravstvenu uslugu bez povećanja participacije za pacijente. Naša zdravstvena politika orijentira se prema pacijentima i njihovim obiteljima, a naši naponi bit će i dalje usmjereni osiguranju financijski održivog zdravstvenog sustava koji će pružati jednako dostupnu i kvalitetnu zdravstvenu skrb svim građanima Republike Hrvatske.

Cilj nam je kreirati zdravo životno i radno okruženje koje pruža jednaku dostupnost zdravstvenim uslugama, povećava kvalitetu života te pridonosi poboljšanju blagostanja i gospodarskog rasta nacije. Zbog toga očuvanje i poboljšanje zdravlja te očuvanje jedinstvenog, neovisnog i solidarno financiranog obveznog zdravstvenog osiguranja shvaćamo našom temeljnom zadaćom.

Vizija zdravstva na kojoj ćemo raditi je kontinuirana dostupnost suvremenim metodama dijagnostike i liječenja kao i medicinskim inovacijama, briga o svim pacijentima na jednak način, bez obzira na imovinski status i jednaka prava na ostvarivanje visoko stručne i kvalitetne zdravstvene zaštite u svim dijelovima države, naročito na otocima, ruralnim te brdsko-planinskim krajevima.

3.4. Za zdravije zdravstvo

Očuvat ćemo Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) kao jedinstvenu javnu ustanovu koja svim hrvatskim građanima osigurava prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti. HZZO-u ćemo osigurati status stručno upravljano i politički neovisnog javnog dobra. Temelj solidarnog financiranja zdravstvenog sustava i dalje će ostati doprinos za zdravstveno osiguranje obvezan za sve zaposlene osobe i poslodavce, dok će ranjive skupine stanovništva poput djece, umirovljenika, osoba s niskim prihodima i invalida ostati oslobođene plaćanja doprinosa te će troškovi njihove zdravstvene zaštite biti upotpunjeni sredstvima iz državnog proračuna. Ostavit ćemo isti opseg prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja te smanjiti participacije za značajni dio zdravstvenih usluga, prije svega na preventivne pretrage i preglede specijalista kod kroničnih bolesti.

Unaprijedit ćemo dostupnost zdravstvene skrbi na otocima, ruralnim te brdsko-planinskim krajevima. Na taj način želimo svim građanima Republike Hrvatske zajamčiti jednakomjerno dostupnu i kvalitetnu zdravstvenu skrb. To ćemo osigurati daljnjim jačanjem uloge obiteljskih liječnika, domova zdravlja i primarne zdravstvene zaštite te umrežavanjem svih dionika u zdravstvenoj skrbi. U tu svrhu nastavit ćemo projekte informatičkog povezivanja započete u prošlom mandatu i uvođenje novih informatičkih alata koji će osnažiti ulogu pacijenta u sustavu i olakšati sigurnu dostupnost podataka između liječnika i pacijenata.

Osigurat ćemo kvalitetu i ekonomičnost u zdravstvenom sustavu. Moderan sustav zdravstvene zaštite karakterizira u prvom redu dobra skrb za kronične bolesnike, za one koji istovremeno boluju od više bolesti te za ranjive skupine stanovništva. Zdravstvo je inovativan segment društva, a mogućnosti moderne medicine u neprestanom su porastu. Zbog toga namjeravamo u skrbi naših pacijenata ojačati primjenu načela korisnosti za dijagnostičke i terapijske postupke kao i za zdravstvene tehnologije. Preoblikovat ćemo poslovne procese kao i strukturu pružatelja zdravstvene skrbi kako bismo realizirali postavljene ciljeve. Jačat ćemo aktivnu ulogu pacijenata.

Uspostavit ćemo standard kvalitete bolnica te uvesti međunarodne akreditacije koje će omogućiti hrvatskim bolnicama izlazak na europsko zdravstveno tržište. Na taj način osigurat ćemo našim pacijentima dodatnu razinu kvalitete i sigurnosti. Uvest ćemo dijagnostičke i terapijske smjernice zasnovane na dokazima, sustavno prikupljati indikatore kvalitete i uspješnosti liječenja u bolnicama i primarnoj zdravstvenoj zaštiti te uvesti tri razine akreditacije zdravstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj. Ubrzat ćemo procjenu zdravstvenih tehnologija preuzimanjem preporuka priznatih europskih instituta u procese javnih zdravstvenih ustanova i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO).

Uvest ćemo sustav financiranja vezan za izvršene usluge prema pacijentima. Naš cilj je teškim bolesnicima osigurati bržu dostupnost liječnika specijalista koja će im omogućiti skrb na najvišoj razini. Samo one zdravstvene ustanove s dokazanim iskustvom moći će primjenjivati medicinske inovacije i visokospecijalizirane terapije te će zbog toga novac ubuduće pratiti izvršenu uslugu i pacijenta, a ne neku određenu zdravstvenu ustanovu.

Provodit ćemo mjere prevencije i unaprjeđenja zdravlja građana. Zdravo odrastanje, zdravo životno i radno okruženje te mogućnost zdravog starenja ne smiju ovisiti o socijalnom statusu. Sveobuhvatna prevencija prožima sve društvene segmente. Prevencija i jačanje zdravstvenih kompetencija moraju postati obvezni sastavni dio u obrazovanju i kontinuiranom usavršavanju zdravstvenih djelatnika te ubuduće biti uključeni u oblikovanje stambenog prostora i radnog okruženja. Provest ćemo usvojene strategije i programe koji sadrže javnozdravstvene aktivnosti s primarnim ciljem smanjenja obolijevanja od kroničnih bolesti. Kroz ove aktivnosti, koje počinju od najranijeg djetinjstva, cilj je dodati dvije godine prosječnom očekivanom vijeku života. Pušenje, alkohol i prekomjerna tjelesna težina još uvijek predstavljaju najveće izbjegljive zdravstvene rizike u Hrvatskoj. Stoga nam je cilj povećati preventivne napore kroz program Živjeti zdravo.

Osigurat ćemo kvalitetniju zdravstvenu zaštitu. Nastavit ćemo provoditi mjere i ostvarivati ciljeve iz Nacionalne strategije razvoja zdravstva do 2020. godine. Unaprijedit ćemo mrežu pružatelja zdravstvenih usluga s ciljem svladavanja trenutnih deficita u dostupnosti zdravstvene zaštite. Olakšat ćemo pacijentu „prolazak“ kroz sustav uz visoku razinu sigurnosti osobnih podataka.

Modernizirat ćemo sustav zdravstvenih institucija. Opremit ćemo ordinacije primarne zdravstvene zaštite kao i dnevne bolnice u općim i županijskim bolnicama sredstvima osiguranim u EU fondovima, a cijeli teritorij zemlje će se pokriti hitnom helikopterskom medicinskom službom iz pet baza. Iz europskih sredstava financirat ćemo informatizaciju sustava zdravstva uz uvođenje eNaručivanja, eKartona, eUputnica, eNalaza, eNovorođenčeta te povezivanje zdravstvenih ustanova. Investirat ćemo u nove energetske učinkovite zgrade, dnevne bolnice te novu dijagnostičku i terapijsku opremu.

Osigurat ćemo da dio bolničkih usluga preuzimaju domovi zdravlja. Pacijenti će imati mogućnost većinu svojih zdravstvenih potreba zadovoljiti u svom domu zdravlja, bliže svojim domovima i obiteljima, bez nepotrebnog putovanja u velike gradove i bolnice.

Učinit ćemo bolnice centrima izvrsnosti. Namjera nam je na taj način unaprijediti bolničku zdravstvenu skrb kako bismo učinili dostupnima najkvalitetnije zdravstvene usluge i vrhunske stručnjake za specifična zdravstvena stanja. Prvi korak je osnivanje Nacionalnog centra za srce, Nacionalnog centra za mozak, Nacionalnog centra za dijabetes i Nacionalnog centra za maligne bolesti. Vrhunska specijalistička skrb za maligne bolesti u kliničkim bolničkim centrima bit će nastavljena kroz Program 72 sata obuhvatom i drugih sijela raka.

Obnovit ćemo bolničke kapacitete. Zbog unaprjeđenja kvalitete bolničkog smještaja i kontinuirane dostupnosti medicinsko-tehnološkim inovacijama, realizirat ćemo nabavu nove medicinske opreme u svim hrvatskim bolnicama te izgraditi nove bolničke i polikliničke kapacitete u Rijeci, Puli, Dubrovniku, Varaždinu, Bjelovaru, Koprivnici, Sisku, Popovači, Novom Marofu, Splitu, Zagrebu (KBC Sestre milosrdnice i KB Merkur) sredstvima EU fondova i putem javno-privatnih partnerstva, a Klinika za dječje bolesti Zagreb kompletno će se preseliti na novu lokaciju.

Povećat ćemo efikasnost pružanja bolničkih usluga. Provest ćemo funkcionalnu integraciju postojećih bolničkih kapaciteta te kontinuirano poboljšavati organizaciju rada u bolnicama. Liste čekanja za sve specijalističke preglede, dijagnostičke zahvate i bolničko liječenje svest ćemo u definirane medicinski prihvatljive granice. Kroz klinička ispitivanja i usluge zdravstvenog turizma javne bolnice ostvarit će povećanje prihoda čime ćemo osigurati bolje uvjete liječenja za pacijente, ali istovremeno i rast gospodarstva.

Uvest ćemo centralno i koordinirano planiranje potreba u zdravstvu. To se u prvom redu odnosi na odgovorno upravljanje raspoloživim sredstvima u zdravstvenom sustavu i planiranje nabave lijekova, potrošnog medicinskog materijala i građevinske infrastrukture. Na ovaj način osigurat ćemo preduvjete za postizanje maksimalne vrijednosti za uloženi novac u smislu cijene, kvalitete te rokova isporuke i plaćanja. Jedan od prvih projekta baziran na navedenim procedurama bit će izgradnja novog proizvodnog pogona za Imunološki zavod.

Stvarat ćemo dodatne i nove stimulacije za sve djelatnike u zdravstvenom sustavu. Zadovoljni djelatnici su osnova svakog uspješnog zdravstvenog sustava. S obzirom na mogući odljev kvalitetnog zdravstvenog kadra iz zemlje provest ćemo konkretne mjere za ostanak medicinskih sestara i tehničara kao i liječnika u domovini. Nastavit ćemo s povećanjem broja specijalizacija za liječnike, početka stažiranja u najkraćem roku od završetka studija te subvencionirati kamate na stambene kredite za liječnike i medicinske sestre i time pomoći u rješavanju njihovog stambenog pitanja. Stvaranjem fleksibilnijih struktura u zdravstvenim ustanovama omogućit će se ravnomjernije radno opterećenje zdravstvenih djelatnika, a postepeno ćemo uvesti inovativne mehanizme nagrađivanja koji će poticati odgovornost, kvalitetu skrbi, zadovoljstvo pacijenata, rezultate liječenja te produktivnost pojedinaca. Razvoj ljudskih resursa u zdravstvu dodatno ćemo poticati kreiranjem strategije i sustava planiranja na nacionalnoj razini.

4. SIGURAN SMJER ZA RAD I ZAPOŠLJAVANJE

4.1. Rad i zapošljavanje u prošlom mandatu

Postignut je jedan od najvažnijih ciljeva – nakon dugotrajne recesije porasla je zaposlenost, a nezaposlenost pala na 15-ak posto što je najniža stopa unatrag šest godina. U predstečajnim nagodbama spašeno je 40 000 radnih mjesta, a u zadnjoj godini mandata otvoreno je 123 500 novih radnih mjesta. Kontinuirano se povećavala potražnja za radnicima. Financiranje mjera usmjerenih prema nezaposlenima s godinama se povećavalo, u 2015. godini za mjere aktivne politike zapošljavanja planirano je 1,33 milijarde kuna što je 5 puta više nego što je trošeno u početku mandata. Broj korisnika mjera u mandatu je dvostruko porastao.

Mjerama aktivne politike za mlade putem programa Garancija za mlade uspostavio se sustav podrške mladim osobama koji omogućava brzu aktivaciju i kvalitetan ulazak mladih u tržište rada. Mladima smo tako omogućili ranije osamostaljivanje što izravno doprinosi općem poboljšanju socijalnih prilika. Tijekom provedbe programa broj korisnika se povećao trostruko, u 2015. godini program je koristilo 28 750 mladih osoba (za razliku od 9 261 koliko ih je bilo 2011.). Mjerama aktivne politike stopa nezaposlenosti mladih smanjena je s 50 % na ispod 40 %.

Jednu od najpopularnijih mjera „Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa“ koristilo je u zadnje tri godine 77 123 mladih, a preko 60 % sudionika ove mjere zaposlilo se u roku od 6 mjeseci.

Minimalnu cijenu rada zajamčili smo novim Zakonom o minimalnoj plaći. Kontinuirano smo bili posvećeni povećanju iznosa minimalne plaće koja je u mandatu povećana s 2.814,00 na 3.017,61 kunu.

Značajni napredak u proteklom razdoblju zabilježili smo u području suzbijanja nezakonitog rada – smanjen je broj neprijavljenih radnika. Zakonom o poticanju zapošljavanja znatan je dio dosadašnjeg „crnog tržišta rada“ legaliziran, a poslodavcima je olakšano zapošljavanje. Uveden je novi način obavljanja rada putem vrijednosnih kupona, a odnosi se na obavljanje sezonskih poslova u poljoprivredi.

Uveden je sustav usklađivanja mirovina s troškovima života i plaćama. Usklađivanje se provodi automatski, uz primjenu nove formule povoljnije za umirovljenike - ukupni porast mirovina tijekom mandata iznosio je 4,7 %. Porezni odbitak za umirovljenike povećan je s 3.200,00 kuna na 3.800,00 kuna.

Tijekom mandata ove Vlade zaustavljen je nagli rast broja umirovljenika. Postepeno se povećava dob za odlazak u starosnu mirovinu. Za građane koji ranije počinju raditi omogućili smo odlazak u starosnu mirovinu kada navršše 60 godina života i imaju najmanje 41 godinu radnog staža. Uspostavom kvalitetnog sustava kontrole smanjen je broj invalidskih mirovina za 10 %.

Racionalizirano je poslovanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), smanjen je broj zaposlenih za 15 % te je ostvarena ušteda od 300 milijuna kuna na poslovanju tijekom 4 godine.

Nema više isplate plaća bez uplate doprinosa. Znatno je poboljšana naplata mirovinskog doprinosa.

Uvedene su elektronske prijave i odjave zaposlenih čime je znatno olakšan rad poslodavcima u Hrvatskoj. Dodatno je omogućena jedinstvena prijava na mirovinsko i zdravstveno osiguranje za poslodavce. Pri stjecanju prava na isplatu mirovina umirovljenici se automatski prijavljuju u sustav zdravstvenog osiguranja. Kao dio sustava e-Hrvatska uvedena je e-radna knjižica te danas svaki zaposleni može kontrolirati svoj radno-pravni status. Po prvi put od Hrvatske samostalnosti prati se i objavljuje statistika zaposlenosti i tržišta rada. Zahvaljujući hrvatskom kvalifikacijskom okviru prati se koje vrste zanimanja i koji broj radnika trebamo u budućnosti.

Omogućilo se sudjelovanje mirovinskih fondova u infrastrukturnim projektima i disperzija ulaganja čime se na bolji način koristi akumulirana štednja i potiče gospodarstvo.

4.2. Rad i zapošljavanje danas

U posljednjih 7 mjeseci ukinuta je mjera aktivnog zapošljavanja mladih i program stručnog osposobljavanja budući da u državnom proračunu nisu osigurana dostatna sredstva za provedbu ovih programa. Obustavljanjem mjera aktivne politike zapošljavanja mladim ljudima je u potpunosti onemogućen pristup tržištu rada i dobivanje radnog mjesta te je na taj način ugroženo zapošljavanje najranjivije skupine društva.

Nisu donesene nikakve razvojne smjernice koje bi trebale uključivati novi pristup tržištu rada i povećanje stope aktivnosti žena svih dobnih skupina, a posebno onih iznad 55. godine života. Umjesto toga, predloženo je da se ženama starosna dob za odlazak u mirovinu poveća postepeno na 67 godina za starosnu mirovinu.

4.3. Rad i zapošljavanje 2020

Gospodarski napredak zemlje mora biti u funkciji unapređenja životnih, radnih i socijalnih uvjeta građana. Naša vizija održivog gospodarskog napretka jest kreiranje većeg broja kvalitetnih radnih mjesta, uz stvaranje pretpostavki za uspostavu dostojnih uvjeta rada u svim njegovim segmentima i jačanje socijalnog dijaloga na svim razinama te promicanje kolektivnog progovaranja.

Poboljšanje blagostanja hrvatskih građana je najuže povezano sa stanjem na tržištu rada. Bez obzira na vrlo pozitivne rezultate koji su ostvareni u pogledu smanjenja nezaposlenosti posljednjih godina, pitanje zapošljavanja i dalje predstavlja najveći društveni izazov danas u Hrvatskoj. Stoga će pitanje smanjenja nezaposlenosti i rasta zaposlenosti i dalje biti najvažniji cilj rada Vlade u novom mandatu.

Stvaranje većeg broja radnih mjesta temeljit će se na očuvanju preživjele i poticanju razvoja nove industrije koja će se bazirati na znanju, inovacijama i tehnološkom napretku. Cilj nam je u iduće 4 godine spustiti razinu nezaposlenosti u Hrvatskoj na razinu prosjeka Europske unije.

Zadatak u ovom mandatu nam je osigurati financijsku održivost mirovinskog sustava unaprjeđenjem njegovog funkcioniranja, usklađivanjem sa stanjem na tržištu rada i demografskim kretanjima. S obzirom da je povećanje zaposlenosti ključ za održanje adekvatnosti mirovina, do 2020. godine cilj nam je porast broja zaposlenih na 66,2 % čime će omjer umirovljenika i zaposlenika biti 1:1.40. Uz osiguranje takvog omjera, moguće je i povećanje mirovina.

U cilju unapređenja materijalog i socijalnog položaja radnika smatramo ključnim unaprijediti uvjete rada, poboljšati položaj radnika u radnom odnosu, uspostaviti jasnu i transparentnu politiku plaća, preciznije regulirati fleksibilne oblike zapošljavanja radi smanjenja udjela tih oblika zapošljavanja mjerama smanjenja segmentacije tržišta rada te unaprjeđenjem socijalnog dijaloga na svim razinama.

4.4. Za daljnje smanjenje nezaposlenosti i povećanje zaposlenosti

Koristit ćemo europske fondove za zapošljavanje. Kako bismo dinamizirali zapošljavanje, u iduće četiri godine uložiti ćemo više od 3 milijarde kuna iz EU fondova u stvaranje novih i boljih radnih mjesta kroz izravne poticaje poslodavcima za zapošljavanje i očuvanje radnih mjesta, obrazovanje nezaposlenih, dodjelu bespovratnih sredstava za samozapošljavanje te kroz druge mjere.

Pojačati ćemo mjere aktivne politike zapošljavanja u odnosu na mlade. Pola milijarde kuna iz EU fondova bit će osigurano isključivo za pitanje zapošljivosti mladih osoba kroz instrument Garancija za mlade. Uz povoljne ekonomske pokazatelje i gospodarski rast, povisit ćemo iznos naknade u programu „Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa“ s 2.400,00 kuna na

iznos veći od 3.000,00 kuna čime se proširuje krug korisnika te mjere. Nastavit ćemo s poreznom olakšicom za zapošljavanje mladih na neodređeno vrijeme.

Uvest ćemo mjere za zapošljavanje starijih. Uvest ćemo porezne olakšice za zapošljavanje osoba starijih od 50 godina kojima će poslodavac biti oslobođen plaćanja doprinosa na plaću u razdoblju od 5 godina u svrhu povećanja konkurentnosti na tržištu rada. Uvođenjem nove porezne olakšice za osobe starije od 50 godina, na godišnjoj razini će se omogućiti stabilno radno mjesto uz ugovor o radu na neodređeno vrijeme za najmanje 5 500 osoba. Na godišnjoj razini će se osigurati obrazovanje za najmanje 2 000 nezaposlenih osoba starijih od 50 godina kao i obrazovanje na radnom mjestu za još najmanje 2 000 osoba starijih od 50 godina.

Snažnije ćemo poticati zapošljavanje žena. Cilj je ženama omogućiti samozapošljavanje i bržu afirmaciju u poduzetništvu što će se dodatno poticati i kroz mjere savjetovanja i učenja za poduzetništvo kroz mjeru „Tvoja inicijativa tvoje radno mjesto“. Planiramo rast potpora isplaćenih za zapošljavanje žena te potpunu provedbu Strategije razvoja ženskog poduzetništva, koja je donesena u prošlom mandatu.

Osigurat ćemo ravnopravno sudjelovanje na tržištu rada osoba s invaliditetom. Cilj nam je daljnje unaprjeđenje i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije koji će osigurati dobru procjenu radnih sposobnosti osoba s invaliditetom, kvalitetno obrazovanje, prekvalifikaciju, usavršavanje i stručno osposobljavanje usklađeno s potrebama tržišta rada. Glavna mjera u iduće četiri godine se odnosi na otvaranje 5 novih Centara za profesionalnu rehabilitaciju u Splitu, Osijeku, Rijeci, Puli i Vinkovcima koji će omogućiti dostupnost usluga korisnicima na području cijele Republike Hrvatske.

Poticat ćemo socijalno poduzetništvo. Izradom i usvajanjem Strategije razvoja društvenog poduzetništva 2015.-2020. uspostavljen je okvir za provedbu mjera poticanja društvenog poduzetništva. Uspostavit ćemo i unaprijediti zakonodavni, institucionalni i financijski okvir, promovirati obrazovanje za društveno poduzetništvo i osigurati vidljivost. Društveno poduzetništvo ima važnost posebno za zapošljavanje ranjivih skupina (teže zapošljivih skupina kao što su osobe s invaliditetom, Romi, itd.) i osiguranje socijalnih usluga u zajednici. U tom svojstvu socijalni poduzetnici su partneri javnom sektoru u osiguranju socijalnih i javnih usluga. Za razvoj socijalnog poduzetništva osigurano je 287 milijuna kuna, od čega je 85 % financiranje iz EU fondova.

4.5. Za uređen mirovinski sustav i dostojnu mirovinu u starosti

Zaštitit ćemo umirovljenike od siromaštva. Stvorit ćemo zakonske mogućnosti i preduvjete da u slučaju smrti jednog partnera drugi partner nastavi primati određeni postotak njegove mirovine. Stvorit ćemo preduvjete za ukidanje doprinosa za zdravstvo u iznosu od 3 %. Budući da je životni vijek sve duži, sve je duže i razdoblje vitalnosti koje često značajno nadilazi dob odlaska u mirovinu. Stoga se radi poticanja dužeg zadržavanja u svijetu rada planira proširiti krug korisnika mirovine koji uz korištenje mirovine mogu zasnovati radni odnos. Radi održanja socijalne adekvatnosti mirovina i fiskalne održivosti mirovinskog sustava generacijske solidarnosti nastavit će se primjena promjenjive formule za usklađivanje mirovina ovisno o udjelu stope promjene prosječne plaće i indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu u zbroju tih stopa. Prema tom modelu udio prosječne mirovine radnika koji su svoj radni vijek proveli u Hrvatskoj u prosječnoj plaći bio bi između 40 do 50 %. Donijet ćemo zakonske izmjene koje će omogućiti dodjelu socijalne mirovine građanima RH nakon navršene 65-e godine života, a koji nisu stekli uvjete prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Osigurat ćemo adekvatnost mirovina iz I. i II. mirovinskog stupa kako bismo osigurali održivost sustava i povećali mirovine. Promijenit ćemo formulu za određivanje osnovne mirovine na način da se u većoj mjeri uzima visina plaće osiguranika i omjer stopa doprinosa za prvi i drugi stup u cilju osiguranja primjerene razine mirovina i održanja dugoročne financijske stabilnosti mirovinskog sustava. Uspostavit će se zakonski okvir koji će omogućiti izjednačavanje mirovina obzirom

na uključivanje dodatka na mirovine u prvi mirovinski stup. Stvorit ćemo zakonski okvir za mogućnost povećanja izdvajanja za drugi mirovinski stup. Nastavit će se poticati štednja u trećem mirovinskom stupu. Pred nama ostaje izazov adekvatnosti mirovina. Uz povećan broj zaposlenika i osnaženje drugog i trećeg mirovinskog stupa predviđamo da će mirovine iz I. i II. mirovinskog stupa biti iznad 60 % plaće. Osnaženjem štednje u trećem mirovinskom stupu taj postotak bi trebao biti i veći. Konačno, smanjit ćemo naknade za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima.

Unaprijedit ćemo sustav invalidskih mirovina i profesionalne rehabilitacije. Uvedeno je Jedinствeno tijelo vještačenja, osigurani su jedinstveni kriteriji vještačenja za poboljšanje efikasnosti te transparentnosti ocjenjivanja invalidnosti. Nastavit ćemo s razvojem tog sustava kroz Centar za medicinsku dijagnostiku te uspostavu Centara za profesionalnu rehabilitaciju. Omogućit ćemo korisnicima invalidskih mirovina kojima je utvrđena opća nesposobnost za rad podnošenje zahtjeva za ponovnu ocjenu radne sposobnosti. U slučaju da im se utvrdi poboljšanje zdravstvenog stanja odnosno preostala radna sposobnost, istima će se omogućiti zasnivanje radnog odnosa i istovremeno primanje mirovine.

Izmijenit ćemo postojeći sustav tzv. beneficiranog staža. Postojeći sustav staža osiguranja s povećanim trajanjem (tzv. beneficirani staž) utemeljen je u cilju zaštite radnika zaposlenih na osobito teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim radnim mjestima. Budući da su se znatno promijenili uvjeti rada (zaštita na radu, tehnologija, organizacija i dr.), institut beneficiranog staža više nije primjeren tržištu rada niti je kompatibilan mirovinskim sustavima u Europskoj uniji te ga je potrebno redefinirati. Predviđa se uvođenje profesionalne mirovine uz mogućnost rada uz zadržavanje prava na profesionalnu mirovinu.

4.6. Za bolje uvjete rada

Povećat ćemo minimalnu cijenu rada. U 2017. godini izmjenama Zakona o minimalnoj plaći isključit će se iz iznosa minimalne plaće pojedini dodaci na plaću i time osigurati fleksibilniji i transparentniji način utvrđivanja najniže cijene rada.

Uspostavit ćemo jasnu, transparentnu i fleksibilnu politiku plaća. Svrha ove mjere je ravnomjerna distribucija društvenog bogatstva i uklanjanje izrazitih disproporcija u plaćama čime će se doprinijeti socijalnoj pravednosti. U 2017. godini donijet će se Zakon o plaćama u javnim službama. Provođit će se Akcijski plan za uspostavu plaća u RH koji je donesen 2015. godine. Iskorijenit ćemo pojavu neisplate plaća čime ćemo između ostalog i smanjiti broj sudskih sporova. Nastavit ćemo s provedbom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca.

Uspostavit ćemo bolju koordinaciju javnih politika. U prvom kvartalu 2017. godine uspostaviti ćemo međuresornu koordinaciju između ministarstava koja provode politike tržišta rada, obrazovanja i industrijske politike koja će biti zadužena za definiranje ciljeva i njihovo postizanje. Cilj ove koordinacije je osiguravanje jednoobraznog i koherentnog postupanja tijela javnih vlasti i svih zainteresiranih u postizanju ključnih ciljeva unaprjeđenja rada.

Uvest ćemo učinkovitije upravljanje procesima restrukturiranja na društveno odgovoran način. Cilj ove mjere je smanjenje otkazivanja ugovora o radu koja kao rezultat ima status nezaposlenosti radnika. Ojačat ćemo ulogu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u iznalaženju rješenja poslodavaca u procesu restrukturiranja i pronalaska radnicima novog angažmana na tržištu rada. U suradnji s poslodavcima i socijalnim partnerima te Hrvatskom obrtničkom komorom i Hrvatskom gospodarskom komorom jačat ćemo društveno odgovorno poslovanje poslodavaca.

Poticat ćemo unaprjeđenje vještina radnika u cilju jačanja zapošljivosti. Poticat ćemo kontinuiranu i konstruktivnu suradnju poslovne zajednice, predstavnika radnika i obrazovnog sustava, uz

učinkovito korištenje EU fondova za te iste potrebe. Izmjenama Zakona o cjeloživotnom obrazovanju radnici i poslodavci će se poticati na cjeloživotno obrazovanje.

Radit ćemo na suzbijanju nezakonitog rada. Sredstvima europskih fondova izradit ćemo i provesti Akcijski plan za suzbijanje nezakonitog rada kako bismo smanjili broj neprijavljenih radnika i negativni utjecaj na uplatu socijalnih davanja. Najbolji način suzbijanja nezakonitog rada je smanjenje cijene rada kroz manje poreze i namete.

Promicat ćemo nove oblike uspostave ravnoteže između posla i privatnog života, politiku aktivnog starenja i povećati jednakost spolova u svim segmentima. Novi načini organizacije rada i fleksibilni oblici zapošljavanja utječu na sve veću nemogućnost radnika u uspostavi ravnoteže između poslovnog i privatnog života, dok je istovremeno izražena nejednakost spolova u području rada i radnih odnosa. U suradnji s relevantnim institucijama i socijalnim partnerima izradit ćemo strategiju suzbijanja nejednakosti spolova na tržištu rada te promicati dobru praksu i po potrebi unaprijediti zakonodavni okvir kojim će se potaknuti bolje usklađenje profesionalnog i obiteljskog života.

Smanjit ćemo segmentaciju na tržištu rada. Cilj nam je smanjenje udjela fleksibilnih oblika zapošljavanja u sustavu radnih odnosa. Izmijenit ćemo potrebni zakonodavni okvir i jačati mjere aktivne politike zapošljavanja usmjerene na poticanje zapošljavanja na neodređeno vrijeme.

Jačat ćemo institucionalni okvir za unaprjeđenje zaštite na radu. Nastavit ćemo razvoj učinkovitog sustava zaštite radnika od stresa na radu ili u vezi s radom, posebno prema čimbenicima kao što su sadržaj rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi.

Osigurat ćemo brže rješavanje radnih sporova. Izmjenama zakonodavnog okvira ubrzat ćemo rješavanje radnih sporova, a u suradnji sa socijalnim partnerima jačat ćemo alternativne oblike rješavanja radnih sporova. Osigurat ćemo poštivanje prava obiju ugovornih strana u radnom odnosu i raditi na jačanju međusobnog povjerenja stranaka u radnom odnosu uz postizanje stabilnih radnih odnosa.

Jačat ćemo sudjelovanje radnika u odlučivanju i socijalni dijalog. Cilj nam je unaprjeđenje industrijske demokracije u kvaliteti radnih odnosa. Uspostavit ćemo zakonodavni i institucionalni okvir za vođenje evidencije radničkih vijeća. Izradit ćemo analizu rada radničkih vijeća i prijedlog izmjene zakonodavnog okvira u cilju unapređenja njihovog rada. Provest ćemo Akcijski plan za unapređenje socijalnog dijaloga.

5. SIGURAN SMJER ZA SOCIJALNU POLITIKU

5.1. Socijalna politika u prošlom mandatu

Stvorili smo sve pretpostavke za trajno rješenje problema građana zaduženih u švicarskim francima i spriječili dužničko ropstvo. Izmjenama Zakona o potrošačkom kreditiranju uveli smo mehanizam zaštite dužnika od porasta tečaja koji premašuje 20 %, zbog čega je kamatna stopa na kredite vezane uz švicarski franak fiksirana na iznos od 3,23 %. Novom izmjenom Zakona fiksirali smo otplatni tečaj na 6,39 kuna za 1 švicarski franak za idućih godinu dana. U rujnu 2015. Vlada je donijela trajno rješenje problema kredita u švicarskim francima. Na taj je način Vlada izravno pomogla socijalnom statusu gotovo 200 000 hrvatskih građana pogođenih jačanjem švicarskog franka.

Zaštitili smo građane od ovrha stranih kreditnih zadruga i ureda koji nisu bili ovlašteni kreditirati u Republici Hrvatskoj i omogućili im sudovanje u našoj državi.

Pokrenuli smo i projekt „Oprost duga socijalno ugroženim građanima“ koji je rezultirao smanjenjem zaduženosti za oko 30 000 građana.

Dodatan doprinos smanjenju problema prezaduženosti je osiguran promjenom Zakona o obveznim odnosima u 2015. godini kojom su snižene zatezne kamatne stope, a smanjene su i najviše kamatne stope za potrošačke i stambene kredite. Zatezne kamatne stope za građane smanjene su sa tadašnjih 12 % na 8,14 %, dok je zatezna kamatna stopa za poduzetnike smanjena s 15 % na 10,14 % i s 12,14 % na 10,14 % čime je značajno smanjen teret duga koji generiraju kamatne stope. Uveli smo osobni stečaj i tako omogućili građanima koji su se našli u financijskim poteškoćama oslobođenje od dugova.

Uveli smo red i poboljšali učinkovitost socijalne zaštite najsiromašnijih boljom informatizacijom i uvođenjem Zajamčene minimalne naknade (ZMN). Stvorena je jedinstvena nacionalna baza podataka više od 300 000 korisnika sustava socijalne skrbi koja je svojim poveznicama putem Osobnog identifikacijskog broja (OIB) s bazama podataka drugih tijela državne uprave stvorila transparentan sustav upravljanja koji onemogućava pogreške i zloupotrebe sustava.

Stupanjem na snagu Zakona o socijalnoj skrbi 1. siječnja 2014. započeo je prvi veliki korak u procesu objedinjavanja socijalnih naknada. Zajamčena minimalna naknada kao nova vrsta socijalne naknade objedinila je četiri postojeće socijalne naknade. ZMN je već u jednogodišnjoj provedbi opravdala koncept i potvrdila očekivane rezultate u smislu bolje zaštite onih skupina u najvećem riziku od siromaštva poput samaca i samohranih roditelja kojima je pomoć povećana za 33 %. Istovremeno, smanjenjem zlouporaba i boljom kontrolom putem jedinstvene baze podataka socijalnih korisnika, više od 15 % naknada je obustavljeno, a preusmjerena su sredstva upravo omogućila povećanje naknade. Rezultat korištenja aplikacije i provjere opravdanosti korištenja naknada je obustava isplate 48 milijuna kuna za gotovo 8 000 onih koji su neopravdano koristili pravo na naknadu.

Ostvarenim uštedama zbog smanjenja zlouporaba omogućeno je povećanje osnovice zajamčene minimalne naknade za djecu samohranih roditelja i jednoroditeljskih obitelji, kao i radno nesposobnim samcima.

Uveli smo kategorije zaštićenog kupca energenata i uvođenje novog prava – energetske naknade, kroz izmjene Zakona o socijalnoj skrbi dodatno smo poboljšali položaj naših najsiromašnijih stanovnika, a bez dodatnog troška za državni proračun. Na taj način osigurali smo financijsku potporu u prevladavanju energetskog siromaštva za oko 125 000 građana. Potpora iznosi 200 kuna mjesečno.

Dodatno smo ojačali borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti kroz suradnju s organizacijama civilnog društva. Pored toga, financirali smo i natječaj za pomoć u učenju djeci iz socijalno ugroženih obitelji s preko 3 milijuna kuna.

Posebnu smo pažnju posvetili stipendiranju učenika i studenata iz socijalno ugroženih obitelji.

Povećali smo broj osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta kojima je osigurana usluga osobne asistencije kroz trogodišnji program 2012.-2015.

Financiran je razvoj usluge pomoćnika u nastavi za podršku djeci s teškoćama u razvoju uključenima u redovni sustav obrazovanja. Ovaj iznos je osigurao posao za gotovo 2 200 pomoćnika u nastavi za 2 600 učenika s teškoćama u razvoju.

Osigurali smo usluge tumača hrvatskog znakovnog jezika i stvorili temelje za donošenje Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku.

Kako bismo osnažili pronatalitetnu politiku, omogućili smo roditeljski dopust u trajanju od 8 mjeseci – svaki roditelj po 4 mjeseca s ciljem da ga koriste oba roditelja (za razliku od 6 mjeseci

ako ga koristi jedan roditelj). Proširili smo prava posvojitelja kako bi se osnažio institut posvojenja kao jedan od boljih oblika zbrinjavanja djece.

Unaprijedili smo i sustav prikupljanja i dodjele humanitarne pomoći te organizacije i provedbe humanitarnih akcija. Unaprijedili smo položaj volontera i povećali afirmaciju volontera u društvu.

Zakonom o dadiljama legalizirali smo obavljanje ove djelatnosti i omogućili samozapošljavanje žena uz mogućnost sufinanciranja od strane jedinica lokalne i regionalne samouprave u razvoju ove vrste usluga.

5.2. Socijalna politika danas

Smanjena su sredstva za udruge osoba s invaliditetom.

Odgođene su sve reforme socijalnog sustava pa je tako i odgođena reforma jedinstvenih novčanih centara. Odgođena je i reforma socijalnog ugovaranja.

5.3. Socijalna politika 2020

Cilj naše socijalne politike i dalje je zaštita najpotrebitijih slojeva društva. Kvalitetnom konsolidacijom Zajamčene minimalne naknade kao osnovne socijalne naknade stvarat ćemo uštede koje ćemo i dalje usmjeravati prema stvarnim korisnicama ovih potpora.

Naše aktivnosti i rad usmjereni su na zaštitu djece, socijalno ugroženih, osoba s invaliditetom i sve ostale korisnike socijalne skrbi. Sve mjere i njihova provedba doprinose većem socijalnom uključivanju djece, mladih i osoba s invaliditetom u zajednicu i unaprjeđenju kvalitete njihovog života.

Poboljšanje položaja korisnika ustanova socijalne skrbi jedan je naših najvažnijih ciljeva u području socijalne politike. Poseban naglasak stavit ćemo na procese deinstitucionalizacije te procese prevencije institucionalizacije i razvoj izvaninstitucionalnih usluga kako bismo osigurali veću podršku tih službi onima kojima je to potrebno.

5.4. Za veću i učinkovitiju socijalnu zaštitu

Donijet ćemo novi zakonodavni okvir u području stambenih kredita - Zakon o potrošačkim stambenim kreditima. S obzirom na sva loša dosadašnja iskustva, dodatno ćemo zaštititi naše građane od rizika vezanih za stambene kredite. Cilj novog zakona je razvoj transparentnijeg unutarnjeg tržišta putem fleksibilnijih i pravednijih ugovora o kreditu gdje se kao instrument osiguranja pojavljuje stambena nekretnina. Najvažnija područja koja će se regulirati uključuju dodatnu zaštitu potrošača kada je kredit denominiran u stranoj valuti, dodatno informiranje potrošača kada se zajam odobrava uz promjenjivu kamatnu stopu, zaštitu građana od prezaduzenosti, procjenu kreditne sposobnosti.

Nastavit ćemo s procesom konsolidacije socijalnih naknada s ciljem daljnjeg jačanja učinkovitosti socijalne zaštite. Na temelju napravljene analize sustava socijalnih naknada na razini središnje države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i poreznih mjera sa socijalnom komponentom, izradit ćemo Akcijski plan za konsolidaciju sustava socijalne zaštite i donošenje jasnih i preciznih mjera razvijanja socijalne politike u Republici Hrvatskoj. Cilj nam je što kvalitetnija i sustavnija daljnja konsolidacija Zajamčene minimalne naknade kao osnovne socijalne naknade. Ostvarene uštede zbog bolje kontrole i transparentnosti sustava socijalnih naknada će se i nadalje preusmjeravati za još bolju zaštitu socijalno ugroženih građana.

Osigurat ćemo uvjete najbliže onima u obiteljskom domu korisnicima domova socijalne skrbi. Poboljšanje položaja korisnika ustanova socijalne skrbi jedan je naših najvažnijih ciljeva u području socijalne politike. Kako bismo ubrzali procese deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi te potaknuli pružanje što kvalitetnijih socijalnih usluga, osigurat ćemo kroz EU fondove 1,7 milijardi kuna za razdoblje do 2020.

Nastavit ćemo s mjerama poboljšanja kvalitete života djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom. Dodatno ćemo povećati iznose financiranja socijalnih usluga kroz dostupna sredstva iz EU fondova.

Nastavit ćemo s mjerama pronatalitetne politike. Cilj nam je zaštita standarda obitelji s djecom. Delimitirat ćemo iznos za 2 mjeseca roditeljske naknade, ali tako da ona ne prelazi 5 000 kuna. U smislu podrške roditeljstvu planiramo i intervenciju u radno zakonodavstvo gdje ćemo uvrstiti i dopust namijenjen prilagodbi djeteta na boravak u predškolskoj ustanovi, kao i prilagodbi djeteta prilikom polaska u 1. razred osnovne škole.

Unaprijedit ćemo sustav prikupljanja i dodjele humanitarne pomoći kroz institut licenciranja humanitarne akcije što jamči jači nadzor humanitarnih akcija i njihovu vidljiviju promociju. Zakonom će se regulirati i povrat nenamjenski utrošenih sredstava, osigurati transparentnost i provjerivost svake humanitarne akcije čime se građanima jamči da će njihova donirana sredstva biti potrošena za namjenu za koju su i uplaćena.

Poboljšat ćemo učinkovitost socijalnog sustava kroz osnivanje Jedinственog novčanog centra (JNC). JNC će biti središnje mjesto za administriranje, ali i ostvarivanje prava na sve naknade koje se isplaćuju pojedincima u Republici Hrvatskoj. JNC bi preuzeo postepeno administriranje naknada iz drugih administrativnih mreža. Cilj je smanjenje troškova administriranja naknada koje se trenutno administriraju u 460 različitih ureda diljem Republike Hrvatske, ali i bolji uvid u naknade koje ostvaruje pojedini korisnik. Mreža jedinstvenih novčanih centara bi se sastojala od 126 centara ravnomjerno raspoređenih u svim područjima Republike Hrvatske.

Nastavit ćemo spajanje različitih naknada sa socijalnim predznakom i stvoriti ZMS – Zajamčeni minimalni standard. Na taj način se poboljšava transparentnost i racionalnost u dodjeli naknada te otvaraju mogućnosti za dodatno povećanje naknade za socijalno najugroženije kategorije stanovništva.

Uvest ćemo socijalne kartice za sve korisnike novčanih naknada sustava socijalne skrbi. Uvođenjem socijalne kartice više ne bi bilo potrebe za otvaranjem računa, a samim time ne bi više bilo ni naknada za njegovo održavanje i vođenje kao ni naplate pristojbe za svaku transakciju.

Radit ćemo na poboljšavanju područja obiteljsko-pravne zaštite gdje će u središtu pozornosti biti dijete.

Osigurat ćemo zaštitu osobama lišenim poslovne sposobnosti. Posebni skrbnici zaposleni u Centru za posebno skrbništvo zastupat će i osobe lišene poslovne sposobnosti s jednakim ciljem: najbolje neovisne zaštite njihovih interesa. Obiteljskim zakonom napuštena je mogućnost da osoba bude u cijelosti lišena poslovne sposobnosti te je sukladno međunarodnim dokumentima propisano lišenje poslovne sposobnosti samo u onom dijelu u kojem je to nužno.

Spojiti ćemo zakladu „Hrvatska za djecu“ i Nacionalnu zakladu za potporu učeničkom i studentskom standardu. Na taj način otvaramo prostor da se stipendirani učenici i studenti prate kroz cijelo vrijeme školovanja.

Donijet ćemo Nacionalni program za razvoj volonterstva kojim će se utvrditi dodatne mjere za poticanje razvoja volonterstva u Republici Hrvatskoj.

5.5. Za još kvalitetniju brigu za hrvatske branitelje

Briga za hrvatske branitelje jedan je od naših najvažnijih ciljeva, što smo pokazali i dokazali i u protekle četiri godine.

Objavili smo Registar hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kao trajni spomenik hrvatskim braniteljima koji su časno i dostojanstveno sudjelovali u obrani hrvatskog teritorija.

Izmijenili smo Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u korist hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odnosno ojačavali smo postojeća zakonska prava i utvrdili nova.

Donijeli smo Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu. Ovaj zakon po prvi put od završetka Domovinskog rata eksplicitno u okviru državne brige i zakonske norme stavlja sve osobe koje su pretrpjele seksualno nasilje na području Republike Hrvatske ili tijekom zatočeništva u neprijateljskom logoru ili zatvoru izvan područja Republike Hrvatske u Domovinskom ratu. Zakon predstavlja golem iskorak u zaštiti ljudskih prava te je u potpunosti fokusiran na žrtvu, priznanje njezine patnje, suočavanje s posljedicama nasilja i davanje određene kompenzacije.

Početak školske godine 2015./2016. s radom je počela Javna ustanova "Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar" kao centralna obrazovno-memorijalna ustanova u kojoj će učenici svih osmi razreda u Republici Hrvatskoj, u potpunosti na teret Državnog proračuna, u okviru nastave povijesti učiti o Domovinskom ratu.

Povećali smo proračunska sredstva za stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja što je rezultiralo dodjelom 547 stanova te je u pripremi izgradnja i dodjela još 139 stanova.

Osigurali smo kontinuirano praćenje zdravstvenog stanja najugroženijih hrvatskih branitelja kao dio projekta istraživanja dugoročnih posljedica po tjelesno i psihičko zdravlje osoba koje su bile žrtve primarne i sekundarne traumatizacije.

Za financiranje rada udruga proizašlih iz Domovinskog rata kroz projekte promicanja vrijednosti Domovinskog rata te psihološkog i zdravstvenog osnaživanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji odobrili smo 939 projekata u ukupnom iznosu od 53,5 milijuna kuna.

Hrvatski branitelji su po prvi puta, u dokumentima koji uređuju pitanje korištenja EU fondova, prepoznati kao posebna kategorija korisnika i na taj način je omogućeno korištenje sredstava iz EU fondova za njihove specifične potrebe.

Sačuvati ćemo i unaprijediti hrvatskim braniteljima sva dosadašnja prava koja proizlaze iz Zakona o pravima Hrvatskih branitelja domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Završiti ćemo Dom hrvatskih veterana u Lipiku vrijedan 28 milijuna kuna.

Izgraditi ćemo i opremiti 4 veteranska centra u Daruvaru, Petrinji, Sinju i Šibeniku.

Poboljšati ćemo uvjete za rad braniteljskih zadruga i pomoći kod otvaranja trgovina s proizvodima braniteljskih zadruga u svim većim hrvatskim gradovima. Trgovina je zamišljena kao prodajno-distributivni centar za proizvode zadruga iz svih krajeva Republike Hrvatske. Iz EU fondova je za programe psihosocijalnog i zdravstvenog osnaživanja te poticanje rada braniteljskih socijalno-radnih zadruga osiguran iznos od 160 milijuna kuna.

Intenzivirati ćemo aktivnosti u cilju pronalaska svih nestalih osoba u Domovinskom ratu.

6. SIGURAN SMJER ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

6.1. Poljoprivreda u prošlom mandatu

U prošlom mandatu uspostavljen je sustav izravne potpore sukladan Zajedničkoj poljoprivrednoj politici te provedena akreditacija Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koja je rezultirala povlačenjem gotovo 2 milijarde kuna za izravne potpore iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi u dvije godine. Usvojen je Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. ukupne vrijednosti oko 17,8 milijardi kuna od čega EU alokacija iznosi 15 milijardi kuna. Ruralno područje definirano je na cijelom području Republike Hrvatske osim administrativnih centara četiri grada (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek). Ukupno 3 217 117 stanovnika (75,08 % od ukupnog broja stanovnika) i 56 164 km² ruralnog područja (99,24 % od ukupnog teritorija) obuhvaćeni su ovom definicijom. Uspostavljen je sustav zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda kojim su stvoreni uvjeti za provedbu širokog spektra mjera javnih intervencija (npr. interventni otkup jabuka i mandarina) te posebnih mjera u sektorima vinogradarstva, pčelarstva kao i shemama školskog voća i školskog mlijeka. Izrađeni su i usvojeni od strane Vlade Republike Hrvatske te odobreni od strane Europske komisije strateški dokumenti: Nacionalni program pčelarstva 2014.-2016., Nacionalni program pomoći sektoru vina 2014.-2018., Nacionalni program za provedbu sheme školskog voća. Pripremljeni su i od strane Europske komisije odobreni posebni programi nadzora štetnih organizama bilja te suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti životinja na području Republike Hrvatske koji se sufinanciraju iz EU proračuna u iznosu od oko 30 milijuna kuna godišnje. Operativni program ribarstva za razdoblje 2007.-2013. je pripremljen i odobren od strane Europske komisije, raspisani su natječaji i obrađene prijave u iznosu oko 35 milijuna kuna. Paralelno je pripremljen Operativni program za pomorstvo i ribarstvo za razdoblje 2014.-2020. temeljem kojeg će se povlačiti oko 2,6 milijardi kuna iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo.

Po pitanju vodnog gospodarstva temeljem operativnog programa zaštite okoliša 2007.-2013. ugovoreno je i financira se 11 projekata ukupne vrijednosti oko 2,7 milijardi kuna, a realizacijom projekata navodnjavanja izgrađeno je ukupno 13 sustava navodnjavanja. Pripremljen je i usvojen Plan upravljanja vodnim područjem za razdoblje 2013.-2015., Višegodišnji program gradnje komunalnih građevina za razdoblje 2014.-2023. kojim se planiraju ulaganja u javnu opskrbu i javnu odvodnju u iznosu od oko 28 milijardi kuna te Višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije kojim se planiraju ulaganja u iznosu od 7,7 milijardi kuna.

Donijeli smo novi Zakon o poljoprivredi koji je objedinio 10 Zakona, poljoprivreda se po prvi put navela kao strateška grana gospodarstva te su stvoreni uvjeti za uspostavu sustava doniranja hrane, a propisan je i novi pristup u organizaciji inspekcija u poljoprivredi kroz objedinjavanje u jednu - poljoprivrednu inspekciju. Po prvi put donijeli smo Zakon o komasaciji koji omogućuje okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta. Objavljen je i Pravilnik o prodaji vlastitih proizvoda na OPG-u kao i Pravilnik o dopunskim djelatnostima što je omogućilo prodaju poljoprivrednih proizvoda na vlastitom kućnom pragu OPG-a bez fiskalizacije.

Vlada Republike Hrvatske je usvojila Nacionalni program očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora kojim su osigurana financijska sredstva u iznosu od 1,5 milijuna kuna za institucije koje provode predmetne aktivnosti. Dodatno su po prvi puta podatci iz Hrvatske baze o biljnim genetskim izvorima prenesi u EURISCO bazu (baza u kojoj se čuvaju podaci o biljnim genetskim izvorima iz čitave Europe). Potpisana je i Deklaracija Dunav soja te se time Republika Hrvatska jasno svrstala u non-GMO države članice Europske unije.

Ministarstvo poljoprivrede je intenzivno radilo na poticanju udruga proizvođača na registraciju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog podrije-

tla te oznakom garantiranog tradicionalnog specijaliteta na nacionalnoj razini te njihovo certificiranje i zaštitu na razini Europske unije.

6.2. Poljoprivreda danas

U proteklih 7 mjeseci provedba dijela Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. dovedena je u pitanje jer potencijalni korisnici čekaju na odluku više od godine dana. Zaustavljeno je donošenje odluka o investicijskim projektima po raspisanim natječajima te se postavlja pitanje iskorištenja Europskog fonda za ruralni razvoj u ovoj godini.

Ministarstvo poljoprivrede je gotovo u potpunosti usporilo postupke vezane uz reviziju postojećih ugovora o zakupu državnog poljoprivrednog zemljišta i cijena zakupa kao i donošenje odluka vezanih uz raspolaganje poljoprivrednim zemljištem.

Obustavljen je proces pripreme podzakonskih akata i daljnjeg smanjivanja parafiskalnih nameta i administrativnih barijera što je rezultiralo daljnjim povećanjem troškova proizvodnje i smanjenje konkurentnosti.

Neizvjesna je budućnost poljoprivrede, a prije svega stočarskog sektora zbog nepravovremenog donošenja odluka o mjerama pomoći ovom sektoru.

6.3. Poljoprivreda 2020

S obzirom da je Hrvatska ostala visoko ovisna o uvozu hrane zbog relativno nekonkurentne poljoprivrede, ruralna područja snažno su podložna depopulaciji, a kod poljoprivrednika i javnosti i dalje vlada negativna percepcija o skrbi za razvoj poljoprivrede i sela, potreban je nastavak politike koja će biti u funkciji unapređenja životnih, radnih i socijalnih uvjeta prije svega onih koji žive na selu, s posebnim naglaskom na obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Naša vizija održivog sela jest kreiranje većeg broja kvalitetnih radnih mjesta kroz održivu obiteljsku proizvodnju hrane, dopunskih djelatnosti i proizvodnju energije s najmanje 100 000 obiteljskih gospodarstava, uz stvaranje pretpostavki za uspostavu dostojnih uvjeta rada u svim njegovim segmentima.

Naš smjer za poljoprivredu nudi mjere koje će pomoći u zaustavljanju negativnih trendova, napuštanju neuspješnog „feudalnog modela“, restrukturiranju hrvatske poljoprivrede i osiguranju pretpostavki za njezin razvoj, razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i seoskih područja provedbom modela „Razvoja obiteljske poljoprivrede“.

Zadatak nam je u ovome mandatu da poljoprivreda uistinu postane strateška grana gospodarstva koja pridonosi pametnom i održivom rastu.

Naša misija jest razvoj modernog, tehnološki inovativnog, konkurentnog i prilagodljivog poljoprivrednog, prehrambeno-prerađivačkog i ribarskog sektora utemeljenog na standardima sigurnosti hrane, načelima zaštite okoliša i prirodnih resursa, uklopljenog u očuvana ruralna područja i običaje tradicijskih vrijednosti hrvatskog sela usuglašenog s institucionalnim i pravnim okvirom Europske unije. Naš cilj je zaštita i prilagođeno korištenje voda i šuma potrebama ukupnog gospodarskog razvitka Republike Hrvatske.

Glavni cilj je osigurati pretpostavke za proizvodnju dovoljnih količina kvalitetnih i zdravstveno sigurnih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, uzimajući u obzir potrebe i zahtjeve potrošača i proizvođača, održivo upravljajući prirodnim resursima, a uz stalno poboljšavanje uvjeta za život, rad i zapošljavanje u seoskim područjima.

Navedeno ćemo ostvariti kroz podizanje konkurentnosti poljoprivrednog, prehrambeno-prerađivačkog i ribarskog sektora, zaštitu zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštitu interesa potrošača, poboljšanje uvjeta života u ruralnom prostoru, održivo gospodarenje šumskim resursima i održiv razvoj vodnog gospodarstva.

U razvoj poljoprivrede uz ulaganja u vodno gospodarstvo uz pomoć EU fondova planiramo uložiti u naredne 4 godine više od 37 milijardi kuna čime ćemo pokrenuti značajan investicijski ciklus u tom sektoru.

Obiteljsko gospodarstvo postat će temeljni subjekt i nositelj razvoja hrvatskog seoskog područja, poljoprivredne proizvodnje, ribarstva i proizvodnje hrane.

6.4. Za razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava

Pripremit ćemo novi zakonodavni okvir i izmijeniti postojeći kako bismo dali snažan poticaj razvoju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva. S ciljem definiranja prava i obveza OPG-a, ali i stvaranja jasnijih uvjeta za poslovanje, pokrenut ćemo kvalitetnu javnu raspravu i dijalog u izradi posebnog zakona o obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima kojim će se jasnije definirati djelatnost poljoprivrede kao i sve dopunske djelatnosti na OPG-u, kreditiranje i poslovanje s bankama, organiziranje kroz udruživanje OPG-a u proizvođačke organizacije, klastere, zadruge, komore. U definiciju obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (OPG) uključit ćemo današnje fizičke osobe OPG-ove, obrte i mikro poduzetnike (do 10 zaposlenih), proizvodne resurse (vlastite i zakupljene), sjedište u seoskom području, poljoprivrednu djelatnost i dopunske djelatnosti. Veličinu korištenih poljoprivrednih površina ograničit ćemo do najviše 100 ha i 100 UG (uvjetno grlo stoke) ili najvišu vrijednost proizvoda (SO) od 100.000,00 eura. U svim državnim (lokalnim i središnjim) programima, mjerama i natječajima OPG će imati prednost. Unutar OPG-a prednost ćemo dati mladim nositeljima, ženama nositeljicama i domicilnim gospodarstvima.

Izmijenit ćemo postojeći Zakon o poljoprivrednom zemljištu te donijeti podzakonske akte vezane uz njegovu provedbu kako bismo odredili prioritete kod dodjele državnog poljoprivrednog zemljišta vezane uz domicilne OPG-ove. Isključivo domicilnim OPG-ovima omogućit će se putem kupnje i zakupa državnog zemljišta okrupnjavanje posjeda do optimalne površine određene za svaki proizvodni tip gospodarstva u pojedinoj županiji na temelju projekta „regionalizacije poljoprivrede“, a najviše od 100 ha kupnje i 100 ha zakupa. Prednost će imati ona domicilna gospodarstva koja imaju posjed manji od optimalne površine odnosno manji od 100 ha. Domicilni OPG-ovi će imati prednost kod kupnje i zakupa i privatnog poljoprivrednog zemljišta. Na jednoj županiji nitko ne može kupiti više od 100 ha poljoprivrednih površina ni dobiti u zakup više od 100 ha. Naglasak će se dati i rješavanju pitanja privatnog poljoprivrednog zemljišta koje nije obrađeno. U sve oblike raspolaganja hrvatskog poljoprivrednog zemljišta (i državnog i privatnog) uključit ćemo kao nositelja Agenciju za zemljište, a kao partnere lokalnu i regionalnu samoupravu te Hrvatsku poljoprivrednu komoru. Pašnjake ćemo dati na upravljanje općinama i gradovima koje će izdvojiti zajedničke pašnjake i dati ih na gospodarenje pašnjačkim zajednicama. Ostale pašnjake dat ćemo u zakup OPG-ovima i ostalim korisnicima za uzgoj stoke. Provest će se i revizija postojećih ugovora o zakupu državnog poljoprivrednog zemljišta po pitanju provedbe gospodarskih programa kao i cijene zakupnine. Uz izmijenjeni Zakon o poljoprivrednom zemljištu krenut ćemo i s provedbom Zakona o komasaciji za koju su osigurana sredstva u Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. kako bi se poljoprivredno zemljište OPG-a okrupnilo te na taj način smanjili troškovi proizvodnje i povećala njihova konkurentnost. Regionalno će se organizirati i preustrojiti rad Agencije za zemljište čija uloga mora biti pospješivanje i ubrzanje raspolaganja državnim i privatnim poljoprivrednim zemljištem u uskoj suradnji s jedinicama lokalne i regionalne samouprave i Hrvatskom poljoprivrednom komorom.

Pristupit ćemo reviziji i izmjeni Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. nakon provedbe završenih natječaja. Usmjerit ćemo se na mjere koje će omogućiti domicilnim OPG-ovima udruživanje i ulaganje u okolišno prihvatljive nove tehnologije, modernizaciju proizvodnje, povećanje proizvodnosti, skladišno-logistično-distributivne i prodajne kapacitete, preradu i trženje, proizvodnju zelene energije na OPG-u te ulaganja u dodatne vrijednosti na

OPG-u. Uvažavajući hrvatsku stvarnost i ciljeve, za gornju granicu povrata po projektu poljoprivrednog gospodarstva odredit ćemo 500 tisuća eura, a za projekte koje prijavljuje i provodi zadruga i/ili proizvođačka organizacija i/ili JL(R)S gornja granica povrata bit će 2,5 milijuna eura.

Uvest ćemo novi model isplate potpora za sve korisnike. Omogućit ćemo potpuno korištenje EU sredstava i isplata minimalno 50 % izravnih plaćanja u najkraćem mogućem roku u godini podnošenja zahtjeva (predujem), ostatak do konca godine, a u iznimnim slučajevima najkasnije do konca siječnja iduće godine. Zalagat ćemo se za uvođenje ograničenja izravnih plaćanja po korisniku godišnje u iznosu od 150.000,00 eura. Provest ćemo izjednačavanje vrijednosti prava na plaćanje svih korisnika izravnih plaćanja (unutarnja konvergencija). Uvest ćemo transparentan prikaz svih modela potpore u poljoprivredi.

Osigurat ćemo hrvatskoj poljoprivredi i selu isplatu punog mogućeg iznosa potpora. Razliku između EU dijela i cjelokupne omotnice osigurat ćemo iz hrvatskog proračuna putem dopunskih nacionalnih izravnih plaćanja. Maksimalno ćemo koristiti raspoložive iznose iz EU fondova korištenjem mehanizma fleksibilnosti između stupova. Osigurat ćemo prijelaz na druge modele potpora za plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima. Razvijat ćemo model potpora koji će omogućiti brži razvoj obiteljske poljoprivrede putem razvoja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava s naglaskom na srednje velika gospodarstva s posjedom od 10 do 50 ha. Izdvojit ćemo dodatne iznose potpora kako bi se osigurao opstanak malih gospodarstava veličine posjeda do 10 ha odnosno ekonomske veličine do 8.000,00 eura. Stvarat ćemo uvjete za stabilan razvoj velikih gospodarstava.

Preraspodijelit ćemo 30 % omotnice na gospodarstva do prvih 30 ha. Za proizvodno vezana plaćanja ćemo uvesti gornju granicu i to za stoku od 100 grla, a za biljnu proizvodnju od 30 ha.

Za male poljoprivrednike osigurat ćemo 5 % omotnice. Zalagat ćemo se da minimalna poticajna površina za vinogradarstvo, voćarstvo i maslinarstvo bude 0,5 ha. Pojednostavit ćemo uvjete za ostvarivanje potpore i prilagoditi proceduru korisnicima.

Stvorit ćemo pretpostavke za pravodobno i cjelovito informiranje, edukaciju i prijavu OPG-ova na natječaje za korištenje EU fondova. Za potrebe ostvarenja ciljeva ojačat ćemo administrativne kapacitete na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini bez novog zapošljavanja. Hrvatska poljoprivredna komora (HPK) će biti temeljna poslovno-stručna organizacija koja će, između ostaloga, stalno organizirati i provoditi edukacije za poljoprivrednike i promicati prednosti seoskog života i poljoprivrednog zanimanja. U okviru HPK organizirat ćemo poseban odjel za EU projekte koji će poljoprivrednicima i stanovnicima sela besplatno pripremati i prijavljivati projekte. Država će za poljoprivrednike riješiti pitanje jamstva, sufinanciranja vlastitog udjela kao i kreditiranja potrebnog dijela te osigurati besplatne priključke vode, struje, plina i ostalog potrebnog za proizvodnju.

Racionalizirat ćemo poslovanje ustanova koje se bave poljoprivredom. Sve današnje javne službe institucije (Savjetodavna služba, Hrvatska poljoprivredna agencija – HPA, Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo) koje su servis poljoprivrednicima bit će spojene u HPK. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva će biti jedini obvezni članovi HPK. Osnovat ćemo instituciju koja će se baviti marketingom hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, pomoći proizvođačima u razvoju tržišta, razvojem prodaje i distribucije na domaćem i međunarodnom tržištu. Poticat ćemo potrošnju hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih, a posebno autohtonih proizvoda. Poticat će se suradnja i sa znanstveno-istraživačkim institucijama kroz edukacije i praktičnu primjenu inovacija. U okviru HBOR-a osnovat ćemo poslovnu jedinicu koji se može nazvati HBOR-OPG kojoj će glavna zadaća biti financiranje i kreditiranje razvoja hrvatske poljoprivrede i razvoja proizvodnih subjekata i zapošljavanja na seoskom području.

Osigurat ćemo poljoprivrednicima adekvatnu starosnu mirovinu sa 65 godina života – nacionalnu mirovinu.

Izradit ćemo Strateške smjernice razvoja hrvatske poljoprivrede, prehrambeno-prerađivačke industrije i ruralnih područja. Jasno ćemo odrediti ciljeve, prioritete i mjere s načelima i mehanizmima djelovanja. Poseban naglasak u predmetnim smjernicama bit će na hrvatskoj prehrambeno-prerađivačkoj industriji, mladim poljoprivrednicima i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koja čine okosnicu poljoprivrede i imaju važnu ulogu u stvaranju novih radnih mjesta.

Razvijat ćemo tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Skratit ćemo lance opskrbe, smanjiti broj stepenica od proizvođača do potrošača kako bi potrošač dobio prihvatljivu cijenu hrane, a proizvođač poštenu cijenu za svoj rad. Udruživanje je u tome ključno. Razvijat ćemo lokalna tržišta i što više poticati i razvijati kratke lance prehrane kao što su izravna prodaja, se-ljačke tržnice, internet prodaja, mljekomati i različiti drugi automati s hranom, itd. Zakonima i inspekcijama djelovat ćemo preventivno, a ne represivno gušiti svaku inicijativu za preradu i direktnu prodaju poljoprivrednih i prerađenih tj. prehrambenih proizvoda. Osigurat ćemo kontrole lokalnih proizvoda preventivno i u smislu promocije kako bi kupci bili sigurni da se zaista radi o lokalnom proizvodu zadovoljavajuće kakvoće. Razvijat ćemo turističko tržište. Hoteli i ugostiteljski objekti najviše kategorije moraju u svojoj ponudi imati poljoprivredno-prehrambene proizvode iz svojeg okruženja (JLS, županija). Povezat ćemo otvaranje turističke (apartmani, hoteli) i ugostiteljske ponude u seoskom području (otoci, priobalje) uz obveznu proizvodnju i opskrbu dijela poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz okruženja.

Poticat ćemo izgradnju tržišne i financijske infrastrukture. Razvijat ćemo veletržnice, distributive centre, hladnjače i skladišta. Omogućavat ćemo povoljno financiranje i jamstvene fondove. Revitalizirat ćemo projekt nacionalne veletržnice i regionalnih veletržnica. Poticat ćemo razvoj lokalnih, regionalnih i nacionalnih robnih marki.

Osnovat ćemo „Fond sigurnosti“ iz kojeg će se omogućiti intervencija na ublažavanje posljedica u slučajevima elementarne nepogode.

Razvijat ćemo ekološku i tradicijsku proizvodnju na OPG-ovima te poticati trženje. Stvorit ćemo pretpostavke za veći opseg ekološke proizvodnje na OPG-u kao komparativnu prednost u hrvatskoj poljoprivredi te je valorizirati kroz dodanu vrijednost na tržištu. Promicat ćemo uzgoj i proizvodnju hrane od hrvatskih autohtonih pasmina i sorti bilja brendiranjem i spajanjem s turizmom kroz stvaranje gastroeno regija. Nastavit ćemo s poticanjem prodaje vlastitih proizvoda na OPG-u te odrediti kratke lance opskrbe hranom (gradske tržnice, lokalno tržište).

6.5. Poljoprivreda i proizvodnja hrane kao strateška grana gospodarstva

Smanjivat ćemo daljnje parafiskalne namete i administrativne barijere iz područja poljoprivrede. Kako bismo smanjili troškove proizvodnje i povećali konkurentnost, nastavit ćemo sa smanjivanjem administrativnih barijera i parafiskalnih nameta, ali i pojednostavljenjem složenog zakonodavnog okvira.

Koristit ćemo sredstva iz EU fondova za modernizaciju te nove i inovativne tehnologije. Poticat ćemo prehrambeno-prerađivačku industriju da kroz Program ruralnog razvoja za razdoblje 2014.-2020. koristi sredstva za sufinanciranje ulaganja u modernizaciju, nove i inovativne tehnologije te kontrolu procesa, očuvanje i poticanje učinkovitijeg korištenja prirodnih sirovina usmjerenih na poboljšanje učinkovitosti proizvodnje za bolju konkurentnost kao i poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje utjecaja na okoliš.

Poticat ćemo izvoz u EU i treće zemlje presudan za gospodarski rast. U prošlom mandatu omogućen je izvoz brojnih prehrambenih proizvoda u treće zemlje (Rusija, Japan, Južnoafrička Republika, Kina, USA, Austrija). Nastavit ćemo s dogovaranjem veterinarskih i sanitarnih uvjeta s trećim

zemljama koje će rezultirati većom robnom razmjenom Hrvatske na tim tržištima, uz kontinuirano povećanje proizvodnje i prehrambeno-prerađivačke industrije.

Izradit ćemo zakonodavni okvir koji će regulirati nepoštene trgovačke prakse odnosno nelojalnu konkurenciju. Regulirat ćemo nepoštenu trgovačku praksu te poticati zastupljenost prehrambeno-prerađivačkih proizvoda i domicilnih hrvatskih regija. Razmotrit ćemo promjenu inspekcijskog postupka iz represivnog u preventivni zbog prevelikog broja obveza krajnjih korisnika i česte izmjene zakonodavnog okvira na razini Europske unije.

Smanjit ćemo porez na dodanu vrijednost (PDV) na hranu, tj. na košaricu voća i povrća koja se dominantno proizvodi u Hrvatskoj i na repromaterijal za poljoprivrednu proizvodnju. Naime, zbog visoke stope PDV-a troškovi proizvodnje prehrambenih proizvoda veći su za 15 % do 20 % te su na taj način manje konkurentni prije svega na domaćem tržištu.

6.6. Za razvoj temeljnih usluga i obnovu sela u ruralnim područjima

Razvijat ćemo temeljne usluge i obnovu sela u ruralnim područjima. Kroz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. poticat će se razvoj temeljnih usluga i obnova sela u ruralnim područjima u ukupnom iznosu od oko 2 milijarde kuna.

Obnavljat ćemo sela kroz ulaganje u ruralnu infrastrukturu. Kroz ulaganje u poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture poticat će se izgradnja i nabava opreme za javne sustave vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kao i gradnja nerazvrstanih cesta.

Provest ćemo program razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa za ruralna područja prihvatljiv za financiranje iz EU fondova. Izgradnjom širokopojasne infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalan interes omogućit će se svim kućanstvima u ruralnom području pristup širokopojasnom Internetu.

Razvijat ćemo temeljne usluge za ruralno stanovništvo. Kroz ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti, poticat će se izgradnja vatrogasnih domova, društvenih domova/kulturnih centara, planinarskih domova, turističkih informativnih centara, dječjih igrališta, sportskih građevina, objekata za slatkovodni sportski ribolov (ribičkih domova), rekreacijskih zona na rijekama i jezerima, biciklističkih staza i traka, tematskih puteva i parkova, građevina za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtić).

Provest ćemo LEADER pristup u Republici Hrvatskoj. Nastavit ćemo s provedbom LEADER pristupa i jačanjem uloge Lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova) jer ovaj pristup doprinosi razvoju ruralnih područja putem provedbe lokalnih razvojnih strategija. Naime, ruralni razvoj pod vodstvom lokalnih dionika osnažuje lokalne zajednice, poboljšava životne uvjete, kvalitetu života i okoliša ruralnog stanovništva te poboljšava aktivno sudjelovanje ruralnog stanovništva u procesu donošenja odluka, a time i povećava konkurentnost i ukupni razvoj ruralnih područja, čime se doprinosi smanjenju trenda napuštanja sela. Poticat ćemo korištenje oko 490 milijuna kuna iz Programa ruralnog razvoja za provedbu lokalnih razvojnih strategija i funkcioniranje LAG-ova.

6.7. Za nastavak ulaganja u vodno gospodarstvo

Izmijenit ćemo Zakon o financiranju vodnog gospodarstva u smjeru decentralizacije. Provest ćemo decentralizaciju sredstava i ovlasti koje jedinice lokalne samouprave trebaju preuzeti. Sukladno povećanju ovlasti, povećat će se i omjer naknade za uređenje voda i vodnog doprinosa na raspolaganju jedinicama lokalne samouprave.

Provodit ćemo višegodišnji program gradnje komunalnih građevina. Ubrzat ćemo realizaciju ulaganja u javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju korištenjem sredstava iz Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Programa ruralnog razvoja 2014.-2020., projekata EIB-CEB i nacionalnih mehanizama financiranja.

Provodit ćemo višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije. Ubrzat ćemo realizaciju ulaganja u izgradnju regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracijsku odvodnju kao i ulaganja u projekte navodnjavanja iz Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Programa ruralnog razvoja 2014.-2020., Europskog fonda za regionalni razvoj, projekata CEB i nacionalnih mehanizama financiranja. Pripremit ćemo izmjene i dopune Plana upravljanja vodnim područjem za sljedeće šestogodišnje razdoblje 2016. -2021.

6.8. Za razvoj šumarstva

Poticat ćemo veću uporabu drva u hrvatskom gospodarstvu te stimulirati finalizaciju proizvoda od drva. Odredit ćemo smjernice u preradi drva i drvnoj industriji s obzirom na projekciju kretanja robe na europskom i svjetskom tržištu te na osnovi toga planirati proizvodnju drveta, kako u državnim tako i u privatnim šumama. Osim ulaganja u proizvodnju namještaja, dodatni poticaj dat će se proizvodnji prozora, vrata, parketa, drvenih kuća i ostalih proizvoda te će se jačanje finalizacije proizvoda provoditi kroz povoljnije uvjete nabave drvne građe.

Nastavit ćemo restrukturirati Hrvatske šume s ciljem još boljeg upravljanja šumama i šumskim zemljištem uz naglasak na aktivnosti vezane za pošumljavanje i obnovljive izvore energije. Uskladit ćemo zapošljavanje šumarskih kadrova i obrazovni sustav. Omogućit ćemo licenciranje OPG-ova za jednostavnije šumarske radove (uzgojni radovi, izrada ogrjeva i sl.)

Ulagat ćemo u razvoj alternativnih izvora energije i poticanje pošumljavanja. Poticat ćemo otvaranje kogeneracijskih postrojenja na biomasu diljem Republike Hrvatske čime bi se stvorila nova radna mjesta te osigurala energetska neovisnost zemlje. Usmjerit ćemo snage i kapacitete razvoju korištenja šumske biomase, trske i nusproizvoda poljoprivredne proizvodnje (slama, kukuruzovina) te na taj način stvoriti dodatni prihod. Poticajnim mjerama pokrenut ćemo pošumljavanje površina koje do sada nisu bile pod odgovarajućom šumskom vegetacijom čime bi se stekli uvjeti korištenja šumske biomase te dodatno zapošljavanje OPG-ova u ruralnim područjima. Pošumljavanje će se provoditi na temelju planova koje će izraditi znanstveno istraživačke institucije kako bi se planskom sadnjom određenih vrsta drveća i niskog raslinja održala prirodna bioraznolikost područja i stvorila dodatna vrijednost pošumljenih površina.

Koristit ćemo sredstva iz europskog fonda za ruralni razvoj. U prošlom mandatu je po prvi put u Republici Hrvatskoj u okviru Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. omogućeno korištenje sredstava iz EU fonda za sektor šumarstva odnosno mjeru ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma. Kroz informiranje, edukacije i savjetovanja potencijalnih korisnika stvorit će se preduvjeti za modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva, predindustrijskoj preradi drva i šumskouzgojnim radovima u ukupnom iznosu oko 700 milijuna kuna.

6.9. Za razvoj ribarstva i akvakulture

Poticat ćemo potencijalne korisnike na korištenje sredstava iz EU fondova. Kroz informiranje, edukaciju i savjetovanje za sektor ribarstva poticat ćemo korištenje sredstava iz EU fonda na temelju Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo za razdoblje 2014. – 2020.

Poticat ćemo ribolov na moru kroz sljedeće prioritete: izgradnju ribarskih luka i osiguranje posebnih cjelina u postojećim lukama za ribarska plovila te izgradnju pripadajućih logističkih i infrastrukturnih sadržaja, smanjivanje ribolovne flote u dijelu starih ribarskih plovila uz istovremeno moderniziranje ribarskih plovila u smislu sigurnosti plovidbe, uvjeta rada i očuvanja kvalitete ribe, osiguranje dostatnih sredstava za obeštećenje ribarima za njihova plovila koja žele izaći iz gospodarskog ribolova, poticanje osnivanja ribarskih zadruga, organizacija proizvođača i FLAG-ova u svim obalnim županijama. Ustrajat ćemo na izmjeni legislative koja će uvažiti naše posebnosti i tradiciju u ribolovu, proglasiti ZERP za države članice EU te povećati brigu za zaštitu obnovljivih bogatstava mora, te osigurati učinkovitiji nadzor i kontrolu.

Razvijat ćemo slatkovodni ribolov. Ustrajat ćemo da gospodarski ribolov u dijelu opskrbe tržišta slatkovodnom ribom koja je izvan uzgojnog asortimana, kao i sportski ribolov u dijelu obogaćivanja turističke ponude, doprinosi razvoju ruralnog prostora, kao i osiguranju radnih mjesta u ribolovu, preradi ribe ili popratnim turističkim sadržajima te očuvanju tradicionalnih, kulturoloških, ekoloških i etnoloških vrijednosti. Omogućit ćemo kategoriju malog gospodarskog ribolova na slatkim vodama uz ograničene ribolovne alate, ograničena ribolovna područja, ograničen ulov. Dat ćemo veći značaj sportskom ribolovu kroz bolju organizaciju i kvalitetniju ponudu u doprinosu razvoja turizma. Izmijenit ćemo postojeće propise u cilju lakše i jednostavnije izgradnje malih obiteljskih ribnjaka s turističko-ugostiteljskom ponudom te pojednostaviti administrativne postupke.

Razvijat ćemo akvakulturu. Uz poticanje prerade i trženje korištenjem sredstava iz EU fonda, radit ćemo na javnoj promociji proizvoda ribarstva kao zdrave hrane u cilju povećanja potrošnje ribe iz domaćeg ulova, uzgoja i prerade te brendiranju domaćih ribljih proizvoda.

7. SIGURAN SMJER ZA POREZNU POLITIKU I PRORAČUN

7.1. Porezna politika i proračun u prošlom mandatu

Smanjili smo porezno opterećenje rada i povećali plaće za preko milijun zaposlenih građana. Sve analize su pokazivale da je u Republici Hrvatskoj u sustavu oporezivanja naglasak stavljen na oporezivanje rada i potrošnje. Stoga smo promjene u poreznom sustavu usmjerili na rasterećenje oporezivanja rada povećanjem osobnog odbitka s 2.200,00 kuna na 2.600,00 kuna te proširenjem porezne osnovice za stopu od 25 % sa 8.800,00 na 13.200,00 kuna. Porezni učinak očitovao se u povećanju plaća građana, odnosno rastu njihovog osobnog standarda.

Teret oporezivanja ravnomjernije smo rasporedili između rada i kapitala. Kako bi se oporezivanje ravnomjerno rasporedilo te kako bi se našao fiskalni prostor za daljnje porezno rasterećenje rada, u sustav oporezivanja uvedeni su i prihodi od kapitala, odnosno uvedeno je oporezivanje dividendi i kapitalnih dobitaka. Uvedeno je i oporezivanje kamata na štednju čime su se otvorile dodatne mogućnosti da se u državnom proračunu osiguraju dodatna sredstva za daljnje porezne olakšice za radnike.

Poduzetnici su ostvarili porezne olakšice u visini od gotovo 3 milijarde kuna temeljem neoporezivanja reinvestirane dobiti. Kada je riječ o poduzetnicima, zbog poreznog rasterećenja investicija od oporezivanja porezom na dobit izuzeta je reinvestirana dobit koja je kroz povećanje temeljnog kapitala ostala na raspolaganju poduzetnicima.

Nadalje, od 2013. povećan je prag za obvezni ulazak u sustav PDV-a s 85.000,00 na 230.000,00 kuna. Na taj način je omogućeno da iz sustava PDV-a izađu porezni obveznici koji imaju nižu razinu ostvarenih prihoda što je bio značajan poticaj u poboljšanju položaja mikro i malih poduzetnika. Tu mogućnost je iskoristilo 25 000 poduzetnika.

Uveli smo projekt fiskalizacije čime se uspješno počeo rješavati problem neevidentiranja ostvarenog prometa u gotovini. Učinci projekta fiskalizacije itekako su vidljivi u svakodnevnicima kroz poboljšano izdavanje računa. Fiskalni učinci odrazili su se i u iskazivanju ostvarenih prometa i dohodaka. Prometi ugostitelja povećani su i 100 %, a povećanje prometa prate i prijavljeni povećani dohoci od 40 % do 80 %. Uspješnost modela fiskalizacije prepoznata je i od drugih država članica EU pa tako Republika Češka preuzima naš model kao dokazani primjer uspješnog povećanja financijske discipline.

U porezni sustav uveden je novi obrazac JOPPD o primicima, porezu i prirezu na dohodak i doprinosima koji je zamijenio 6 prijašnjih obrazaca koje su poduzetnici bili dužni ispunjavati. Pomoću JOPPD obrasca se na dnevnoj razini prati ispravnost obračuna poreza i doprinosa što je omogućilo da se u svakom trenutku mogu identificirati poslodavci koji ne isplaćuju redovito plaće i doprinose, odnosno ne plaćaju porez. Time se znatno olakšalo pravodobno reagiranje nadležnih državnih službi. Javno se objavljuju podaci o poreznim obveznicima koji nisu uredno ispunili svoje obveze prema državi i o poreznim obveznicima koji redovito ne isplaćuju plaće čime je uvedena bolja financijska disciplina poreznih obveznika.

Ustrojen je Samostalni sektor za otkrivanje poreznih prijevара (SSOPP) kao središnja nacionalna jedinica za prikupljanje, kontrolu, analitičku obradu i razmjenu podataka. Osnovan je radi analize i obrade podataka iz svih izvora kojima raspolaže Ministarstvo financija te druga tijela državne uprave i javne vlasti, dakle ima ovlasti za uvid u više izvora podataka na većoj razini. Osnovni cilj rada je prepoznati rizične fizičke i pravne osobe čije ponašanje upućuje na velike porezne prijevare i evazije Zakona te zatražiti pokretanje postupaka u Poreznoj upravi u svrhu obračuna i naplate utajenog poreza i pokretanje kaznenih postupaka posredstvom DORH-a i USKOK-a u slučaju sumnje u počinjenje kaznenih djela vezanih za porezne utaje. Pridonijelo se bržem i učinkovitijem otkrivanju osoba koje se bave organiziranim kriminalom povezanim s poreznim utajama.

Broj radnika koji su radili, a nije im uplaćivana plaća smanjen je sa 70 000 radnika na 22 000 radnika.

Uveden je koncept sustava e-CARINA u okviru kojeg je razvijeno ukupno 14 novih softverskih rješenja. Sva postupanja Carinske uprave s carinskim, trošarinskim i poreznim obveznicima bazirana su isključivo na elektroničkom (bespapirnatom) poslovanju što je u znatnoj mjeri olakšalo i ubrzalo poslovanje u robnoj razmjeni s inozemstvom kao i pridonijelo unaprjeđenju konkurentnosti nacionalnog gospodarstva. U narednim godinama će se nastaviti s razvojem sustava e-Carina kako bi bio još dostupniji i jednostavniji za poduzetnike.

7.2. Porezna politika i proračun danas

U lipnju ove godine Republika Hrvatska po prvi puta nije uspjela izdati euroobveznice što je bio rezultat nepostojanja politike. S obzirom na činjenicu da je Hrvatska imala 6 kvartala rast, s obzirom na rast izvoza i industrijske proizvodnje, nizak izvršeni deficit i ostale makroekonomske brojke, bilo je za očekivati da će se Hrvatska moći zadužiti po kamati između 2,5 i 3 posto, no zbog nestabilnosti Vlade, zaduženje se nije dogodilo niti po kamati od 5 posto.

Proračun koji je donesen za 2016. godinu na razini je izvršenja proračuna 2015. godine što znači da Vlada nije predvidjela nikakvu dodatnu fiskalnu konsolidaciju, odnosno konsolidacija se događa na prihodovnoj strani proračuna, a nikakve konsolidacije nema na rashodovnoj strani. Vlada je predvidjela povećanje prihoda od PDV-a za milijardu kuna, a EU sredstva negdje za 4,8 milijardi što znači rast EU prihoda za 98 posto. U projekcijama za 2017. godinu nema nikakvog povećanja u usporedbi s 2016.

Premda je najavljena porezna reforma za ovu godinu, ona nije realizirana. U Nacionalnom programu reformi predviđeno je uvođenje novih poreza. Najavljeno je ukidanje Samostalnog sektora za otkrivanje poreznih prijevара.

7.3. Porezna politika i proračun 2020

Stabilne javne financije, uz stalni i sustavni rad u državnim i javnim službama te neprestano usavršavanje u korištenju fondova Europske unije, jedan su od glavnih preduvjeta još snažnijim državnim poticajima gospodarstvu i sveukupnom društvu. Pritom mislimo na dodatno porezno rasterećenje rada, stimuliranje industrijske i inovativne proizvodnje te malog i srednjeg poduzetništva kao i na još osjetnije porezno stimuliranje investiranja i zapošljavanja. Stabilne javne financije su također preduvjet znatnijem sudjelovanju države u krupnim strateškim investicijama u poljoprivredi, prometu, energetici, transportu, industriji i zaštiti okoliša. Stabilnost javnih financija nastavak je procesa fiskalne konsolidacije, smanjivanja deficita i javnog duga, prije svega na temeljima gospodarskog rasta. S nastavkom reformi javnog sektora, brigom o javnim financijama i javnoj potrošnji te ostvarenim gospodarskim rastom nastaviti ćemo stabilizaciju javnih financija.

I dalje ćemo raditi na postepenom smanjenju deficita, a ne zagovarati politiku štednje i rezova koja dovodi do općeg pada potrošnje i krize i produbljuje socijalne razlike bogatih i siromašnih. Odgovorno ćemo i s mjerom upravljati novcem poreznih obveznika, nastaviti smanjivati javnu potrošnju i usporavati rast javnog duga.

Ispunjavat ćemo svoje financijske obaveze u cijelosti i na vrijeme, kao i dosad, prema svim skupinama stanovništva, naročito socijalno potrebitim i umirovljenicima.

Poreznim mjerama povećat ćemo plaće hrvatskim građanima i dalje potaknuti rast osobne potrošnje. Provest ćemo daljnje porezno rasterećenje te time povećati financijsku moć naših građana. Pripremit ćemo cjelovitu poreznu reformu koja će obuhvatiti sve segmente poreznog sustava, od PDV-a, poreza na dohodak i dobit pa do poreza na ukupnu imovinu građana. Cjelovita porezna reforma će u konačnici imati rasterećujući učinak na građanstvo i gospodarstvo, nećemo uvoditi pojedinačne nove poreze, a otvorit ćemo i pitanja ukidanja nekih poreza.

Vodit ćemo financijsku politiku stabilnih i uravnoteženih javnih financija koje će biti snažan poticaj razvoju gospodarstva i društva. Stabilne javne financije poticaj su državnim investicijama u razvojnim sektorima, preduvjet napretka te jamstvo zdravih temelja daljnjeg rasta. Gradit ćemo stabilan, efikasan i pravedan fiskalni i porezni sustav.

Već u 2017. godini omogućit ćemo porezne olakšice za gospodarstvenike kod priznavanja reprezentacije kao priznatog rashoda u dobiti za trgovačka društva i u dohotku za obrte te kod priznavanja odbitka PDV-a za kupnju osobnih automobila za poduzetničke aktivnosti novonabavne vrijednosti do 400.000,00 kuna. Navedene mjere povećat će ukupnu gospodarsku aktivnost i zapošljavanja čime će se u kratkom roku kompenzirati inicijalno manji prihod u državni proračun, a istovremeno će se rasteretiti porezni djelatnici i omogućiti učinkovitiji porezni nadzor, posebice većih poreznih obveznika.

Razmotrit ćemo podizanje granice za ulazak u sustav PDV-a na 300.000,00 kuna te proširenje paušalnog obračuna poreza na dohodak za ukupni godišnji prihod do 300.000,00 kuna.

Osigurati ćemo također porezne potpore za ulaganja poduzetnika, ovisno o veličini poduzeća, visini ulaganja, broju novootvorenih radnih mjesta, opravdanim troškovima povezanim s projektom ulaganja te vrstama aktivnosti kao rezultata ulaganja.

7.4. Za stabilne, pravedne i razvojne financije

Provest ćemo daljnje rasterećenje oporezivanja osobnog dohotka. Planirana rasterećenja dohotka išla bi u dva smjera: kroz povećanje neoporezivog dijela plaće na 3.000,00 kuna te dodatnom promjenom poreznih razreda, odnosno pomicanjem porezne stope od 40 % sa 13.200,00 kuna na više. Dodatno ćemo razmotriti širenje osnovice za primjenu stope od 25 % čime bi se rasteretila cijena rada, ali i dodatno ojačala pozicija srednjeg sloja u skladu s gospodarskim rastom i održivošću fiskalnog sustava (i na lokalnoj i regionalnoj razini) u odnosu na potrebu financiranja javnih rashoda.

Vodit ćemo fiskalnu politiku koja je usmjerena na rast gospodarstva i zaposlenosti. Kombinacijom monetarne i fiskalne politike te reformama pravosuđa i većim ulaganjima u istraživanja i razvoj kontinuirano ćemo podizati konkurentnost gospodarstva i njegovu izvoznu orijentiranost. Dostupnošću izvora financiranja omogućit će se veća ulaganja u energetski sektor (obnovljivi izvori energije) čime se supstituiraju znatan dio postojeće visoke stope uvoza energenata. Zalagat ćemo se za kombinaciju mjera fiskalne i strukturne politike s monetarnom politikom, odnosno većim utjecajem monetarne politike na povećanje konkurentnosti. Nećemo provoditi mjere jednokratne devalvacije s obzirom na sve rizike vezane za građane i tvrtke koji su zaduženi uz valutnu klauzulu. Provodit ćemo monetarnu politiku koja će omogućiti postupnu deprecijaciju kune približnom dinamikom i intenzitetom kako je to bilo i u prethodnih desetak godina.

Radit ćemo kontinuirano na zaustavljanju deflacije. S obzirom na to da je deflacija rezultat nedostatne učinkovite potražnje, držimo da monetarna politika može i treba utjecati na kreiranje dodatne potražnje. Očekivani efekt će biti smanjenje kamatnih stopa i pozitivan utjecaj na investicije i potrošnju, uz blagi i kontrolirani utjecaj na rast opće razine cijena. To podrazumijeva i pojačanu aktivnost i protuciklično ponašanje poslovnih banaka. Vlada će također kroz velike infrastrukturne projekte (financirane primarno iz bespovratnih EU sredstava kako se ne bi povećao javni dug) održavati zaposlenost i potrošnju te na takav način suzbiti deflaciju. S povećanjem raspoloživog poreznog dohotka povećava se potrošnja što dovodi do zaustavljanja deflacije.

Usporiti ćemo zaduživanje i početi smanjivati razinu javnog duga. To je jedan od ključnih prioriteta. Ostvareni gospodarski rast stvara bitno povoljnije pretpostavke za smanjenje javnog duga o čemu svjedoči značajan rast proračunskih prihoda, smanjenje deficita i ostvareni primarni suficit. Provodit ćemo ekspanzivniju monetarnu politiku i osigurati dostupnije i jeftinije izvore financiranja investicija i potrošnje čime će se ubrzati gospodarski rast i ostvariti brži rast prihodne strane proračuna. S paralelnom provedbom reformi i racionalizacijom rashodne strane proračuna smanjit će se deficit, a time i potreba za daljnjim zaduživanjem.

Radit ćemo na refinanciranju postojećih kreditnih obaveza. Refinanciranje postojećih kreditnih obaveza Hrvatske je nužno kako bi se stvorili potrebni preduvjeti za ostvarivanje ekonomskih reformi u Hrvatskoj. Vremenska struktura državnog duga u velikom djelu je usklađena i pruža ravnomjeran teret otplata obveza u periodu od 2016. do 2025. godine. Za dio jamstvenih obaveza u prometnom sektoru koji je posebno opterećen koncentracijom obveza do 2019. godine u suradnji s IBRD nastaviti će se refinanciranje s optimizacijom ročnosti. Refinanciranje postojećih kreditnih obaveza pokušat će se realizirati u uštede, uzimajući u obzir povoljne okolnosti na financijskim tržištima, kao što je bio slučaj u prošlom mandatu.

Smanjivati ćemo kontinuirano javni dug. Ključna mjera je smanjenje deficita. Gospodarski oporavak utječe na prihodovnu stranu proračuna, no potrebno je dalje ograničiti rashodovne stavke proračuna. Temeljem analiza rashoda državnog proračuna (kategorije rashoda: plaće, subvencije, zdravstvo,

agencije, porezni rashodi) razradit će se ograničavanje rashodovne strane proračuna. Uspostavit će se politika upravljanja javnim dugom donošenjem drugoročne i planske strategije.

Uspostavljat ćemo kontinuirano pravedan, stabilan i gospodarski poticajan fiskalni sustav. U prošlom mandatu uspostavljen je Registar parafiskalnih nameta u kojem je vidljivo da postoji prostor za daljnje ukidanje ili smanjenje parafiskalnih nameta kojima bi se dodatno rasteretila poduzeća u financijskom i administrativnom smislu, bez da se dovede u pitanje temeljno funkcioniranje središnje države, JLP(R)S-ova i drugih korisnika tih prihoda.

Nastavit ćemo smanjivati broj poslodavaca koji ne isplaćuju redovito plaće čemu bi trebale pridonijeti brojne mjere kojima smo utjecali na poboljšanje poslovne klime proteklih godina, zatim javna objava podataka o neurednim poreznim obveznicima te zakonske odredbe koje za takve poslodavce predviđaju oštre sankcije.

Nastavit ćemo reorganizaciju Porezne uprave. Posebna pažnja se proteklih godina usmjerila na što učinkovitiji rad službenika Porezne uprave. U organizacijskom smislu stvoreni su preduvjeti za specijalizaciju službenika Porezne uprave te time povećanu efikasnost u provedbi poreznih postupaka. Uveden je i sustav kolegijalnog odlučivanja. Odluke o ishodu poreznog nadzora nisu više odluke pojedinaca, već odluke kolegijalnih tijela čime se poboljšava kvaliteta odlučivanja i smanjuju pogreške u radu. Uveden je i institut obvezujućih mišljenja. Porezni obveznici danas mogu od Porezne uprave unaprijed zatražiti mišljenje o poreznom tretmanu budućih namjeravanih poslovnih transakcija čime imaju veću pravnu sigurnost u svom poslovanju. Nastavit ćemo raditi na jačanju pravne sigurnosti poduzetnika u pogledu rada s Poreznom upravom. Povećavat ćemo efikasnost naplate poreza i nastaviti informatizaciju poslovnih procesa. Stvorit ćemo jedinstvenu referentnu točku poreza.

8. SIGURAN SMJER ZA PRAVOSUĐE

8.1. Pravosuđe u prošlom mandatu

Jačanjem pravosudnog sustava skratili smo trajanje sudskih postupaka za 77 dana i približili se prosjeku Europske unije. Proširili smo institut izvansudske ovrhe i značajno pridonijeli smanjenju sudskih predmeta. Osnovali smo Povjerenstvo za poticanje alternativnog i izvanskudskog rješavanja sporova, u sporovima gdje je stranka Republika Hrvatska ili pravne osobe u njezinom vlasništvu, kako bismo poticali alternativno rješavanje sporova i smanjili opterećenje na sudove.

Smanjili smo broj neriješenih predmeta. U tri i pol godine broj neriješenih sudskih predmeta smanjen je za 32,3 %, odnosno sa 827 102 na 559 349.

Ubrzali smo rješavanje predmeta i uveli jaču odgovornost predsjednika sudova za rad sudaca u pojedinim predmetima čime smo smanjili proračunske isplate za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku s 40,4 milijuna kuna u 2012. godini na 1,8 milijuna kuna u prva tri tromjesečja 2015.

Proveli smo teritorijalni i organizacijski preustroj mreže pravosudnih tijela. Tako je broj općinskih sudova smanjen sa 67 na 24, prekršajnih sudova sa 61 na 22 i općinskih državnih odvjetništava s 33 na 22 (ukupno sa 161 na 68). Osnovni postulat novog teritorijalnog i organizacijskog ustrojstva sudova jest da, unatoč smanjenju broja sudova, ne putuju građani, već kada je to potrebno, putuju sudski spisi. Na ovaj način osigurali smo bržu i jednaku pravnu zaštitu za sve građane Republike Hrvatske i kraći rok za dobivanje kvalitetnije sudske odluke.

Pokrenuli smo ozbiljnu informatizaciju pravosuđa kako bismo povećali učinkovitost. Uveli smo sustav elektroničkog upravljanja sudskim predmetima e-Spisi na sve općinske, trgovačke i županijske

sudove i započeli implementaciju na Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske. U aplikaciji s 5 800 korisnika uneseno je 5,1 milijun sudskih predmeta. E-Spis je povezan sa sudskim registrom, OIB sustavom, kaznenom evidencijom, sustavom državnih odvjetništava te sustavom e-Građani gdje putem besplatnog javnog servisa građani mogu elektronički dobiti obavijest o promjeni statusa njihovog predmeta. Osim toga, zahvaljujući mogućnostima e-Spisa, implementirana je i e-Oglasna ploča sudova što je dodatno povećalo transparentnost rada sudova te smanjilo troškove građana i drugih korisnika oglasne ploče.

Započet je proces implementacije elektroničkog upravljanja spisima u svim državnim i županijskim odvjetništvima. Na svim prekršajnim sudovima implementirana je nova aplikacija za upravljanje prekršajnim predmetima, a u funkciju je stavljen i novi servis za automatsko praćenje uplata sudskih pristojbi i prekršajnih kazni. U razdoblju od 2012. do srpnja 2015. na svim pravosudnim tijelima zamijenjeno je 9 860 računala kako bi se sudovima i državnim odvjetništvima omogućio lakši i brži rad na suvremenim informatičkim aplikacijama.

Započeli smo proces objedinjavanja zemljišnih knjiga i katastra. Uspostavili smo digitalnu arhivu zemljišnih knjiga i pretvorili u digitalni oblik 12,5 milijuna stranica. U Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) unijeli smo 40 % zemljišnoknjižnih i katastarskih općina (2012. smo zatekli 3 % podataka). Skratili smo potrebno vrijeme uknjižbe za 30 % (s 35 na 23 dana). Omogućili smo izdavanje izvadaka za bilo koju nekretninu na bilo kojem sudu.

Uspostavljen je poseban registar počinitelja seksualnih kaznenih djela na štetu djece (tzv. „Registar pedofila“) i uključili smo se u sustav međunarodne razmjene podataka iz kaznene evidencije s državama članicama EU.

U potpunosti je profunkcionirala profesionalna probacijska služba. Kroz predmete rada za opće dobro odrađeno je ukupno 1,73 milijuna sati rada za opće dobro na poslovima humanitarnog, ekološkog i komunalnog značaja. Kroz EU projekte služba je priskrbila oko 22,8 milijuna kuna. Rasterećen je završni sustav pa je probacija u velikoj mjeri doprinijela uštedama u proračunu.

Broj zatvorskih kapaciteta povećan je s 3 771 na 3 900, a broj zatvorenika smanjen s 5 084 na 3 503. Poboljšani su uvjeti služenja kazne uvođenjem zatvorenika u sustav obveznog zdravstvenog osiguranja.

Pokrenuto je gospodarstvo zatvorskog sustava. Dovršen je projekt navodnjavanja u Kaznionici u Valturi, stvoreni su preduvjeti da se počne s projektima proizvodnje toplinske i električne energije iz otpada biomase na pojedinim lokacijama, a sredstva EU fondova (ruralni razvoj) koriste se za ulaganje u poljoprivredne radionice.

Ustrojene su i interventne grupe službenika pravosudne policije (grupa za specijalne namjene – rješavanje incidentnih događaja) u pojedinim kaznenim tijelima - Zatvor u Zagrebu, Kaznionica u Lepoglavi, Kaznionica i zatvor u Požegi, Kaznionica u Glini, Zatvor u Puli i Zatvor u Splitu.

Građanima slabijeg imovnog stanja pristup pravosuđu je olakšan kroz izmijenjen zakonodavni okvir za pružanje besplatne pravne pomoći. Proračunska sredstva za besplatnu pravnu pomoć i njihova iskorištenost su povećani.

Izrađena su brojna zakonska rješenja pripremljena za upućivanje u proceduru s konačnim ciljem ujednačavanja sudske prakse, nastavka skraćivanja trajanja sudskih postupaka i rješavanja sudskih zaostataka te pružanja kvalitetnih informatičkih usluga iz pravosuđa zainteresiranim građanima i strankama.

8.2. Pravosuđe 2020

S obzirom na uspostavljenu novu organizaciju mreže pravosudnih tijela i proces informatizacije, naš cilj u novom mandatu je još kvalitetniji rad sudova kroz ujednačenu praksu, još kraće sudske postupke, daljnje smanjenje zaostataka u neriješenim predmetima. Želimo pravosuđe koje će pružati

jednako kvalitetne usluge svim zainteresiranim građanima i strankama te biti sredstvo jačanja gospodarstva i razvoja.

U novom mandatu bit ćemo posvećeni razvoju pravosudnog sustava. Nastavit ćemo daljnju reorganizaciju prekršajnog, trgovačkog i žalbenog sudovanja. Radit ćemo na daljnjoj specijalizaciji sudovanja i dodatnom jačanju discipline stranaka u sudskim postupcima. I dalje ćemo poticati integraciju informatiziranih poslovnih procesa u pravosuđu na korist krajnjih korisnika.

8.3. Za brže i učinkovitije pravosuđe kao jamac povratka povjerenja građana

Uvest ćemo ogledni spor u građanskim stvarima. Izmjenama Zakona o parničnom postupku u 2017. godini uvest ćemo ovaj pravni institut namijenjen bržem i ujednačenom rješavanju sporova iste vrste poput sporova zbog povrede prava iz kolektivnih ugovora i daljnje poticanje alternativnih načina rješavanja sporova. Sporovi u kojima su predmet spora zahtjevi iste vrste koji se temelje na bitno istovrsnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi koji su u većem broju već pokrenuti ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju, imali bi prvenstvo u rješavanju na način da će se prioritetno riješiti jedan od tih sporova. Odluka donesena u tom predmetu bila bi obvezujuća za sve ostale istovrsne sporove.

Izmijenit ćemo odredbe Zakona o parničnom postupku u odnosu na reviziju kao izvanredni pravni lijek. Na taj način afirmirat ćemo ulogu Vrhovnog suda u ujednačavanju i kvalitetnom usklađivanju sudske prakse.

Nastavit ćemo s primjenom elektroničke nasumične dodjele žalbenih predmeta kako bi u konačnici dobili „novi“ žalbeni sustav u kojem županijski sudovi praktično funkcioniraju kao jedan žalbeni sud.

Osigurat ćemo veću procesnu disciplinu u svim sudskim postupcima. Izmijenit ćemo procesne propise na način da se daju jače ovlasti sucu za sankcioniranje stranaka i drugih sudionika u postupku zbog odugovlačenja postupka. Na taj način ćemo osigurati jačanje autoriteta, ali i odgovornosti sudaca.

Osigurat ćemo stručna i kvalitetna vještačenja. Reformirat ćemo način izbora, imenovanja, praćenja kvalitete rada sudskih vještaka te tako osigurati kvalitetu i stručnost postupaka.

Nastavit ćemo ubrzavati rješavanje neriješenih predmeta. Za iduće četiri godine cilj nam je spustiti broj neriješenih sudskih predmeta ispod 350 000. Razradit ćemo sustav kojim bi se po potrebi omogućio dodatni rad sucima, sudskim savjetnicima i drugim službenicima na način da se utvrde osnovni kriteriji za određivanje zaostataka i odredi rok u kojem se ovi predmeti moraju riješiti. Temeljne postavke su da u rješavanju zaostataka mogu sudjelovati samo one osobe koje inače ostvaruju više od propisane norme. Nagrađivanje bi se obavljalo samo po riješenom predmetu, a predmeti podobni za rješavanje odredili bi se prema starosti i težini, pri čemu bi se nadzor nad provedbom mjere provodio tromjesečno. Sama implementacija ove mjere, metodologija njezine provedbe, određivanje osoba koje će rješavati predmete i njihovo nagrađivanje odnosno sankcioniranje, u cijelosti je na neovisnoj sudbenoj vlasti. Za ostvarenje ovog cilja potrebno je dodatno provesti premještanje sudaca i službenika na druge sudove gdje nedostaje sudaca i službenika, suziti nadležnost trgovačkog sudovanja prijenosom nadležnosti za pojedine vrste predmeta na druge sudove te redefinirati i ojačati ulogu ravnatelja sudske uprave koji bi u potpunosti bili posvećeni tim poslovima. Uvest ćemo jedinstveni broj predmeta kako bi se otklonila manjkavost sustava koji ne uspijeva prepoznati točan broj novih, riješenih i neriješenih predmeta. Ovaj proces može započeti sredinom 2017. godine.

Proširit ćemo mogućnosti korištenja informatičkih alata u svrhu ujednačavanja sudske prakse te informiranja građana o radu sudova.

Utvrđit ćemo metodologiju izrade i izraditi nova okvirna mjerila s ciljem odgovarajućeg vrednovanja sudačkog rada.

Redefinirat ćemo položaj i načina rada Pravosudne akademije koja mora postati jamac trajnog stručnog usavršavanja pravosudnih dužnosnika o aktualnostima nacionalnog i europskog prava.

8.4. Za optimalnu pravosudnu mrežu u okviru mogućnosti proračuna

Redefinirat ćemo ulogu sudova. Razmotrit ćemo svrhovitost, položaj i ulogu prekršajnih sudova i osigurati maksimalno korištenje njihovih potencijala. Dugoročan plan je ukidanje prvostupanjskog odlučivanja na županijskim sudovima koji postaju žalbeni sudovi s tendencijom stvaranja jednog žalbenog suda za cijelu RH za sve vrste predmeta.

Nastavit ćemo s reorganizacijom pravosudnog sustava. Analizirat ćemo i po potrebi smanjiti broj ispostava sudova (stalnih službi) na način da se građanima osigura dostupnost suda kroz sudbene dane gdje god je to moguće. Postupno ćemo smanjivati broj županijskih sudova s ciljem da s vremenom isti postanu ispostave jednog žalbenog kaznenog i jednog žalbenog građanskog suda za cijelu Republiku Hrvatsku. U okviru daljnje racionalizacije smanjit ćemo broj državnih odvjetništava.

Razradit ćemo sustav porasta plaća sudaca općinskih sudova/zamjenika općinskih državnih odvjetnika. Cilj je izjednačavanje s plaćama sudaca upravnih i trgovačkih sudova i stvaranje preduvjeta za uvođenje stupnjeva/rangova pravosudnih dužnosnika na redovnim sudovima. Tako ćemo osigurati mogućnost napredovanja unutar redovnog suda (sud prvog stupnja) na način da bi plaća odličnog i iskusnog suca na redovnom sudu (koji bi radio na najsloženijim predmetima) bila po mogućnosti i veća od plaće suca početnika na drugom stupnju.

Definirat ćemo status i uloge savjetnika na sudovima i u državnim odvjetništvima. Cilj je adekvatno uključivanje u poslove pomoći pravosudnim dužnosnicima i omogućavanje njihovog razvoja i napredovanja u pravosudnim tijelima te pojednostavljenje prelaska na sudačke, odnosno državnoodvjetničke dužnosti.

Osigurat ćemo uvjete za bolje vrednovanje rada službenika u pravosudnim tijelima (osobito zapisničara) kroz razradu sustava nagrađivanja istih ovisno o kvaliteti i ažurnosti obavljanja poslova (osigurati uvjete za dodatni rad službenika).

Nastavit ćemo informatizaciju pravosuđa. Proširit ćemo mogućnost održavanja pojedinih postupovnih radnji putem audio-video uređaja na daljinu kako bi se ubrzao postupak i smanjili troškovi sudiionicima u postupku i samim sudovima. Omogućit ćemo snažniju kontrolu rada pravosudnih tijela od strane viših sudova/državnih odvjetništava kao i Ministarstva pravosuđa korištenjem informatičkih alata i analizom podataka iz sustava. Objavljivat ćemo redovita kvartalna statistička izvješća o radu pravosudnih tijela. Pojačat ćemo ovlasti i kapacitet pravosudne inspekcije Ministarstva pravosuđa u cilju povećanja brzine i kvalitete upravljanja procesima na sudovima.

Osigurat ćemo uvjete za smještaj pravosudnih tijela u postojeće nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske. Nastavit ćemo uređivati zgrade sudova i državnih odvjetništava sve prateći postojeću pravosudnu mrežu reorganiziranog sustava s tendencijom okrupnjavanja sudova za rad u sjedištima.

8.5. Za pravosuđe u službi građana i gospodarskog rasta

Promijenit ćemo način rada građanskog dijela Državnog odvjetništva u okviru ustavnih ograničenja na način da se osigura ubrzanje postupaka i bolja zaštita interesa Republike Hrvatska.

Pristupit ćemo reformi upravnog postupka i spora. Nakon okončanja započete analize upravnih postupaka i upravnog spora, reformirat ćemo sustav integralno u cilju skraćivanja cjelokupnog postupka s posebnim naglaskom u tzv. financijskim predmetima.

Nastavit ćemo rad na sređivanju stanja u zemljišnim knjigama. Intenzivirat ćemo rad na povezivanju i obnovi zemljišnih knjiga. Nastavit ćemo digitalizaciju ručno vođenih zemljišnih knjiga, uspostaviti jedinstveni arhiv zemljišta pohranom svih zemljišnih isprava na jednom mjestu i skeniranjem svih novih isprava u trenutku podnošenja prijedloga kako bi se omogućilo rješavanje zemljišnoknjižnih predmeta neovisno o mjesnoj nadležnosti sudova. Odredit ćemo krug ovlaštenika za poduzimanje pojedinih radnji uz uvođenje jasno propisane odgovornosti i provedbe nadzora nad njihovim radom te uvođenje obveze upisa u zemljišne knjige. Tako će se povećati razina pravne sigurnosti u prometu nekretnina i potaknuti investicijski ciklusi.

Uvest ćemo pojednostavljeni postupak usklađenja katastarskog i zemljišnoknjižnog stanja na temelju aplikacije za pojedinačno preoblikovanje. Uskladit ćemo podatke sa stvarnim stanjem na terenu uz pretežito osiguranje financijskih sredstava od zainteresiranih subjekata koji upravljaju infrastrukturnim građevinama te uspostaviti jedinstveno tijelo za zemljišnu upravu pri Ministarstvu pravosuđa zaduženo za donošenje programa provedbe usklađenja, upravljanje i nadzor timova sastavljenih od geodetskih i pravnih stručnjaka zaduženih za poslove usklađenja.

Nastavit ćemo rad na Zajedničkom informacijskom sustavu zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) i na pripremi zakona kojim bi se definirao jedinstveni postupak usklađenja prostornih i vlasničkih podataka s ciljem stvaranja jedinstvenog sustava katastra i gruntovnice do kraja 2020. godine. Prenijet ćemo u ZIS sve podatke tijekom 2017. godine, uskladiti i trajno objediniti najmanje 60 % podataka koji se tiču definiranja i smještaja zemljišta (katastar) i vlasništva nad zemljištem upisanog u zemljišne knjige (gruntovnica) te nastaviti digitalizaciju zemljišnih knjiga. Uvođenje ZIS-a je prvi korak u objedinjavanju rada ureda nadležnih za evidenciju tehničkih podataka i vlasništva nad nekretninama. Nakon uspostave ZIS-a kao ključnog preduvjeta, uspostaviti ćemo jedinstveno tijelo za zemljišnu upravu sastavljeno od geodetskih i pravnih stručnjaka čiji će prioritetni zadatak biti usklađenje stanja iz evidencije sa stvarnim stanjem na terenu, uz očuvanje uloge suda sukladno ustavnim jamstvima. Pohranom svih zemljišnih „papira“ na jednom mjestu (jedinstveni arhiv zemljišta) te njihovom digitalizacijom, na zahtjev ćemo omogućiti podnošenje prijedloga i rješavanje predmeta neovisno o mjesnoj nadležnosti i tako dodatno ubrzati postupke registracije nekretnina. Uvođenjem poslovnog procesa uz obvezu knjižnih upisa povećat ćemo razinu pravne sigurnosti u prometu nekretnina i potaknuti nove investicije.

Pojednostavnit ćemo parnični postupak izmjenama Zakona, osobito za trgovačku granu sudovanja kao najkritičniju točku za gospodarstvo, s naglaskom na načelu pismenosti kod izvođenja dokaza na način da sud prihvaća pisane iskaze stranaka, svjedoka i vještaka bez potrebe da dolaze na sud. Kroz pripremljenu novelu Zakona o parničnom postupku i drugim aktivnostima, predložiti ćemo puno jače mjere za primjenu alternativnih načina rješavanja sporova, odnosno redefinirati postupak mirnog rješavanja spora s državom u Državnom odvjetništvu po uzoru na povjerenstvo osnovano u Ministarstvu pravosuđa te snažnije promovirati alternativno rješavanje sporova.

Nastavit ćemo projekt uvođenja elektronskog spisa i osigurati potrebne uvjete za uvođenje elektronske dostave prvenstveno u sporovima između pravnih osoba odnosno osoba zastupanih po odvjetnicima. Omogućiti ćemo da to koriste i građani koji se odluče na takvu opciju.

Dodatno ćemo afirmirati i pojačati ulaganje sredstava u besplatnu pravnu pomoć i uređenje sustava obrana po službenoj dužnosti koje također spadaju u sustav besplatne pravne pomoći.

Unaprijedit ćemo institut osobnog stečaja i ovršne postupke. Nastavit ćemo s radikalnim smanjenjem troškova ovršnih postupaka, posebice u situacijama kad ovrhu provode „veliki sustavi“ (kroz izmjene odgovarajućih propisa). Zakonom o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona dodatno će se zaštititi pozicija ovršenika u ovršnom postupku. Uvest ćemo obvezni poziv na plaćanje ovršenika prije podnošenja prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, uvođenje obveze da prvi predmet ovrhe za tražbine prema ovršenima fizičkim osobama, čija glavnica iznosi do 20 000 kuna, budu novčana

sredstva, a ne nekretnine. Afirmirat ćemo mogućnost da osobe koje ne primaju plaću ili mirovinu, ali imaju drugi dohodak, izaberu jedan račun kod banke na kojem će biti zaštićen mjesečni iznos. Uvest ćemo odgode prijenosa zaplijenjenih sredstava do pravomoćnosti za prvostupanjske sudske odluke protiv kojih žalba ne odgađa ovrhu te uvođenje novčane sankcije za nesavjesne vjerovnike koji iz nemara ili loše namjere pokušavaju više puta naplatiti dug.

Informatički ćemo povezati pravosuđe i ostale sustave državne uprave što je pretpostavka za uredno i ažurno elektroničko poslovanje pravosuđa i kreiranje novih elektroničkih usluga i servisa za ključne dionike u pravosuđu i građane.

8.6. Za pravosuđe kao jamca pravne sigurnosti i zaštite interesa i prava građana Republike Hrvatske

Izmijenit ćemo Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji kako bismo osigurali primjenu najviših pravnih standarda radi učinkovite zaštite žrtava i kažnjavanja počinitelja nasilja u obitelji.

Pristupit ćemo procesu izrade novog Zakona o kaznenom postupku i doticajnih propisa u cilju ujednačene i učinkovite primjene procesnih pravila s naglaskom na učinkovitoj istrazi i redefiniranju nadležnosti USKOK-a kako bi se mogao baviti najtežim predmetima. Zakon je potrebno „pročistiti“ od nepotrebnih formaliziranja u cilju ubrzanja kaznenih postupaka (posebice u lakšim kaznenim predmetima), na primjer redefinirati način ispitivanja svjedoka od prvog ispitivanja, kao i ulogu optužnih vijeća.

Redefinirat ćemo i poboljšati mehanizme oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Prečesto se događa da počinitelji kaznenih djela zadržavaju imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom. Kod oduzimanja imovinske koristi kod posebno teških imovinskih kaznenih djela ili korupcije uvest ćemo elemente tzv. građanskog oduzimanja, oduzimanja nezakonito stečene imovinske koristi neovisno o ishodu kaznenog postupka.

Uspostavit ćemo poseban kaznenopravni režim za efikasno procesuiranje i kažnjavanje kaznenih djela povezanih s terorizmom, poput kažnjavanja stranih boraca sukladno aktivnostima Europske unije, Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe te osigurati učinkovitu razmjenu podataka iz kaznenih evidencija sa svim članicama EU i s trećim zemljama.

Poboljšat ćemo suradnju policije i državnog odvjetništva na poslovima otkrivanja i istraživanja kaznenih djela.

Stvorit ćemo preduvjete za učinkovitiji rad na financijskim istragama kroz suradnju državnog odvjetništva, policije i porezne uprave s ciljem otkrivanja i progona počinitelja financijskih kaznenih djela kao i oduzimanja nezakonito stečene imovine.

9. SIGURAN SMJER ZA JAVNU UPRAVU I TRGOVAČKA DRUŠTVA U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU

9.1. Javna uprava i trgovačka društva u prošlom mandatu

U prethodnom razdoblju značajno smo unaprijedili upravljanje trgovačkim društvima u državnom vlasništvu. U okviru racionalizacije poslovanja i procesa restrukturiranja broj zaposlenih u trgovačkim društvima u javnom sektoru je od 2011. do 2015. smanjen za 11 000 (11,2 % manje

zaposlenih). Zahvaljujući uspješno provedenim mjerama restrukturiranja, iznos subvencija je u razdoblju 2011.-2015. smanjen je s otprilike 5 milijardi kuna na 4 milijarde kuna. Podizanjem konzistentnosti u pristupu upravljanju i uvedenom jasnom vlasničkom politikom podignuta je kvaliteta upravljanja trgovačkim društvima, osigurana transparentnost i odgovornost te je onemogućen sukob interesa jasno definiranim kriterijima i novim uvjetima za izbor i imenovanja u uprave i nadzorne odbore. Donijeli smo odluku da se uprave trgovačkih društava u državnom vlasništvu depolitiziraju i da se biraju prvenstveno po kriterijima stručnosti i profesionalnosti, javnim natječajem ili uz potporu „head-hunting“ agencija.

Riješili smo višedesetljetni problem brodograđevne industrije. Uspješnom provedbom programa privatizacije tijekom 2012. spašena su sva velika brodogradilišta, sačuvane su tisuće radnih mjesta te je osiguran nastavak brodograđevne djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Među najvažnijim primjerima trgovačkih društava u javnom sektoru koja su započela sustavan proces restrukturiranja su ona u resoru Ministarstva gospodarstva te Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture.

Pokrenut je proces restrukturiranja cjelokupnog sustava trgovačkih društava u željezničkom sektoru. Upravitelj infrastrukture HŽ Infrastruktura d.o.o. odijeljen je od HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. i HŽ Carga d.o.o. Uz socijalne programe poticajnih otpremnina, sustav je napustilo gotovo 6 300 radnika, racionalizirano je poslovanje te stvorene uštede nužne kako bi se osigurao opstanak tih trgovačkih društava u željezničkom sektoru i njihov razvoj i investicijski ciklus, s manjim proračunskim sredstvima nego u prijašnjim godinama.

U sektoru cestovne infrastrukture najznačajnije aktivnosti bile su usmjerene na rješavanje naslijedenih problema prezaduženih trgovačkih društava Hrvatske autoceste d.o.o. i Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. Pokrenut je proces restrukturiranja društava izdvajanjem usluga održavanja i naplate cestarine u posebno trgovačko društvo Hrvatske autoceste održavanje i naplata cestarine d.o.o., u svrhu racionalizacije poslovanja, povećanja kvalitete usluge korisnicima autocesta, povećanja efikasnosti upravljačke funkcije te smanjivanja troškova upravljanja i održavanja autocesta. Restrukturirali smo Croatiu Airlines i Hrvatsku poštu.

Pripremili smo i objavili Registar državne imovine. Registar osigurava transparentnost i olakšava upravljanje imovinom, a kontinuirano se proširuje novim oblicima i kategorijama imovine s ciljem razvoja sveobuhvatnog informacijskog sustava o stanju državne imovine, njezinoj vrijednosti i uporabi.

Državni ured za upravljanje državnom imovinom uspostavio je funkcionalni sustav u kojem se imovina dovodi u službu gospodarskih i nacionalnih interesa, a njome se raspolaze po principu „dobrog gospodara“. Ostvareni pomak u pogledu upravljanja državnom imovinom za razvoj gospodarstva najbolje se ogleda kroz nove projekte u turističkom sektoru te kroz daljnji razvoj gospodarskih zona.

Uveli smo elektronske prijave i odjave zaposlenih čime je znatno olakšan rad poslodavcima u Hrvatskoj. Takav oblik prijave danas koristi više od 92 % poslodavaca. Dodatno je omogućena jedinstvena prijava na mirovinsko i zdravstveno osiguranje za poslodavce. Pri stjecanju prava na isplatu mirovina, umirovljenici se automatski prijavljuju u sustav zdravstvenog osiguranja. Kao dio sustava e-Hrvatska uvedena je e-radna knjižica te danas svaki zaposleni može kontrolirati svoj radno pravni status.

Temeljem Registra i Centralnog obračuna provedeno je usklađivanje plaća zaposlenih u javnim službama s plaćama državnih službenika i namještenika. Time smo otklonili sve one nelogičnosti u sustavu kroz koje su npr. u pojedinim agencijama ravnatelji imali neprimjereno visoke plaće.

Kontinuiranom kontrolom i nadzorom postupka zapošljavanja i prirodnim odljevom, broj državnih službenika i namještenika smanjen je za 2 893.

Donijeli smo Strategiju razvoja javne uprave za razdoblje do 2020. godine, kao i Strategiju e-Hrvatske. Pokrenuli smo projekt e-građani u koji smo uvrstili velik broj usluga tijela državne uprave. U projekt smo uvrstili 25 različitih usluga koje se pružaju našim građanima.

Pokrenuli smo važan projekt racionalizacije poslovanja agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, na način da se u prvoj fazi pristupilo smanjivanju njihovog broja kroz spajanja i ukidanja s 56 na 47.

9.2. Javna uprava i trgovačka društva danas

Uprave trgovačkih društava u državnom vlasništvu se politiziraju. Istovremeno se krše zakoni o upravljanju državnom imovinom kod izbora članova uprava i nadzornih odbora.

Usprkos velikim najavama, ne provodi se niti jedna reforma javne uprave.

9.3. Javna uprava i trgovačka društva 2020

Daljnje poboljšanje učinkovitosti javnog sektora predstavlja jedan od najvažnijih prioriteta u idućem mandatu.

Želimo pružiti poduzećima i građanima još više usluga s većom kvalitetom uz isti, odnosno niži trošak.

9.4. Za uspješnije poslovanje trgovačkih društava u državnom vlasništvu

Smanjit ćemo iznos subvencija za javna poduzeća koje im se dodjeljuju iz državnog proračuna. Cilj ovog mandata je da se do kraja 2020. godine subvencije trgovačkih društava u državnom vlasništvu smanje na iznos niži od 2,5 milijarde kuna. Istovremeno, očekujemo značajno povećanje investicijskih aktivnosti trgovačkih društava u javnom sektoru, u velikoj mjeri temeljeno na korištenju EU fondova te drugih poticajnih mehanizama EU kao što je to novoformirani Europski fond za strateška ulaganja.

Radit ćemo na poboljšavanju upravljanja društvima u državnom vlasništvu. Nastavit ćemo daljnje restrukturiranje društava. Poboljšavat ćemo korporativno upravljanje. Konsolidirat ćemo trgovačka društva koja su još uvijek suočena s poteškoćama u poslovanju.

Proširit ćemo registar državne imovine i na imovinu u vlasništvu jedinica lokalne i regionalne samouprave što će dodatno doprinijeti njenom učinkovitijem korištenju. Registar državne imovine koristit će za analizu i definiranje koja državna imovina ima strateški značaj za Republiku Hrvatsku, a koja nema, kako bi se stavljanjem u funkciju, odnosno na tržište, naglasila uloga Vlade kao odgovornog upravitelja na korist građana. Prihod ostvaren privatizacijom državne imovine bez strateškog značaja iskoristit će se za značajno smanjenje javnog duga i poticanje gospodarskog rasta.

9.5. Za učinkovit, moderan i kvalitetan javni sektor

Nastavit ćemo s unaprjeđivanjem elektroničkog poslovanje javne uprave i pružanja elektroničkih usluga za poslovne subjekte i građane. U prvoj godini mandata nove Vlade omogućit ćemo osnivanje trgovačkih društava preko Interneta. Također ćemo uvesti obveznu primjenu e-potpisa i e-računa (zaprimanje i izdavanje) u poslovanje tijela državne uprave. Također, dovršit ćemo servis za e-poslovanje te osiguranje i integracije niza e-usluga za poslovne subjekte što će omogućiti brže i jeftinije poslovanje poslovnih subjekata te veću dostupnost potrebnih informacija od posebnih važnosti za svakodnevno poslovanje poduzetnika, a naročito malih i srednjih. Tu se prije svega misli na daljnji razvoj rješenja e-porezna, e-carina, e-trošarine, e-dozvole, e-usluge inspekcijских službi, e-pravosuđe, e-obrt i druge. Sva navedena rješenja će dovesti do manjih troškova poduzetnika i građana u poslovanju s tijelima javne vlasti.

Nastavit ćemo s razvojem krovnog projekta e-građani. Tijela javne vlasti imat će elektronički pristup potrebnim podacima iz službenih evidencija bez potrebe da ih se traži od samih građana. U iduće četiri godine planiramo broj usluga koje država pruža građanima preko servisa e-građani povećati na 100.

Oslobodit ćemo sve e-zahjeve plaćanja pristojbi i to ne samo za obrtnike, već i za poduzetnike, koji bi tako besplatno mogli osnivati i trgovačka društva.

Racionalizirat ćemo troškove za uspostavu i održavanje državne informacijske infrastrukture. Državni oblak će ponuditi različite IT komponente u području infrastrukture, operativnog sustava i baza podataka radi zajedničkog korištenja računalne opreme i licenci te zbog ostvarivanja ušteda zajedničkim korištenjem. Za nastavak provedbe digitalizacije poslovanja javne uprave te poboljšanja informacijske infrastrukture osigurana su značajna sredstva iz EU fondova. Do 2020. godine na raspolaganju je gotovo 750 milijuna kuna za te svrhe.

Nastavit ćemo s racionalizacijom broja tijela s javnim ovlastima kroz spajanja i ukidanja. Smanjit ćemo broj područnih jedinica središnjih tijela državne uprave. Cilj je da se do kraja 2017. broj područnih ispostava smanji za najmanje 20 % kroz pripajanja područnih jedinica uredima državne uprave u županijama, počevši od područnih jedinica koje obavljaju inspekcijski nadzor. Na ovaj način smanjit će se fragmentiranost sustava javne uprave, racionalizirati troškovi i povećati učinkovitost njihovog postupanja prema građanima.

Poboljšavat ćemo kontinuirano učinkovitost rada u javnom sektoru. Kako bi se eliminirale brojne nepravednosti i nelogičnosti koje još uvijek postoje u sustavu plaća, provest ćemo cjelovitu reformu sustava plaća u javnoj upravi i javnim službama. Temeljem novog Zakona o plaćama u javnom sektoru uredit će se sustav plaća prema načelima transparentnosti i jedinstvenog pristupa nagrađivanju za jednak rad, kroz uvođenje platnih razreda i varijabilnih dijelova plaće već u 2017. što će omogućiti razlikovanje, a time i vrednovanje te nagrađivanje kvalitetnog rada, odnosno najboljih zaposlenika. Mjerenje učinkovitosti rada u javnom sektoru nije jednostavan proces, stoga će se posebna pažnja usmjeriti na što je moguće veći stupanj objektivizacije u pogledu procjene ostvarenja postavljenih mjerila uspješnosti zaposlenika.

10. SIGURAN SMJER ZA PROMET I PROMETNU INFRASTRUKTURU

10.1. Promet i prometna infrastruktura u prošlom mandatu

Najvažnije aktivnosti u mandatu bile su usmjerene procesu konsolidacije i restrukturiranja značajnog broja trgovačkih društava u javnom sektoru koji je rezultirao organizacijskim promjenama, uštedama na operativnim troškovima, boljim operativnim rezultatima, financijskom konsolidacijom, novom strukturom investicija i ulaganjem u projekte sredstvima iz EU fondova. Donesena je Strategija prometnog razvoja.

Po prvi puta je donesena Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2020. Temeljem toga pokrenuti su i završeni infrastrukturni projekti u svih 7 državnih luka ukupne vrijednosti 2,9 milijardi kuna. Teretni promet u hrvatskim lukama povećan je sa 16,6 na 18,5 milijuna tona, a putnički promet s 26,5 na 42,2 milijuna putnika godišnje. Ukupno je dodijeljeno 89 milijuna kuna u razvoj 18 projekata manjih luka u svim županijama. Uspješno su podmirena naslijeđena dugovanja prema hrvatskim brodarima u iznosu od 137 milijuna kuna.

Dovršen je proces dodjele koncesija za obavljanje javnog prijevoza u obalnom linijskom pomorskom prometu za razdoblje do 31. prosinca 2016. godine. Na taj način država osigurava 310 milijuna kuna godišnje za osiguravanje povezanosti kopna s otocima, u svrhu razvoja gospodarstva na otocima i javnog prijevoza za otočko stanovništvo. Izgrađena su 4 nova trajekta za nacionalnog prijevoznika Jadroliniju, u vrijednosti 241 milijun kuna, a brodovi su proizvedeni u hrvatskom brodogradilištu. Uvedena je informatizacija sustava javnog linijskog pomorskog prometa, a za stanovnike otoka omogućen povlašten prijevoz korištenjem otočke iskaznice.

Izmjenama Pomorskog zakonika proveden je čitav niz reformskih mjera kojima su ukinute naknade, smanjeni parafiskalni nameti i ostvareno rasterećenje gospodarskih subjekata u iznosu 20 milijuna kuna godišnje. Uspostavljeni su informatički servisi u svrhu smanjenja administrativnih postupaka prema građanima i gospodarskim subjektima (e-Pomorac, javni pretraživač plovila). Uspješno je dokapitalizirana Luka Rijeka u iznosu od 300 milijuna kuna čime su omogućene nove investicije u razvoj njenih lučkih kapaciteta.

Pokrenut je investicijski ciklus u obnovu i modernizaciju pruga. U projekte obnove i modernizacije željezničkih pruga na koridorima koji povezuju Hrvatsku sa susjednim državama uloženo je gotovo 3 milijarde kuna, a aktivno se radilo na pripremi budućih projekata za financiranje iz EU fondova. Proizvedeno je 10 novih elektromotornih vlakova za prijevoz u regionalnom prometu čime je direktno i indirektno osigurano 3 000 radnih mjesta kod hrvatskih poduzetnika. Pripremljena je informatizacija sustava prodaje karata i sustava upravljanja voznim parkom te izrađen program održavanja usluga željezničkog prijevoza kojim je godišnje osigurano 500 milijuna kuna za osiguravanje prijevoza na nerentabilnim prugama, u svrhu očuvanja prijevoza za građane. Državni teretni prijevoznik HŽ Cargo u protekle četiri godine uspio je, usprkos padu prometa tereta i smanjenim prihodima, stabilizirati svoje poslovanje i spašen je od stečaja.

Preraspodjelom sredstava od trošarina omogućena su veća ulaganja u državne ceste pod upravljanjem Hrvatskih cesta, a cestovni projekti po prvi put su financirani sredstvima iz EU fondova. Završeni su projekti riječke, splitske i osječke obilaznice, a Hrvatske ceste pripremile su projekt povezivanja razdvojenog teritorija Republike Hrvatske Pelješkim mostom koji bi trebao biti sufinanciran sredstvima EU. Ukupna ulaganja u projekte cestovne infrastrukture u proteklom razdoblju iznosila su gotovo 10 milijardi kuna.

Osigurana su sredstva za obavljanje domaćeg linijskog zračnog prometa za trogodišnje razdoblje ukupne vrijednosti 330 milijuna kuna čime je omogućeno 6 857 letova godišnje u domaćem zračnom prijevozu. Po prvi put su u redove letenja uvrštene Zračna luka Rijeka, linijom Rijeka-Split-Dubrovnik-Rijeka i Zračna luka Osijek, linijom Osijek-Zagreb-Osijek, što je doprinijelo stabilizaciji njihovog poslovanja i spašavanjem od stečaja.

U mandatu Vlade pokrenuta su dva velika ulaganja u infrastrukturu u zračnim lukama ukupne vrijednosti 4,5 milijardi kuna. Međunarodna zračna luka Zagreb financira se po koncesijskom modelu, dok se Zračna luka Dubrovnik u najvećem dijelu financira bespovratnim sredstvima iz EU fondova. Nakon višegodišnjih nastojanja uspostavljena je hidroavionska veza između hrvatskih otoka i kopna, kao novi dodani sadržaj turizmu i prometnoj povezanosti, ukupne vrijednosti oko 150 milijuna kuna. Hidroavionima je do sada povezano 6 destinacija s 30 letova, a zaposleno je preko 100 osoba. Zahvaljujući novim ulaganjima i novim letovima u pojedinim zračnim lukama, očekujemo povećanje broja putnika u hrvatskim zračnim lukama s 5,6 milijuna u 2011. na 10 milijuna putnika do 2020. godine.

U ovom mandatu izrađeni su i dodatni Programi razvoja širokopojasne infrastrukture (agregacijske i pristupne mreže) čime je stvoren temelj i stvoreni preduvjeti za pripremu budućih projekata ulaganja u širokopojasnu mrežu. Uz to, pripremljen je i Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog interneta u ruralnim područjima. Projektima razvoja širokopojasnog interneta slabije razvijenim i brdsko-planinskim područjima i programe e-usluga koja razvijaju

tijela javne vlasti, HAKOM je dodijelio u proteklom mandatu potpore u vrijednosti 70 milijuna kuna. U ovom mandatu HAKOM je dodijelio i digitalnu dividendu telekomunikacijskim operatormima čime je omogućen razvoj 4G tehnologije, uplaćeno 450 milijuna kuna u državni proračun te osigurana sredstva od 1,7 milijardi kuna u proračunu Republike Hrvatske u narednom osmogođšnjem razdoblju.

10.2. Promet i prometna infrastruktura danas

Zahvaljujući pripremi projekata iz cestovne i željezničke infrastrukture, nastavljeno je s ulaganjima u projekte financirane EU fondovima, no obustavljen je projekt izgradnje terminala u dubrovačkoj državnoj luci i nije raspisana koncesija za luku Gaženica.

Nije raspisan natječaj za koncesioniranje linija u pomorskom prometu, iako postojeće koncesije istječu krajem godine.

Obustavljeni su projekti nalaženja strateškog partnera za Croatia Airlines i HŽ Cargo. Smjena pojedinih uprava trgovačkih društava je zakonski upitna.

10.3. Promet i prometna infrastruktura 2020

U narednom razdoblju dva ključna cilja u prometnom sektoru su nastavak nacionalne integracije i učvršćivanje uloge prometa kao motora jačanja gospodarstva, turizma i rasta zaposlenosti, kroz nastavak i pokretanje novih infrastrukturnih ulaganja te jačanja konkurentnosti i snažnijeg pozicioniranja prometnog sustava Republike Hrvatske. Naglasak će biti na razvoju novih usluga za građane i gospodarstvo.

U trgovačkim društvima u kojima nije dovršen proces restrukturiranja nastaviti će se raditi na racionalizaciji i efikasnosti sustava, boljem upravljanju, boljem definiranju i provedbi strateških ciljeva i kvalitetnim, inovativnim i dostupnim javnim uslugama za građane i gospodarstvo, kako bi bila konkurentnija i spremnija za natjecanje i na europskom tržištu.

10.4. Za bolju prometnu povezanost

Nastavit ćemo razvoj gospodarskih i turističkih kapaciteta u morskim lukama. Završiti ćemo započete investicije u državnim lučkim upravama Split i Ploče, izgradnju terminalne zgrade u zadarskoj Gaženici po koncesijskom modelu, kao i koncesioniranje izgradnje teretnih terminala u Rijeci. Obnoviti ćemo natječaj za izgradnju novog terminala i autobusnog kolodvora u dubrovačkoj luci u vrijednosti 944 milijuna kuna, s procijenjenim efektom od koncesijske naknade u vrijednosti 520 milijuna kuna i mogućim otvaranjem 250 novih radnih mjesta. Nastavit će se ulaganja u županijske lučke uprave, a donošenjem nacionalnih planova razvoja državnih i županijskih lučkih uprava, čija se izrada financira iz europskih sredstava, stvoriti će se temelj za planiranje i provođenje projekata u vrijednosti 450 milijuna kuna, koliko je osigurano u EU fondovima za projekte povezivanja kopna s otocima.

Provoditi ćemo ciljeve Strategije pomorskog razvitka i integralne pomorske politike. Povećati ćemo tonažu hrvatske flote na 2 milijuna GT, povećati ćemo udjele pomorskog prometa s postojećih 22 % na 24 %, unaprijediti ćemo kvalitetu povezivanja kopna s otocima i otocima međusobno, kontinuirano raditi na preventivi i sigurnosti plovidbe čime ćemo smanjiti učestalost onečišćenja s pomorskih objekata, povećati prihode osnova koncesija s postojećih 80 milijuna kuna na 160 milijuna kuna uspostavljanjem integralnog sustava upravljanja pomorskim dobrom, pozicionirati Republiku Hrvatsku kao najvažnije nautičko odredište u EU na Mediteranu te kontinuirano raditi na preventivi i sigurnosti plovidbe čime ćemo smanjiti broj nesreća.

Donijeti ćemo Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama. Krajem prošlog mandata Zakon je upućen u zakonodavnu proceduru. Uređuje pitanja utvrđivanja granica pomorskog dobra, rješava

vanja nelegalnih nasipa, jačanja kontrole inspekcije i lučkih redara te uvodi koncesije temeljem javnog natječaja. Navedenim zakonskim rješenjima uredit ćemo efikasnije sustav koncesioniranja pomorskog dobra, osigurati preventivnu kontrolu i kontinuirano praćenje stanja, osigurati investicije uz stroga pravila očuvanja pomorskog dobra i okoliša, decentralizirati upravljanje pomorskim dobrom te legalizirati komunalnu infrastrukturu na pomorskom dobru.

Provest ćemo novi natječaj koncesioniranja linija. Uvest ćemo obvezu plaćanja koncesijske naknade od strane brodarica na linijama koje ne podliježu obvezi javne usluge. Na taj način, zadržat će se subvencioniranje obaveznog prijevoza za otočane, ali i omogućiti razvoj poduzetništva manjim brodaricama.

Nastavit ćemo s razvojem brodarstva. Unaprijedit će se postojeći informatički sustavi, provoditi program stipendiranja učenika pomorskih škola i ukrcanja vježbenika na brodove te održavati nove usluge Jadrolinije. Nacionalni brodarica Jadrolinija nastavit će modernizaciju flote s ciljem jačanja konkurentnosti. Nastavit će se započeti program izgradnje 10 brzih spasilačkih brodica za potrebe traganja i spašavanja na moru.

Nastavit ćemo ulaganja u projekte željezničke infrastrukture. Cilj je podizanje gospodarske konkurentnosti i razine kvalitete željezničke usluge te jačanje uloge željeznice u prijevozu putnika s posebnim naglaskom na povećanju prijevoza putnika u prigradskom i gradskom prometu velikih gradova u Republici Hrvatskoj. Osim jačanja željezničkog prijevoza u putničkom prometu, nužno je usklađivanje razvoja željezničke infrastrukture, pomorskih, riječnih luka te kombiniranog prijevoza čime će se osigurati usklađenost cjelokupnog prometnog sektora u Republici Hrvatskoj u svrhu jačanja gospodarstva i turizma. U suradnji s Lučkom upravom Rijeka počinje uređenje željezničke infrastrukture na teretnom terminalu Brajdica financirano europskim sredstvima. Glavni izvor financiranja za razvoj željezničke infrastrukture u narednom razdoblju su sredstva EU fondova, kroz koje je osigurano gotovo 8 milijardi kuna, za što HŽ Infrastruktura završava pripremu projekata na glavnim europskim prometnim pravcima i na regionalnim prugama.

Planiramo izgradnju 51 km nove pruge, obnovu i modernizaciju 265 km postojećih pruga, osiguravanje 220 željezničko-cestovnih prijelaza u naseljenim mjestima da bi se podigla razina sigurnosti u prometu te podizanje brzine na 160km/h na putničkim i 90km/h na teretnim dionicama s ciljem podizanja konkurentnosti prijevoza tereta iz morskih luka prema unutrašnjosti. Provodit će se projekt upravljanja imovinom u vlasništvu HŽ Infrastrukture d.o.o. da bi se u narednim godinama povećali njezini prihodi od komercijalizacije zgrada, s ciljem financiranja redovnog održavanja željezničke infrastrukture isključivo iz vlastitih prihoda. Ulagać će se u modernizaciju željezničke infrastrukture na relacijama od mađarske granice do Rijeke (mediteranski ili riječki prometni pravac) te od Dugog Sela do Vinkovaca te će provesti elektrifikacija pruga od Vinkovaca do Vukovara i Zaprešića do Zaboka.

Nastavit će se s planovima jačanja konkurentnosti trgovačkih društava iz područja prijevoza HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. i HŽ Carga d.o.o. Uz preostalu količinu elektromotornih vlakova, započinje i proizvodnja dizel vlakova, a ukupna investicija ulaganja u 44 vlaka iznosi 1,6 milijardi kuna. S ciljem stvaranja veće konkurentnosti, uvest će se sustav elektroničke prodaje karata i sustav upravljanja voznim parkom, nastavit će se racionalizacija poslovanja, započeti proces prodaje ili korištenja nepotrebne imovine. U narednom razdoblju cilj je povećanje prevezenog broja putnika za 20 % te prihoda za 16 %, razvoj integriranog sustava prijevoza i orijentacija na kvalitetno i efikasno pružanje usluga građanima i turizmu, kao i stvaranje financijski održivog sustava. Detaljnim restrukturiranjem i smanjenjem broja zaposlenih, ulaganjem u popravak i osposobljavanje voznog parka te strateškim sporazumima s društvima u državama na relaciji Baltik-Jadran, HŽ Cargo će se pripremiti za nužno pronalaženje strateškog partnera za buduće razdoblje, kroz dokapitalizaciju.

Završit će se restrukturiranje trgovačkih društava u sektoru cesta u suradnji s međunarodnim financijskim institucijama. Osim daljnje racionalizacije poslovanja i reprograma trenutnih kreditnih obveza, provest će se i analiza te temeljem rezultata analize uvođenje optimalnog sustava naplate cestarine (elektronička naplata), sve u svrhu pripreme održavanja i naplate za IPO mirovinskim fondovima građanima, zaposlenicima i braniteljima.

Nastavit će se ulaganja u cestovnu infrastrukturu. Hrvatske autoceste d.o.o. sredstvima EU fondova započinju izgradnju preostalih planiranih dionica autocesta na koridoru Vc. Nastavit će se investicijski projekti ulaganja u državne ceste kroz europska sredstva – projekt Pelješkog mosta, mosta kopno-Čiovo, brze ceste od Dubrovnika do Čilipa, obilaznice Vodica, dionice Stobreč – Omiš te završiti trenutne dionice brze ceste Zabok-Marija Bistrica, obilaznice Zaprešića, Vukovara, Vinkovaca.

Ulagat će se u projekte sigurnosti u cestovnom prometu te uvođenje inteligentnih prometnih sustava temeljem usvojenog programa. U svrhu unaprjeđenja obavljanja usluga cestovnog prijevoza putnika temeljem dozvola, provest će se detaljna analiza i dorada zakonske regulative. Cilj narednog mandata je i donošenje Nacionalnog okvira politike uspostave infrastrukture za alternativna goriva, usklađenog s ciljevima EU u području zaštite okoliša i zelenog prometa, koji obuhvaća razvoj infrastrukture za električnu energiju i druge alternativne oblike goriva u prometu. Poticat će se projekti urbane mobilnosti (gradski i prigradski) koji uključuju korištenje bicikala i ekoloških vozila, a za koje je iz EU fondova namijenjeno gotovo 1,2 milijarde kuna.

Nastavit će se aktivan rad na postupku traženja strateškog partnera za Croatia Airlines koji bi podržao ključne postavljene ciljeve Vlade. Ciljevi uključuju širenje prometne mreže i povećanje tržišnog udjela Croatia Airlinesa, jače pozicioniranje u regiji uz potencijalno otvaranje baza u drugim državama, redovito i cjelogodišnje povezivanje u domaćem i međunarodnom zračnom prometu, daljnje jačanje turističkih potencijala i povećanje transfernih kapaciteta novog terminala zračne luke u Zagrebu.

Nastavit će se ulaganja u infrastrukturu zračnih luka. Završit će izgradnja terminala u zračnim lukama u Zagrebu i Dubrovniku. Započet će izgradnja novog terminala u Zračnoj luci Split u vrijednosti 400 milijuna kuna koja se financira vlastitim sredstvima zračne luke i kreditnim zaduženjem HBOR-a. Navedenim investicijama značajno će se podići kapaciteti zračnih luka što će doprinijeti razvoju turizma i zrakoplovnog tržišta. U narednom mandatu cilj je podići broj putnika u zračnom prometu s trenutnih 7 na 10 milijuna putnika godišnje. Nastavit će se s integracijom hidroavionskog prijevoza u prometni sustav te razvojem malih aerodroma koji ulaskom u Schengen predstavljaju veliki potencijal za razvoj gospodarstva i novih turističkih proizvoda. Poticat će se aktivnosti u koncesioniranju zračnih luka u kojima se procjeni da strateški partner može doprinijeti daljnjem razvoju i širenju poslovanja. S obzirom na značajno unaprjeđenje međunarodnih odnosa u području zračnog prometa, nastavit će se s aktivnostima jačanja pozicije Republike Hrvatske u ovom sektoru.

10.5. Za bolju infrastrukturu i usluge elektroničkih komunikacija

Započet će provedba projekta izgradnje agregacijske i pristupne nacionalne širokopoljasne infrastrukture koja će biti dostupna na svim područjima Republike Hrvatske temeljem donesenih programa i projekta. Za provedbu projekta osigurana su sredstva iz europskih fondova u vrijednosti 1 milijarde kuna. Provedba projekta razvoja agregacijske mreže osigurat će razvoj tržišta elektroničkih komunikacija, veći izbor i kvalitetu pruženih usluga na dobrobit krajnjih korisnika (građana i poduzetnika) te razvoj gospodarstva i društva u cjelini. Dodatni pozitivni učinci ve-

zani su uz stvaranje preduvjeta za realizaciju projekata javnih elektroničkih usluga (e-uprava, e-obrazovanje, e-zdravstvo, e-porezna i drugo) povezivanjem javnih ustanova (tijela državne uprave, škole, zdravstvene ustanove, sudove itd.) suvremenom svjetlovodnom infrastrukturom, povećavajući tako učinkovitost i dostupnost javnih usluga za građane i gospodarstvo na cijelom području Republike Hrvatske.

Stavit ćemo u funkciju postojeću neperspektivnu vojnu komunikacijsku infrastrukturu. Njezinom obnovom i rekonstrukcijom državna imovina stavit će se u ulogu jačanja razvoja usluga širokopojasnog interneta i razvoja gospodarstva na otocima i na cijelom dubrovačkom primorju gdje trenutačno nedostaje kvalitetna ponuda veleprodajnih i maloprodajnih elektroničkih komunikacijskih usluga.

Provodit će se projekt najma korištenja objedinjene svjetlovodne infrastrukture u vlasništvu trgovačkih društava. Na ovaj način trgovačko društvo u državnom vlasništvu pružat će novu uslugu najma korištenja infrastrukture privatnim operatorima na tržištu pod jednakim uvjetima čime će se bitno olakšati i ubrzati potrebna ulaganja u razvoj i daljnju izgradnju infrastrukture širokopojasnog pristupa. Ovim projektom trgovačka društva ostvaruju prihod s osnove nove usluge, a najveću korist od ovoga projekta imaju građani i poduzetnici budući da usluge širokopojasnog interneta postaju dostupne na cijelom području Republike Hrvatske, a privatni operatori građanima i gospodarstvu mogu ponuditi pristup internetu uz veće brzine i prihvatljive cijene.

11. SIGURAN SMJER ZA ENERGETIKU

11.1. Energetika u prošlom mandatu

Tijekom prošlog mandata pripremani su i nominirani neki od ključnih energetskih projekata, za čiju je izradu projektne dokumentacije odobreno financiranje kroz Instrument za povezivanje Europe (LNG terminal, grupa projekata za osiguravanje plinskih interkonekcija i jačanja plinske infrastrukture te dio infrastrukturnih elektro-energetskih projekata).

Ojačali smo poziciju našeg regulatora HERA-e, dominiramo u elektro-energetskom sektoru kao vodeća država u interkonekcijama i aktivni smo partner u rješavanju infrastrukturnih problema na EU tržištu plina, kao jednog od strateški najznačajnijeg energenta budućnosti uz jačanje platforme za obnovljive izvore energije. Privodimo kraju certificiranje naših operatora prijenosnog sustava u elektro-energetskom i plinskom sektoru te smo nizom zakonskih promjena dodatno liberalizirali tržište u ovom sektoru i u cijelosti transponirali obveze iz trećeg energetskog paketa EU.

Pokrenuli smo projekt istraživanja i eksploatacije ugljikovodika. Na taj način odgovorili smo na promjene nastale na tržištu te u cijelosti poduprli i slijedili strateške smjernice Europske unije s ciljem odgovora na krizu nastalu na energetskom tržištu. Za te projekte stvorili smo zakonski okvir te uspostavili procese i procedure koje nisu postojale, iako su se procesi istraživanja i eksploatacije ugljikovodika odvijali dugi niz godina na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Ovim zakonskim rješenjem jasno su se propisala pravila i ograničila područja u kojima je uopće moguće provoditi istražne i eksploatacijske radnje, a čime se stvara nezaobilazna platforma za nove prihode državnog proračuna.

Započeli smo strateško reorganiziranje HEP-a kao jedne od najvećih kompanija u regiji. Pokrenut je investicijski ciklus, provedena analiza ukupnog proizvodnog portfelja, započeo je aktivniji

izvoz na vanjska tržišta te ostvareni važni ciljevi – smanjivanje ovisnosti o uvozu električne energije, povećanje likvidnosti tržišta u regiji, razvoj domaće industrije.

Izmjenama Zakona o tržištu električne energije adresiran je čitav niz pitanja, od energetske siromaštva do daljnje liberalizacije tržišta, i omogućavanja građanima lakši i brži izbor opskrbljivača električnom energijom što rezultira formiranjem niže cijene električne energije.

Zakonom o obnovljivim izvorima energije Republika Hrvatska prvi put zakonski uređuje područje korištenja i poticanja obnovljivih izvora energije i time se strateški dugoročno određuje prema ovom energentu. Donošenjem ovog zakona otklonjene su brojne barijere za realizaciju projekata i razjašnjene nedoumice u administrativnom postupanju nadležnih tijela. Prepoznaju se dominantne tehnologije koje snažno utječu na jačanje domaće industrije, znanja u tom području i koje posljedično rezultiraju kreiranjem sustava s većim brojem održivih radnih mjesta. Jedan od ključnih ciljeva ove zakonske platforme bio je pozicionirati Republiku Hrvatsku na investicijsku mapu u sektoru obnovljivih izvora energije, neovisno o sustavu poticaja. Procijenjena vrijednost investicija u proizvodna postrojenja koja koriste OIE i kogeneracijskih postrojenja u razdoblju od 2011.-2015. iznosi preko 4,3 milijarde kuna.

U dijelu problematike tržišta nafte i naftnih derivata, kako bi osigurala kvalitetnu i sigurnu opskrbu industrije i građana temeljenu na tržišnim principima, uspjeli smo u slobodnom uređenju cijena naftnih derivata prema tržišnim principima, kao i u većini država članica EU. Pokrenut je web portal i aplikacija za mobilne uređaje s informacijama o maloprodajnim cijenama naftnih derivata u svrhu poticanja tržišne utakmice i dodatne zaštite potrošača.

Provedena je certifikacija Plinacra kako bi sukladno EU pravilima mogao obavljati svoju stratešku ulogu te donesen Zakon o tržištu plina koji je dodatno uredio plinski sektor i stvorio preduvjete za daljnju liberalizaciju tržišta.

Plinacro je završio dva investicijska ciklusa ukupne vrijednosti više od 4,5 milijardi kuna te intenzivno radio na pripremama trećeg investicijskog ciklusa ukupne vrijednosti veće od 7,6 milijardi kuna. Ključni infrastrukturni projekt, prepoznat i na listi projekata od posebnog interesa EU, je i Jadransko-jonski plinovod čiji se planirani početak gradnje očekuje 2017. Radi se i na pripremi i niza interkonekcija sa Slovenijom i BiH čiji se početak gradnje očekuje od 2018. pa nadalje.

Jedan od najvažnijih iskoraka po pitanju razvoja plinskog tržišta jest razvoj projekta LNG terminala na otoku Krku. Projekt je proglašen strateškim državnim investicijskim projektom, europskim energetske strateškim projektom i projektom na listi tzv. Projekata od zajedničkog interesa EU i jedan je od osiguravatelja sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske, ali i EU. Za projekt su izrađene sve studije, izdana i lokacijska dozvola te je u tijeku izrada glavnog projekta, izrada poslovnog i financijskog modela. Objavljen je poziv za zakup kapaciteta te su započeli pregovori s potencijalnim zakupcima kapaciteta na terminalu. Započet je proces prikupljanja ponuda od zainteresiranih ulagača. Zbog izuzetne energetske važnosti za Republiku Hrvatsku, ali i EU, Europska komisija je bespovratno dodijelila maksimalnih 50 % sredstava za realizaciju studija u iznosu 37 milijuna kuna.

11.2. Energetika danas

U proteklih 7 mjeseci nije postojala nikakva jasna energetska politika niti smjer razvoja energetske politike što potvrđuje činjenica da je na razini Vlade nekoliko ministara komentiralo pitanja energetike pri čemu su se razlikovali u mišljenjima.

Kao nastavak uspješnog rada Vlade u prošlom mandatu, u uspostavi okvira i projekata istraživanja ugljikovodika, potpisani su ugovori o istraživanjima na području Slavonije.

11.3. Energetika 2020

Ključni cilj energetske politike je osiguranje energetske samodostatnosti i jasan odgovor na izazove jedinstvenog tržišta Europske unije i izazove ulaganja u jačanje energetske infrastrukture.

Radit ćemo na izgradnji sustava uravnoteženog razvoja odnosa između sigurnosti opskrbe energijom, konkurentnosti i očuvanja okoliša koji će hrvatskim građanima i hrvatskom gospodarstvu omogućiti kvalitetnu, sigurnu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom. Takva opskrba energijom preduvjet je gospodarskog i socijalnog napretka. Razvijat ćemo nove, alternativne oblike energije, obnovljive izvore energije, i uspostaviti učinkovit provedbeni okvir za njihov razvoj.

Cilj nam je definirati dugoročne poslovne strategije i aktivnosti za naša trgovačka društva kako bi postala regionalni lideri, u potpunosti iskoristili svoj investicijski potencijal i razvijali investicije, poticali razvoj gospodarstva i pružali najbolje i najkvalitetnije usluge poduzetnicima i građanima.

11.4. Za energetski razvoj i neovisnost

Izradit ćemo Energetsku strategiju kao sektorsku strategiju u okviru Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske. Strategija će biti izrađena za razdoblje do 2040. s projekcijom do 2050. godine, kao kratak, sažet i konkretan dokument s jasnim smjernicama temeljen na Strategiji niskougljičnog razvoja koja je u izradi. U izradu Strategije uključit ćemo sve ključne dionike: gospodarske subjekte, velike potrošače, regionalnu i lokalnu samoupravu, ostalu zainteresiranu javnost. Uz Strategiju, izradit ćemo Plan provedbe koji dodatno konkretno donosi proračunske, organizacijske i sve ostale mjere za njezinu provedbu. Njezina provedba mora osigurati energetske samodostatnost, odgovor na izazove jedinstvenog EU tržišta, smjernice energetske sigurnosti na nacionalnoj, ali i EU razini, odgovore na izazove ulaganja u jačanje energetske infrastrukture te uvažavati usvojene obvezujuće ciljeve EU u području obnovljivih izvora energije, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Strategiju planiramo donijeti tijekom 2017. godine.

Izradit ćemo i uspostaviti učinkovit zakonski okvir. U roku od 6 do 12 mjeseci analizirat ćemo i doraditi postojeći zakonski okvir radi usklađenja s pravnom stečevinom EU, provedivosti postavljenih ciljeva u novoj Strategiji, pojednostavljenja procedura i poticanja ulaganja te smanjenja broja i poboljšanja kvalitete podzakonskih akata. Koordinirat ćemo sva tijela i institucije u provedbi jedinstvene državne politike u području energetike. Doradit ćemo akte kojima se uređuje administrativna procedura i trošak priključenja na elektroenergetsku mrežu.

Unaprijedit ćemo energetske statistiku i omogućiti dostupnost energetske podataka na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini.

Poboljšat ćemo i olakšati korištenje EU fondova i domaćih izvora financiranja. Potaknut ćemo uspostavu i korištenje financijskih instrumenata umjesto korištenja bespovratnih shema te poticati povezivanje izvora financiranja iz EU fondova.

Radit ćemo na razvoju i regionalnom pozicioniranju INE. Definirat ćemo pregovaračku poziciju prema strateškom partneru. Zadržat ćemo i investirati u modernizaciju rafinerijskih kapaciteta u Republici Hrvatskoj. Jačim razvojem rafinerijskih kapaciteta i jačanjem važne uloge na Mediteranu omogućit će u budućnosti određivanje cijena derivata. Modernizirat ćemo i ojačati maloprodaju. Zadržat ćemo aktivnost istraživanja nafte, no ne kao prioritetnu aktivnost.

Jačat ćemo i dalje ulogu HEP-a. Plan je da HEP u budućnosti ima ulogu regionalnog lidera u elektroenergetici, kroz širenje poslovanja i preuzimanje proizvodnih objekata te preuzimanje

opskrbe velikih potrošača. Završit ćemo započetu reorganizaciju do sredine 2017. godine, izdvojiti djelatnosti opskrbe iz tvrtke HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o. te definirati poslovnu strategiju tvrtke Novenerg (HEP i RWE imaju po 50 % vlasništva). Nastavit ćemo s ulaganjima i aktivno raditi na projektu Zagreb na Savi. Okrenut ćemo se u HEP-ovom poslovanju prema OIE tehnologijama, posebno reverzibilnim hidroelektranama i hidroelektranama te vjetroelektranama.

Nastavit ćemo razvijati projekt LNG terminala. Ovo je jedna od najvećih državnih investicija, vrijednosti veće od 4,8 milijardi kuna, gdje će u postupku izgradnje terminala biti angažirano oko 1 000 ljudi, a trajno će na terminalu biti zaposleno oko 70 djelatnika. Ovaj projekt, osim energetske značaja za Republiku Hrvatsku i Europu, ima i gospodarski značaj, a to je prihod lokalnoj zajednici, nova radna mjesta visokostručnih kadrova te porast BDP-a. Projekt je između ostalog važan i kao korektor cijene tržišta prirodnog plina i zanimljiv za partnere koji posjeduju plin za ukapljanje.

Nastavit ćemo podržavati Hrvatsku energetske regulatornu agenciju (HERA) kao samostalnu i neovisnu regulatornu agenciju koja osigurava funkcioniranje i razvoj energetske tržišta te regulira obavljanje energetske djelatnosti.

Uspostavit ćemo Agenciju za energiju (AZE) kao krovno tijelo za provedbu operativnih i administrativnih poslova pod izravnom ingerencijom MINGO. Temeljem započetog procesa u vrijeme prošlog mandata, u Agenciju treba spojiti Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. (HROTE), Fond za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško (FOND-NEK), Agenciju za ugljikovodike (AZU) i Centar za praćenje poslovanja energetske sektora i investicija (CEI).

Poticat ćemo uspostavu nacionalne mreže regionalnih i lokalnih energetske agencija pri županijama i gradovima kao operativnih, provedbenih tijela usmjerenih na projekte.

Definirat ćemo trajan i učinkovit sustav poticanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije. Posebno ćemo omogućiti jednostavan priključak i obračun malim proizvođačima. Potaknut ćemo i omogućiti građanima da sudjeluju u projektima obnovljivih izvora energije na način da kućanstva budu proizvođači energije, da se udružuju u energetske zadruge te crowdinvesting u energetske projekte. Regulirat ćemo tržište drvene biomase, poticati razvoj malih toplana i kotlovnica, uvjetovati 100 % korištenje topline iz kogeneracijskih elektrana na biomasu. Definirat ćemo dugoročno održiv sustav poticanja OIE, a posebno za razdoblje nakon 2020. godine. Definirat ćemo i pokrenuti nacionalni program elektromobilnosti. Podržat ćemo okrupnjavanje distributera plina (sad 34 distributera). Definirat ćemo i pokrenuti nacionalni program poticanja korištenja Sunčeve energije.

Poticat ćemo projekte energetske učinkovitosti. Podupirat ćemo uspostavu financijskih instrumenata za energetske obnovu zgrada (javnih i privatnih) te investicijskih i revolving fondova na regionalnoj i gradskoj razini. Pokrenut ćemo nacionalni program modernizacije javne rasvjete.

Poticat ćemo korištenje plina. Pokrenut ćemo nacionalni program korištenja LNG-a u pomorskom prometu. Uspostavit ćemo sustav upravljanja/opskrbe plinom zajamčenih kupaca/kupaca u obvezi javne usluge te urediti odnose s INA-om vezane za proizvodnju prirodnog plina u RH.

Započet ćemo reformu sektora toplinarstva. Ustrojit ćemo toplinarstvo kao reguliranu energetske djelatnost. Doradit ćemo i završiti sustav uvođenja razdjelnika topline. Koristit ćemo EU strukturna sredstva za nužna ulaganja u toplinarsku infrastrukturu i poboljšanje učinkovitosti sustava.

12. SIGURAN SMJER ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

12.1. Zaštita okoliša u prošlom mandatu

Naša Vlada je po prvi puta u Republiku Hrvatsku uvela niskougljični razvoj kao glavni koncept razvoja koji provodi Europska unija. Po prvi puta smo izradili Strategiju niskougljičnog razvoja koja određuje put Republike Hrvatske prema konkurentnom gospodarstvu s niskom emisijom stakleničkih plinova. Ciljevi smanjenja emisije stakleničkih plinova do 2030. i 2050. provodit će se u Republici Hrvatskoj u okviru političkog okvira koji je usvojila EU. Strategija se odnosi na sve sektore gospodarstva i ljudske aktivnosti, a osobito je vezana za energetiku, industriju, promet, poljoprivredu, šumarstvo i gospodarenje otpadom. Radi se o strategiji koja ima horizontalno djelovanje, ona je nadređena sektorskim strategijama i operativno se provodi kroz pojedine sektore. To je temelj za cirkularnu ekonomiju, koncept koji smo po prvi puta uveli u Republiku Hrvatsku i koji uspješno provodimo, a u kojem ključno mjesto ima i gospodarenje otpadom.

Ostvarili smo ogromne pomake u uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Sufinancirali smo gradovima i općinama nabavu komunalne opreme u vrijednosti od 540 milijuna kuna što je dvostruko više nego dvije prethodne Vlade. Kao rezultat ulaganja u opremu direktno namijenjenu odvajanju otpada, na hrvatskim ulicama postavljeno je 650 000 kanti, 45 000 kontejnera, 20 159 kompostera, 2 629 zelenih otoka, 165 reciklažnih dvorišta. Zahvaljujući tome danas 80 % građana Hrvatske ima pristup nekom obliku razvrstavanja, dok ih je 2012. imalo tek nešto više od 40 %.

Nadalje, za izgradnju 13 centara za gospodarenje otpadom osigurali smo 5 milijardi kuna iz EU fondova i vlastitih izvora. Prva dva centra za gospodarenje otpadom su izgrađena i ove godine kreću s radom – Marišćina i Kaštijun. Njihova vrijednost je preko pola milijarde kuna. Pokrivat će potrebe Primorsko-goranske županije i Istarske županije i njihovih 504 000 stanovnika. Objavljeni su natječaji za radove na trima centrima, za Šibensko-kninsku, Zadarsku i Karlovačku županiju. U tijeku je i natječaj za centar Piškornica koja će pokrivati potrebe 4 sjeverozapadne županije – Međimurske, Varaždinske, Krapinsko-zagorske i Koprivničko-križevačke. To su radovi vrijedni gotovo milijardu i pol kuna, a 75 % sredstava osigurano je iz EU. Ostatak do 90 % osiguran je u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost pa na lokalnu zajednicu pada tek 10 % sufinanciranja. To su stotine radnih mjesta na njihovoj gradnji i oko 650 novih radnih mjesta kad se svi centri otvore.

U posljednje tri godine pokrenuli smo značajan investicijski ciklus razvoja vodnog gospodarstva koji se financira bespovratnim sredstvima iz EU fondova. Financirali smo 11 projekata iz vodnog gospodarstva ukupne vrijednosti 2,8 milijardi kuna od čega oko 2 milijarde kuna predstavlja udjel iz EU fondova.

Pokrenuli smo projekte energetske učinkovitosti ukupne vrijednosti 2,2 milijarde kuna. Prema metodologiji EK, na svakih 15 milijuna kuna uloženi u energetske obnovu otvara se 40 zelenih radnih mjesta. To znači da govorimo o otprilike 6 000 novih ili sačuvanih radnih mjesta povezanih s provedbom energetske obnove. Energetskom obnovom preko 15 000 obiteljskih kuća i 350 višestambenih zgrada obuhvaćeno je 20 000 kućanstava u kojima živi oko 65 000 naših sugrađana koji će zahvaljujući ovim projektima smanjiti svoje troškove za energiju 30-60 %. Projektima energetske obnove obuhvaćeno je i 265 nestambenih javnih objekata – vrtića, škola, domova zdravlja, muzeja i drugih javnih objekata kojima će se za 30-60 % smanjiti troškovi grijanja i hlađenja.

Uložili smo 400 milijuna kuna u infrastrukturu u zaštićenim područjima nacionalnih i parkova prirode. Kroz izgradnju i opremanje posjetiteljskih centara, uređenje šetnica, pristupa i novih posjetiteljskih sadržaja, omogućujemo porast broja posjetitelja bez ugrožavanja prirodnih

ljepota, a malim gospodarstvima u okolici mogućnost plasmana njihovih poljoprivrednih i turističkih usluga.

Objedinili smo naših 19 nacionalnih parkova i parkova prirode pod zajednički brend „Parkovi Hrvatske“. Pripremili smo investicijski program ulaganja u zaštićena područja prirode. Gotovo 1 milijarda kuna dostupna je za te svrhe u EU fondovima u razdoblju do 2020. godine.

Pripremljen je projekt modernizacije državne mreže za praćenje kvalitete zraka za što su osigurana sredstva iz EU izvora u visini od 150 milijuna kuna. Prva smo Vlada koja se proaktivno i s konkretnim rezultatima uključila u rješavanje problema prekograničnog onečišćenja zraka na području Slavonskog Broda.

Djelujemo i proaktivno – po prvi smo puta izradili i donijeli Nacionalni akcijski plan za zelenu javnu nabavu. Tako omogućavamo financijske uštede, primjerice korištenjem energetski učinkovitih uređaja koji štede vodu i struju. Na području zaštite okoliša posebno smo uspješno rastezili poduzetnike, odnosno smanjili parafiskalne namete i to naknade u području gospodarenja posebnim kategorijama otpada.

Stvorili smo 11 000 zelenih radnih mjesta. To su ona radna mjesta čije aktivnosti pridonose smanjenju negativnog utjecaja na okoliš i poboljšanju stanja u okolišu. Zelena radna mjesta obuhvaćaju poslove koji proizvode robu i usluge, sprečavaju, ograničavaju, minimiziraju ili ispravljaju štetu u okolišu, vodi, zraku i tlu, kao i probleme vezane uz otpad, buku i eko-sustave. To uključuje i tehnologiju, proizvode i usluge koje smanjuju rizik za okoliš i onečišćenje.

12.2. Zaštita okoliša danas

Vlada nije donijela izmjene dvije uredbe iz područja zaštite okoliša koje su preduvjet za povlačenje 6,8 milijardi kuna za projekte u području zaštite okoliša.

Umjesto donošenja Plana gospodarenja otpadom koji je naslijedila kao potpuno pripremljen i usuglašen model hrvatskog integriranog sustava gospodarenja otpadom, Vlada ga je bez ikakve prethodne analize ciljeva i učinaka značajno promijenila i pokušala donijeti na brzinu i suprotno nizu zakonskih propisa, poput Zakona o pravu na pristup informacijama, Zakona o zaštiti okoliša i Aarhuške konvencije. Pod pritiskom zainteresirane javnosti ti su pokušaji Vlade osujećeni, ali je izgubljeno dragocjeno vrijeme za pripremu projekata gradnje novih centara za gospodarenjem otpadom i u pitanje dovedeno 470 milijuna eura koliko je Hrvatskoj rezervirano u fondovima EU za gospodarenje otpadom.

U ovoj godini građani nisu dobili subvencije za obnovu fasada svojih obiteljskih kuća, za solare, za krovništa, za kućne uređaje i za električna i hibridna vozila jer Vlada iz fondova EU nije povukla predviđenih 100 milijuna eura za energetske učinkovitost kojima se građanima subvencioniraju ta ulaganja.

12.3. Zaštita okoliša 2020

Naša je obaveza prema budućim naraštajima da činimo sve što je u našoj moći u zaštiti životne sredine i prostora te poticanju održivog razvoja. Zaštita okoliša i prostora, kao i težnja prema održivom razvoju, od iznimne su važnosti za zdrav razvoj zajednice.

Kao i dosad, pronaći ćemo dobru mjeru u odnosima između stupnja ekonomskog razvoja zemlje, ulaganja u zaštitu okoliša i zakonske regulacije u tom osjetljivom području. Osim što izravno poboljšavamo kvalitetu življenja naših građana, značajnim ulaganjima u sustav gospodarenja otpadom te vodnog gospodarstva stvaramo pretpostavke za održivi razvoj gospodarstva, a posebice turizma kod kojeg je upravo očuvani okoliš najvažnija komparativna prednost Hrvatske.

Naša vizija zaštite okoliša je i dalje stvaranje „zelenih radnih mjesta“, radnih mjesta budućnosti. Ona su dugoročno održiva, otpornija na krize i za njima raste potražnja tri puta brže nego u bilo

kojem drugom segmentu. Procjenjuje se da je danas u EU svako pedeseto radno mjesto povezano sa zelenom tehnologijom ili uslugom i da će se taj broj u sljedećih deset godina udvostručiti. Cilj nam je stvoriti u sljedeće četiri godine 16 000 „zelenih radnih mjesta“. Time pokazujemo da briga o okolišu može značajno doprinijeti gospodarskom rastu, povećanju kvalitete života i standarda građana i ima direktan utjecaj na očuvanje radnih mjesta i stvaranje novih.

12.4. Za održivu Hrvatsku

Provodit ćemo politiku niskougličnog razvoja koja uključuje povećanje korištenja obnovljive energije, energetske učinkovitosti i otvaranje „zelenih radnih mjesta“ u ključnim sektorima (energetika, promet, industrija, poljoprivreda, turizam i gospodarenje otpadom). Zagarovrat ćemo zelena rješenja koja promiču razvoj i društvenu jednakost te istovremeno rješavaju neodloživa okolišna pitanja. Niskougličnim razvojem otvaraju se prilike da se poboljšanjima postojeće infrastrukture i tehnoloških rješenja, inovacijama, prijenosom naprednih tehnologija, značajnim strukturalnim promjenama u svim sektorima, potakne investicijski ciklus, rast industrijske proizvodnje, razvoj novih djelatnosti, konkurentnost gospodarstva te otvore nova radna mjesta održive perspektive.

Dovršit ćemo aktivnosti vezane uz gospodarenje otpadom i u potpunosti ćemo uspostaviti cjeloviti sustav gospodarenja otpadom. Omogućit ćemo razvrstavanje otpada, sanaciju odlagališta i izgradnju 13 centara za gospodarenje otpadom. Sanirat ćemo i zatvoriti sva odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj u roku od godine dana od otvaranja 13 centara za gospodarenje otpadom. Zahvaljujući tome, do 2020. godine stupanj odvajanja korisnih sirovina, stakla, metala, plastike i papira porast će na najmanje 50 %. Povećat ćemo stupanj kompostiranja u kućanstvima daljnjom nabavom kompostera, organizacijom radionica i pripremom edukativnih materijala. Revidirat ćemo zakonodavni okvir u smislu poticanja odvajanja i obrade biootpada. U sklopu plana gospodarenja otpadom riješit ćemo pitanje gospodarenja komunalnim muljem u skladu sa načelima efikasnosti, ekonomičnosti i održivosti.

Pripremit ćemo plan za gospodarenje glomaznim otpadom. Na temelju izrađenih Smjernica za uspostavu sustava ponovne uporabe u RH, okvir za sustav gospodarenja glomaznim otpadom na nacionalnoj razini će biti postavljen te će se moći nastaviti s provedbom prvo pilot projekata uspostave sustava ponovne uporabe, a potom i cjelokupnog sustava. Uz sve navedeno radit će se na uspostavi suradnje s obrtnicima i socijalnim ustanovama, kao i na uspostavi novog WEB portala na nacionalnoj razini koji će sadržavati sve podatke o mjestima prikupljanja, obrade i prodaje predmeta vraćenih u uporabu.

Ulagat ćemo u sustave vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. U ove projekte ćemo uložiti najmanje 14 milijardi kuna, od čega je 7,7 milijardi kuna osigurano iz EU fondova. Daljnjih 4 milijarde kuna se planira uložiti u zaštitu od štetnog djelovanja voda, odnosno zaštitu od poplava, od čega je 1,6 milijardi kuna osigurano iz EU fondova. Spomenuta ulaganja bi trebala osigurati usklađivanje s relevantnim EU direktivama koje se odnose na kvalitetu vode za piće do kraja 2018. i primjerene odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u aglomeracijama s populacijskim ekvivalentom višim od 2 000 do kraja 2023.

Smanjit ćemo broj stanovnika bez pristupa javnim vodoopskrbnim sustavima koja nisu obuhvaćena monitoringom voda ili koji su spojeni na sustave koji ne udovoljavaju mikrobiološkim i/ili kemijskim parametrima i to sa 930 000 u 2014. na 350 000 najkasnije do kraja 2023. Također, značajno ćemo povećati priključenost stanovništva na javne sustave odvodnje te ćemo povećati količinu otpadnih voda koja se pročišćava na odgovarajućoj razini nakon prikupljanja.

Provest ćemo racionalizaciju vodno-komunalnog sustava koji je trenutno izuzetno fragmentiran i zbog toga prilično neučinkovit u poslovanju. Veliki broj malih komunalnih poduzeća koji se

bave poslovima vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda često puta nema dovoljno kapaciteta za pripremu i provedbu značajnih investicijskih ulaganja financiranih iz EU fondova čime se otežava dostizanja ranije spomenutih obveza iz pristupnog sporazuma.

Unaprijedit ćemo sustav procjene utjecaja na okoliš (PUO) i strateških procjena utjecaja na okoliš (SPUO). Cilj je osigurati još veću transparentnost postupka i neovisnost stručnjaka te poboljšati samu kvalitetu studija. Mjeru ćemo provesti do sredine 2017. godine.

Kontinuirano ćemo dograđivati i modernizirati sustav praćenja stanja okoliša. Osigurat ćemo dostatan broj odgovarajućih mjernih mjesta za pojedine onečišćujuće tvari kako je određeno EU propisima koji su preneseni u HR zakonodavstvo. Kontinuirano ćemo jačati kapacitete inspekcije zaštite okoliša za provedbu ovih mjera u skladu s razvojem standarda mjerenja i promjenom propisa.

12.5. Za energetske učinkovitu Hrvatsku

Nastavit ćemo s energetsom obnovom Hrvatske. Naš je plan energetske obnoviti Hrvatsku. Zato ćemo i u narednim godinama nastaviti sa sufinanciranjem energetske obnove obiteljskih kuća, višestambenih zgrada, javnih i komercijalnih objekata, industrije, turističkog i drugih gospodarskih sektora. Time ćemo osigurati ugodnije uvjete stanovanja, smanjenje potrošnje energije i niže troškove režija za građane i gospodarstvo. Istovremeno time smanjujemo emisije CO₂ i doprinosimo sprječavanju i ublažavanju klimatskih promjena. Projektima obnove potičemo održivi, niskougljični razvoj Hrvatske, i osiguravamo poslove i nova zelena radna mjesta u gospodarstvu. Samo kroz projekte energetske obnove i gospodarenja otpadom u sljedeće četiri godine stvorit ćemo 16 000 novih zelenih radnih mjesta. Za te smo svrhe osigurali ukupno preko 12 milijardi kuna, od čega 8 milijardi kuna iz EU fondova.

Provodit ćemo projekte suzbijanja energetske siromaštva u Hrvatskoj mjerama energetske obnove. Provodeći iznimno uspješne projekte energetske obnove u prošlom mandatu, uočili smo potrebu pokretanja posebnog programa za socijalno osjetljive kategorije kojima uobičajene subvencije od 40-80 % ne rješavaju problem jer vlastiti udio od 20, 40 ili 60 % vrijednosti obnove jednostavno ne uspijevaju namaknuti. Stoga ćemo osmisliti novi projekt suzbijanja energetske siromaštva i kroz njega financirati obnovu domova socijalno najugroženijim obiteljima koji žive u objektima koji su energetske neučinkoviti, a građani sami nisu u mogućnosti održavati svoje domove toplima ili imaju iznimno visoke troškove energije koje nisu u stanju podmirivati. Također, u mjestima koja nemaju pristup javnom sustavu električne energije osigurat ćemo postavljanje sustava obnovljivih izvora energije, poput postavljanja solarnih i fotonaponskih sustava te im tako omogućiti standarde primjerene 21. stoljeću.

12.6. Za očuvanu Hrvatsku

Provest ćemo akcijski plan objedinjenja nacionalnih parkova i parkova prirode kroz Javnu ustanovu Parkovi Hrvatske. Javna ustanova će preuzeti upravljačke funkcije poput marketinga i promocije, javne nabave, pravnih i računovodstvenih poslova za sve parkove, što će dodatno smanjiti troškove upravljanja te poboljšati kvalitetu i učinkovitost zaštite prirode. Poslovi nužni za provedbu osnove djelatnosti i djelatnosti vezane uz prihvata posjetitelja bit će decentralizirani. U tom slučaju bi se dio funkcija centralizirao, a javne ustanove ne bi prestale imati svoju pravnu osobnost, već bi nastavile svoje stručno djelovanje kroz podružnice.

Završit ćemo izradu Strategije zaštite morskog okoliša i obalnog područja. Na razini EU, hrvatska obala i more su među tri najčišća, a ovom strategijom donosi se opsežan program mjera koji se počinje primjenjivati 2016. po čemu smo među prvima u Europi.

13. SIGURAN SMJER ZA REGIONALNI RAZVOJ HRVATSKE I DECENTRALIZACIJU

13.1. Regionalni razvoj Hrvatske i decentralizacija u prošlom mandatu

U prošlom mandatu usvojili smo novi Zakon o regionalnom razvoju i dobili suvremeni zakonodavni okvir za oblikovanje i provedbu učinkovite regionalne razvojne politike. Uspostavljen je novi, pravedniji sustav kategorizacije jedinica lokalne i regionalne samouprave prema jedinstvenom indeksu razvijenosti. Ispravljene su brojne nepravde u sustavu. Tako je 99 novih jedinica lokalne samouprave s indeksom razvijenosti ispod 75 % prosjeka Republike Hrvatske steklo po prvi puta status potpomognutih područja, pretežito u Slavoniji i na sjeveru Hrvatske. Na taj način stekli su značajne fiskalne i druge poticaje za razvoj. Istovremeno je 65 lokalnih jedinica izašlo iz sustava jer su u međuvremenu s indeksom razvijenosti prešli granicu od 75 %. Među njima su bile i neke od najrazvijenijih lokalnih jedinica koje su godinama primale dodatnu potporu od države premda za to više nije bilo opravdanja u socio-ekonomskim prilikama. U konačnici, kao rezultat ovih promjena ukupno 984 000 građana je sada obuhvaćeno potpomognutim područjima što je 320 000 građana više nego prije. To znači da smo značajno povećali broj građana koji su korisnici poreznih i drugih olakšica s naslova slabije razvijenih područja.

U novom, jedinstvenom sustavu kategorizacije uvažili smo razvojne specifičnosti određenih područja kao što su otoci i brdsko-planinska područja. Otoci su zadržali sve mjere koje su i do sada imali. Dio jedinica s brdsko-planinskog područja je zbog niskog indeksa razvijenosti prešao u skupinu potpomognutih područja, a za ostale jedinice smo osmislili novi sustav potpora čija priprema je dijelom već završena.

Kroz programe koje su pripremila nadležna resorna ministarstva pružili smo direktnu financijsku podršku izgradnji komunalne i društvene infrastrukture u slabije razvijenim područjima. Uložili smo stotine milijuna kuna diljem Hrvatske za izgradnju škola, vrtića, sportskih dvorana, uređenje nerazvrstanih cesta i mnoge druge projekte.

U brojne natječaje za financiranje putem EU fondova ugradili smo dodatne kriterije koji daju prednost projektima iz slabije razvijenih područja. Primjena takvog pristupa je pokazala vrlo dobre rezultate u pogledu regionalne distribucije projekata gdje je primjetno da se značajan broj odabranih projekata nalazi upravo u slabije razvijenim područjima. To se moglo najbolje vidjeti kod natječaja za financiranje izgradnje poslovne i turističke infrastrukture vrijednog 360 milijuna kuna, gdje je 75 % sredstava završilo u županijama s indeksom razvijenosti ispod 75 %.

Od samog početka mandata veliku pažnju smo posvetili pripremi projekata za EU fondove pa je tako pokrenut poseban program pomoći jedinicama lokalne i regionalne samouprave u pripremi projekata prihvatljivih za financiranje iz EU fondova iz kojeg je do sada pružena financijska i stručna podrška za pripremu 200 projekata vrijednih oko 6 milijardi kuna, od čega je većina na slabije razvijenim područjima.

Najveća pomoć lokalnim i regionalnim jedinicama je svakako novoosnovani Fond za sufinanciranje provedbe EU projekata vrijedan približno 150 milijuna kuna godišnje. To je najdirektnija pomoć ovim jedinicama da osiguraju vlastiti udjel u financiranju EU projekata što je posebno značajno za jedinice s manjim fiskalnim kapacitetom. Prema pravilima za dodjelu sredstava, najslabije lokalne jedinice mogu očekivati sufinanciranje troškova vlastitog učešća i do 90 % što bi značilo da u slučaju projekata gdje moraju osigurati 15 % vlastitog učešća taj trošak pada na svega 1,5 % ukupne vrijednosti projekta.

Uz ranije spomenuto sufinanciranje pripreme EU projekata, pokrenuli smo i program jačanja lokalnih administrativnih kapaciteta u području upravljanja EU fondovima kroz edukaciju i konkretnu financijsku pomoć regionalnim koordinatorima – razvojnim agencijama. U četiri godine provedbe više od 8 000 polaznika, uglavnom zaposlenika lokalnih i regionalnih samouprava i njihovih proračunskih korisnika, prošlo je brojne obrazovne programe, od vještina pripreme projektnih prijedloga, financijskog upravljanja provedbom projekta, izrade studije izvodljivosti do državnih potpora i drugih tema.

13.2. Regionalni razvoj danas

U Hrvatskoj još uvijek postoje velike regionalne razlike u razvijenosti. Dugogodišnja kriza je utjecala na daljnje produbljivanje tih razlika. Zato je odgovornost vlade i države da odgovarajućim javnim politikama utječe na smanjenje tih razlika i to ne samo fiskalnom politikom i preraspodjelom poreznih prihoda u korist manje razvijenih krajeva i jedinica lokalne i regionalne samouprave, nego i ukupnom razvojnom politikom.

U proteklih sedam mjeseci bili smo svjedoci netransparentnih dodjela javnih sredstva po političkom ključu što je uvelike unazadilo provedbu učinkovite regionalne politike. Bez široke javne rasprave pokušala su se nametnuti rješenja koja bi dezintegrirala politički ustroj Republike Hrvatske.

13.3. Regionalni razvoj i decentralizacija 2020

Naš misija i temeljni cilj je osigurati konkurentan i održiv razvoj Republike Hrvatske što podrazumijeva i što ravnomjerniji razvoj svih njenih županija. Zauzimat ćemo se za koncept usklađenoga razvoja države, međuregionalnu suradnju i razmjenu te stalno jačanje regionalne i lokalne samouprave. EU fondovi su naš ključni instrument za poticanje lokalnog i regionalnog razvoja u narednim godinama.

Što se tiče decentralizacije, naš stav je jasan. Decentralizacija znači više novca na lokalnoj razini, ali i više odgovornosti. Osigurat ćemo funkcioniranje sustava u kojem su lokalna i regionalna razina vlasti sposobne preuzeti nove odgovornosti. Provest ćemo reformu postojećega sustava lokalne i regionalne samouprave i na taj način redefinirati nadležnosti različitih razina lokalne i regionalne samouprave u skladu s ekonomskom i administrativnom snagom, odnosno fiskalnim kapacitetom, na način da svaka razina upravlja cjelovitim, nepreklapajućim skupom nadležnosti.

13.4. Za ravnomjerniji regionalni razvoj

Izmijenit ćemo sustav financiranja minimalnog standarda komunalne infrastrukture u JLS.

Izmjenama sustava financiranja jedinica lokalne samouprave osigurat ćemo osnovno financiranje onih jedinica lokalne samouprave koje nisu u mogućnosti zaštititi svoje građane od daljnjeg osiromašenja. Ovim izmjenama pomoći će se fiskalno slabijim jedinicama lokalne samouprave da prate razvijeni s ciljem ujednačenog razvoja na području cijele Republike Hrvatske.

Otvorit ćemo pitanje sjedišta odnosno teritorijalne raspoređenosti javnih poduzeća, agencija, javnih instituta i drugih javnih organizacija od posebnog značaja. Naime, trenutno imamo situaciju u kojoj najveći broj tih organizacija ima sjedište u gradu Zagrebu te se posljedično sve najznačajnije funkcije vode upravo iz Zagreba. Naša je namjera temeljito preispitati takav model funkcioniranja i utvrditi jasne mogućnosti za disperziraniju teritorijalnu distribuciju značajnih javnih organizacija. Vjerujemo da postoji značajan potencijal za jači doprinos regionalnom razvoju kroz novu teritorijalnu raspodjelu sjedišta i unutarnjih funkcija kod niza velikih javnih organizacija. Međutim, prije donošenje bilo kakvih odluka potrebno je napraviti detaljnu analizu koja će ukazati na moguća rješenja, a da se pri tome ne dovede značajnije u pitanje učinkovitost rada same organizacije.

Pokrenut ćemo program ulaganja iz EU fondova vrijedan oko 1,2 milijarde kuna namijenjen razvoju manjih gradova isključivo na slabije razvijenim područjima kao što su Vukovar, Beli Manastir, Petrinja, Benkovac i Knin. Cilj nam je voditi računa o usklađenom regionalnom razvoju pružajući posebnu podršku slabije razvijenim područjima.

Osigurat ćemo još više sredstava za podršku pripremi projekata sa slabije razvijenih područja za financiranje iz EU fondova te drugih domaćih i međunarodnih izvora. Pri tome ćemo posebno jačati podršku pripremi projekata čiji su nositelji mali i srednji poduzetnici te OPG-ovi.

Nastavit ćemo s podrškom jedinicama lokalne i regionalne samouprave u sufinanciranju troškova vlastitog učešća kod provedbe projekata iz EU fondova.

Planiramo osigurati da od 130 milijardi kuna ulaganja koje ćemo potaknuti uz pomoć EU fondova do kraja 2023. najmanje 60 % (78 milijardi kuna) završi na području 12 najslabije razvijenih županija. Osigurat ćemo takav model kroz posebne kriterije i posebne natječaje za slabije razvijena područja koji zaostaju za prosjekom Republike Hrvatske više od 25 % i čiji udio u ukupnom stanovništvu RH iznosi 38 %.

13.5. Za snažniju lokalnu i regionalnu samoupravu

Usmjerit ćemo teritorijalnu reformu prema redefiniranju nadležnosti različitih razina lokalne i regionalne samouprave u skladu s ekonomskom i administrativnom snagom, odnosno fiskalnim kapacitetom na način da svaka razina upravlja cjelovitim, nepreklapajućim, skupom nadležnosti. Samoupravi s dovoljnim fiskalnim kapacitetom treba dodijeliti poslove vezane uz zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb te obrazovanje. Jedinicama koje nemaju dovoljan fiskalni kapacitet potrebno je ograničiti nadležnosti, a onim najslabijim definirati okvir unutar kojeg mogu obavljati samo najnužnije funkcije uz načelnike i članove općinskih vijeća u statusu volontera. Složenije funkcije potrebno je prebaciti na susjedne, snažnije lokalne jedinice ili pak na županije uz adekvatnu financijsku kompenzaciju.

Decentralizirat ćemo upravljanje državnom imovinom. Izmjenama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske dat ćemo jedinicama lokalne samouprave u vlasništvo i na upravljanje sve nekretnine koje nisu od strateškog značaja koje se nalaze u njezinom građevinskom prostoru, a u vlasništvu su Republike Hrvatske te pod upravom Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom (DUUDI). Dosadašnja pojedinačna praksa pokazala je da je sva takva imovina predana u vlasništvo općina, gradova i županija iskorištena u gospodarske i društvene svrhe. Time se rasterećuje DUUDI, a korist je nemjerljiva i za rast gospodarstva i za razvoj lokalne samouprave.

Uredit ćemo odnose središnje, regionalne i lokalne razine u pogledu upravljanja nekretninama. Ubrzat ćemo rješavanje sporova između države i lokalne samouprave po pitanju vlasništva nad nekretninama kako bi se iste što prije stavile u funkciju.

Planiramo jačanje uloge velikih gradova s preko 100 000 stanovnika. Ovi gradovi imat će veće ovlasti u prostornom planiranju, upravljanju i gospodarenju prostorom (npr. pomorskim dobrom) te u mjerama za provedbu zaštite okoliša gdje ocjenjujemo da postoje svi preduvjeti da se poveća učinkovitost u obavljanju javnih poslova.

Poticat ćemo bolju suradnju najvećih urbanih centara i okolnih lokalnih jedinica na prepoznavanju i rješavanju zajedničkih razvojnih problema i prilika, od prometnog sustava do obrazovanja i poduzetništva. Jačanja urbano-ruralnih veza putem zajedničkih razvojnih projekata ćemo potpomoći i kroz sredstva iz EU fondova koja smo osigurali za tu namjenu unutar Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. te Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

Stimulirat ćemo dragovoljno spajanje fiskalno slabijih lokalnih jedinica sa susjednima. Detaljnija razrada mehanizama dragovoljnog spajanja lokalnih jedinica se planira u prvoj polovici 2017.

Mogućem spajanju treba pristupiti na poticajan način, a izbjegavajući metode prisile i nametanja uz iznalaženje odgovarajućeg mehanizma, primarno u smislu poreznih poticaja.

Poboljšat ćemo suradnju središnjih tijela te značajnih javnih pravnih osoba s lokalnom i regionalnom samoupravom na planiranju i provedbi investicija. Novi zakon o regionalnom razvoju je u tom pogledu predvidio sklapanje tzv. „razvojnih sporazuma“ između predstavnika središnje, regionalne i lokalne razine po pitanju utvrđivanja ključnih dugoročnih razvojnih prioriteta i projekata. Naš je cilj da u 2017. započnemo sa sklapanjem i provedbom prvih razvojnih sporazuma kroz intenzivan proces komunikacije i koordinacije oko ključnih razvojnih tema za pojedina područja u Republici Hrvatskoj i tako stvorimo jedan novi model suradnje središnje, regionalne i lokalne razine po pitanju planiranja i poticanja razvoja.

Poboljšat ćemo suradnju središnjih tijela s lokalnom i regionalnom samoupravom. Zajednički ćemo razmotriti mogućnost decentralizacije u sektorima poslova vezanih uz vođenje registara, osnovnog i srednješkolskog obrazovanja i sustava socijalne skrbi. Provest ćemo detaljnu analizu mogućnosti za decentraliziranje nadležnosti središnjih tijela i u drugim sektorima i djelatnostima, od prostornog uređenja i zaštite okoliša, zdravstva, gospodarstva, turizma, poljoprivrede, kulture, sporta i prometa. Utvrdit ćemo koje se točne funkcije mogu prenijeti sa središnje razine na lokalnu ili županijsku razinu. Paralelno uz to, izvršit ćemo procjenu kapaciteta lokalnih jedinica za obavljanje pojedinih javnih funkcija i za prijenos na lokalnu razinu bez značajnijeg negativnog efekta na učinkovito i ekonomično obavljanje tih funkcija. Stoga se obvezujemo izraditi plan decentralizacije javnih funkcija kao konkretan okvir za sve daljnje korake kroz koji se moraju razraditi svi bitni aspekti vezani za provedbu prijenosa pojedinih ovlasti na niže razine.

Razmotrit ćemo mogućnost decentraliziranog upravljanja europskim fondovima. U tom slučaju odgovornost za upravljanje sredstvima, organizaciju natječaja, odabir projekata i kontrola trošenja bila bi spuštena na regionalnu razinu. Razvojem tih kapaciteta, u godinama koje su pred nama, steći će se uvjeti za decentralizirano upravljanje EU fondovima i veću odgovornost lokalne i regionalne samouprave u tom procesu. Odluka će biti donesena tek nakon provedbe analize.

Suradivat ćemo s lokalnom i regionalnom samoupravom u kreiranju programa namijenjenih pripremi i provedbi projekata kako bi dobili što kvalitetniji „proizvod“ prilagođen potrebama korisnika. U prošlom mandatu takva suradnja je počela kroz poseban program za financiranje pripreme razvojnih projekata na otocima koji je izrađen u izravnoj suradnji nadležnog ministarstva i županijskih razvojnih agencija.

14. SIGURAN SMJER ZA KULTURU

14.1. Kultura u prošlom mandatu

Kultura nije samo kreativna industrija često zatvorena u granicama disfunkcionalnog tržišta i “malog” jezika. Od zapuštenog doma kulture na hrvatskom otoku, za čije reaktiviranje smo osigurali polazna sredstva Europskog socijalnog fonda, do besplatnog umjetničkog obrazovanja za učenike, kao i građane starije dobi - kultura ima snažnu socijalnu dimenziju.

Bili smo svjesni važnosti duhovnih i identitetskih vrijednosti u životu ljudi koje čvršće od ičega povezuje pripadnost istome jeziku i istom, ili sličnom, kulturnom kodu. Za nas je kultura bila i amatersko društvo, podjednako kao i festivalski film. Za nas je kultura bila i mala udruga zainteresiranih građana, kao i nacionalna institucija kojoj smo ponudili svoju infrastrukturu i sredstva. Kultura je bila i vrtić i škola i pravo svakog građanina na dostupnost

kulturnih proizvoda i javnu potporu da sudjeluje u stvaranju amaterskih ili profesionalno proizvedenih kulturnih vrijednosti. Za nas je kultura bila i svakodnevna i obična. Nju su činili svi i sve: od večernje čakule na rivi, do njenog prikaza u dramskoj seriji HRT-a koja je pobudila susjedsko, europsko i globalno zanimanje.

Naša Vlada je u prošlom mandatu ostvarila iznimne rezultate u razvoju kulturnih sadržaja vodeći računa da kulturni sustav vidljivo i mjerljivo pridonosi ukupnom održivom društvenom i gospodarskom razvoju Republike Hrvatske u zajednici europskih naroda i država.

Posebno ističemo izgradnju i obnovu petnaest muzeja, od Muzeja vučedolske kulture u Vukovaru, preko Muzeja sinjske alke pa do obnove povijesnog Maškovića hana. Izgradili smo i obnovili 13 knjižnica, od Gunje, preko Gospića pa do Jelse. Digitalizirali smo 51 kino dvoranu; u Bolu, Cresu, Glini, Hvaru, itd.

14.2. Kultura danas

Kako je u samo 7 mjeseci prošle Vlade izvršen direktan udar na dosegnute standarde u prostorima kulture, umjetnosti i medija, Narodna koalicija će ponovno pokrenuti procese za uspostavu najviših europskih standarda na tim područjima.

Ugašeno je Povjerenstvo za neprofitne medije i prekinuto financiranje politički nepodobnih časopisa. Hrvatska televizija je ispolitizirana, ukinuti su najkvalitetniji programi, a informativni program je u službi vladajuće stranke.

Smanjena su proračunska izdvajanja za kulturu koja su ionako daleko ispod prosjeka modernih i razvijenih zemalja.

14.3. Kultura 2020

Cilj nam je kulturu, umjetnost i novinarstvo maknuti s društvene margine i ruba ekonomskog opstanka i dovesti u središte razvojnog projekta. S istom odlučnošću kojom ćemo braniti hrvatsko more, šume, proizvodne resurse, zdravstveni ili obrazovni sustav, branit ćemo nezavisnost kulture i medija koje možemo razvijati samo ako u njih ulažemo kao u prvorazredna javna dobra dostupna svima, bez obzira na etnički ili spolni identitet, politički izbor, dob, ekonomski, geografski ili socijalni položaj.

Da bi se kulturna i komunikacijska infrastruktura popravila, nadogradila i stavila na raspolaganje svim građanima koji u Hrvatskoj žive ili je žele upoznati, potrebno je značajno povećati njezino ukupno javno financiranje (na barem 1 % bruto domaćeg proizvoda), a sve zatečene probleme u njegovoj namjeni i raspodjeli rješavati putem cjelovite strategije kulturnog razvoja.

Donijet ćemo strateški plan kulturne i medijske politike. Plan ćemo usvojiti u demokratskoj raspravi koja omogućuje informirano sudjelovanje svih zainteresiranih strana.

Povezat ćemo kulturu i komunikaciju s obrazovanjem i znanosti, socijalnom i zdravstvenom skrbi, industrijom i turizmom.

Popravit ćemo ekonomski položaj, radne uvjete, socijalnu sigurnost i broj zaposlenih medijskih i umjetničkih radnika.

Povećat ćemo umjetničku i medijsku proizvodnju kao i održivo korištenje očuvane i digitalizirane baštine.

Proširit ćemo besplatno umjetničko i medijsko obrazovanje (u trajanju ekvivalentnom javnoj osnovnoj muzičkoj školi) te za sve učenike osigurati da nova produkcija ima publiku i novu stvaralačku bazu.

Unaprijedit ćemo postojeće i razviti nove izvore izvanproračunskih sredstava (poput spomeničke rente i HRT-pristojbe) za financiranje umjetničkog i novinarskog rada, očuvanja i održivog korištenja baštine te kulturnih aktivnosti građana.

Demokratizirat ćemo upravljanje kulturnim i medijskim institucijama te odlučivanje o raspodjeli javnih sredstava bez sukoba interesa i političkih stranaka, uključujući promjenu zakonske regulative radi jačanja ovlasti kulturnih vijeća te stvaranja autonomnih tijela koja imaju bolji potencijal za povlačenje sredstava iz različitih fondova i imaju umjetničku autonomiju u odlučivanju i smjeru razvoja institucija na domaćem i međunarodnom polju.

Razvit ćemo treći sektor neprofitnih medija i umjetničkih organizacija kao ravnopravne dijelove kulturnog i komunikacijskog sustava te mjerilo njegove autonomije i kooperativnosti.

Dopunit ćemo Zakon o kulturnim vijećima u svrhu snažnije decentralizacije i demokratizacije odlučivanja osnaživanjem uloga vijeća.

Vratit ćemo 14,5 % izdvajanja iz dobiti od igara na sreću Hrvatske lutrije za razvoj civilnog društva.

Ponovno ćemo uspostaviti Povjerenstvo za neprofitne medije.

Jačat ćemo neovisnost Hrvatske radiotelevizije, kao javnog medija, od ikakvih stranačkih kontrola i utjecaja. Uloga HRT-a nije samo u proizvodnji i prikazivanju audiovizualnih djela, nego i u arhivi te glazbenom i izvedbenom segmentu.

Vratit ćemo neovisnost i kvalitetu Trećeg programa televizije i radija koji su bili prepoznati i u Europi po svojoj visokoj kvaliteti, dosezima i gledanosti, odnosno slušanosti.

Ponovno ćemo financirati sve časopise koji iskazuju pluralnost hrvatskog društva.

15. SIGURAN SMJER ZA NACIONALNU SIGURNOST I VANJSKU POLITIKU

15.1. Za sigurnu državu

Pitanje nacionalne sigurnosti pitanje je zaštićenosti temeljnih vrijednosti društva i na njima zasnovanih institucija, kao i zaštićenosti građana Republike Hrvatske i osoba koje u njoj prebivaju. Kao takva, nacionalna sigurnost podrazumijeva korištenje nacionalnih i savezničkih sposobnosti potrebnih za zaštitu i promicanje vitalnih nacionalnih interesa.

Štitit ćemo naše građane, njihove živote, zdravlje i imovinu te osigurati uvjete za boljitak društva u cjelini. Aktivno ćemo čuvati građane - sa svim njihovim slobodama i pravima.

Pružat ćemo fleksibilne i pravovremene odgovore na sigurnosne izazove današnjice – od organiziranog kriminala, terorizma, piratstva i migracija stanovništva do propadajućih država i tinjajućih sukoba.

Suočavat ćemo se uspješno sa svim složenim izazovima sigurnosti u našem okruženju; s oružanom agresijom na neku od članica NATO-a, s rizicima i izazovima nedovršenih procesa demokratske konsolidacije u dijelu država jugoistočnog susjedstva i kršenjem načela dobrosusjedstva općenito, s terorizmom ili ugrožavanjem kibernetičke sigurnosti. Nudit ćemo konkretne odgovore na korupciju i organizirani kriminalitet, gospodarsku i financijsku nestabilnost, energetska nesigurnost, nepovoljna demografska kretanja, prirodne i tehničko-tehnološke katastrofe te klimatske promjene i uništavanje okoliša. U suradnji s članicama NATO i EU, sudjelovat ćemo u izgradnji zajedničke i kolektivne sigurnosti utemeljene na zajedničkim vrijednostima, načelima solidarnosti i recipročnih obaveza.

15.2. Nacionalna sigurnost 2020

Jačat ćemo dobro upravljanje i ukupne institucionalne i ljudske kapacitete države. Na taj način ćemo učinkovitije prepoznati i odvratiti potencijalne prijetnje nacionalnoj sigurnosti. Dobro upravljanje u javnom interesu podrazumijeva i transparentno donošenje političkih odluka, stvaranje uvjeta za razvoj odgovornog civilnog društva te poticanje društveno odgovornog poslovanja.

Jačat ćemo vladavinu prava i demokratskih vrijednosti. Dosljedno i univerzalno ćemo poštivati Ustav, zakon, institucije i procedure parlamentarne demokracije od strane svih dionika u društvu. Institucije vlasti vodit će brigu o jasno uređenom i funkcionirajućem pravnom sustavu, otpornom na zlorabe i inicijative koje nisu u skladu sa slobodom i jednakosti građana. Aktivno ćemo se suprotstavljati svakom govoru mržnje, nasilja i isključivosti.

Unaprijedit ćemo koordinaciju sustava nacionalne sigurnosti. Koordinacija mora biti zasnovana na definiranim ulogama i nadležnostima uključenih institucija, uskoj i otvorenoj međuinstitucionalnoj suradnji, učinkovitim mehanizmima razmjene ideja i informacija, zadržavajući pritom odgovarajuću razinu njihove zaštite te na nacionalnom konsenzusu o ključnim pitanjima nacionalne sigurnosti. Kao dio sustava nacionalne sigurnosti i dalje će se razvijati konceptualno i pravno uređen, jedinstven i integriran sustav upravljanja krizama, zaštita kritične nacionalne infrastrukture te sustav ranog upozoravanja s naglaskom na sustavno provođenje preventivnih mjera i politika smanjivanja rizika od katastrofa, razvijanje sigurnosne kulture građana te kontinuirano educiranje - posebno ranjivih skupina.

Djelovat ćemo uspješno u okviru Sjevernoatlantskog saveza i Europske unije. Promicat ćemo nacionalne i savezničke interese, ali i aktivno doprinositi snazi i učinkovitosti obiju asocijacija te sudjelovati u definiranju pravaca njihova razvoja i djelovanja.

Gradit ćemo snažna partnerstva i savezništva. Aktivno ćemo djelovati na regionalnoj i globalnoj razini te zasnivati suradnju na zajedničkim vrijednostima i uzajamnom poštovanju. Usmjeravat ćemo suradnju na davanje konkretnog doprinosa kvaliteti života hrvatskih građana, uz promicanje njezinih interesa u inozemstvu, izgradnju pozitivne slike o Hrvatskoj te zaštitu hrvatskog identiteta.

Njegovat ćemo dobrosusjedske odnose i jačati regionalnu stabilnost. To podrazumijeva uzajamno priznavanje državnog suvereniteta, posebnosti i različitosti država, prava na slobodu, neovisnost i nepovredivost nacionalnih granica, uz poštivanje postignutih međudržavnih sporazuma i obostrano korisnu suradnju u svim područjima života. U interesu Hrvatske su stabilnost, predvidljivost i što viši demokratski razvoj u svakoj od susjednih zemalja, njihova privrženost europskim vrijednostima, kao i zajednička skrb o političkom, gospodarskom i socijalnom položaju Hrvata u tim zemljama. Zbog stabilizacijskog učinka tog procesa, poseban naglasak treba biti stavljen na pomaganje integracije zemalja jugoistoka Europe (koje su za to iskazale interes) u EU i NATO.

Aktivno ćemo doprinositi globalnom miru, stabilnosti i održivom razvoju. Učvršćivat ćemo multilateralne institucije i mehanizme temeljene na Povelji Ujedinjenih naroda te međunarodnom pravu. Doprinosit ćemo naporima UN-a, NATO-a, EU i međunarodnih organizacija poput Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) u održavanju i promociji mira, sigurnosti i stabilnosti. Vodit ćemo konstruktivnu i miroljubivu vanjsku politiku čiji je dio i angažirana politika razvojne pomoći i sudjelovanje u mirovnim operacijama. Održivi i uključivi razvoj trajno je usmjerenje hrvatske države i društva.

15.3. Za uspješnu i prepoznatu vanjsku politiku

Međunarodni položaj naše zemlje određen je članstvom i doprinosom radu i oblikovanju politika i odluka međunarodnih organizacija i asocijacija država, posebice EU-a i NATO-a; njezinim geopolitičkim položajem i procesima u bližem i daljnjem susjedstvu te utjecajem na međunarodne tijekove i odnose s međunarodnim subjektima. Uvažena smo članica međunarodne zajednice, a kroz mehanizme EU-a i NATO-a te članstvom u nekim od glavnih organa UN-a pojačali smo sposobnost djelovanja na globalne i regionalne procese i izazove koji utječu i na hrvatske vanjsko-političke interese i nacionalnu sigurnost. Kroz djelovanje gospodarske diplomacije potakli smo kvalitetan razvoj bilateralnih odnosa s cijelim nizom država od interesa za hrvatsko gospodarstvo. Stoga danas možemo jače utjecati na međunarodne odnose te vlastite odnose s pojedinim državama i regijama nego što smo to mogli ikada prije.

Jačanje odnosa s državama srednje Europe, sve redom članicama EU i NATO-a, hrvatski doprinos pitanjima sigurnosti, posebice energetske te unaprjeđivanje gospodarskih i ukupnih bilateralnih odnosa pozitivno djeluje na jačanje međunarodnog položaja naše zemlje i ostvarivanje naših vanjskopolitičkih interesa.

Položaj Hrvatske u jugoistočnoj Europi je bitno ojačan našim članstvom u EU i NATO te mogućnošću da utječemo na oblikovanje zajedničke politike prema ovom prostoru u skladu s hrvatskim interesima. Pojačanim hrvatskim investicijama u države ove regije, dinamiziranjem trgovinskih tijekova te pružanjem tehničke i razvojne pomoći i političke podrške integriranju država ove regije u EU i NATO dodatno snažimo svoj položaj i investiramo u partnerske odnose sa susjedima.

Jedan od najvažnijih mehanizama, uz one koji nam stoje na raspolaganju u okviru međunarodnih organizacija (posebice EU i NATO-a), za unaprjeđivanje međunarodnog položaja zemlje i ostvarivanje vanjskopolitičkih ciljeva je hrvatska diplomacija. Reformirat ćemo hrvatsku diplomaciju kako bi mogla u uvjetima članstva u EU i novim i promjenjivim geopolitičkim okolnostima ostvariti utvrđene vanjskopolitičke ciljeve.

Prioriteti vanjske politike formulirani su kroz prizmu njezinog doprinosa boljitku građana, društva i države u cjelini. Relevantna vanjska politika je samo ona koja doprinosi realizaciji ovog temeljnog cilja. U svom djelovanju vanjska politika bit će utemeljena na načelima promicanja i zaštite hrvatskih nacionalnih interesa, načelima Povelje UN-a, kao i zajedničkim vrijednostima EU-a i NATO-a.

Zaštitit ćemo hrvatske građane u inozemstvu gdje god da se nalazili i kakvu god pomoć trebali. Pri realizaciji ovog prioriteta dodatno ćemo razvijati i modernizirati vlastite diplomatske kapacitete te koristiti sve instrumente EU i NATO-a koji nam stoje na raspolaganju, kao i partnerstva s drugim državama. Također ćemo nastaviti s jačanjem mreže hrvatskih počasnih konzula u inozemstvu te korištenjem komercijalnih i viznih centara širom svijeta.

Promicat ćemo i štititi interese hrvatskog gospodarstva na međunarodnim tržištima kroz rad gospodarske diplomacije i Povjerenstva Vlade RH za internacionalizaciju gospodarstva. Nastavit ćemo razvijati dokazano uspješan novi sustav gospodarske diplomacije. Dodatno ćemo jačati partnerstvo s hrvatskim izvoznicima, braniti interese hrvatskog gospodarstva kroz korištenje instrumenata zajedničke trgovinske politike EU, jačati položaj Hrvatske na energetske karti Europe, razvijati korisna gospodarska partnerstva širom svijeta te pomagati privlačenje stranih investicija. Kroz Povjerenstvo Vlade razvijat ćemo izvoznu politiku Vlade te koordinirati sve državne i nedržavne čimbenike koji sudjeluju u izvozu.

Razvijat ćemo partnerstva i rješavanje otvorenih pitanja sa susjedima. Poticat ćemo sadržajne i konstruktivne dobrosusjedske odnose utemeljene na uzajamnom poštovanju i europskim vrijednostima. Na takav način moći ćemo puno kvalitetnije ostvariti svoje političke, sigurnosne i gospodarske ciljeve u uvjetima članstva našeg susjedstva u EU. Davat ćemo snažnu tehničku, ra-

zvojni i političku podršku naporima zemalja jugoistočne Europe za integraciju u euro-atlantske asocijacije u skladu s njihovim proklamiranim ciljevima. Nastavit ćemo aktivno prenositi relevantna znanja i hrvatska iskustva iz integracijskih procesa te biti zagovornik jugoistočne Europe u EU i NATO. Otvorena pitanja rješavat ćemo u skladu s europskim vrijednostima i standardima. Nastavit ćemo djelovati na suzbijanju tendencija povijesnog revizionizma. Zalagat ćemo se za promicanje očuvanja identiteta i boljitka zajednica hrvatske nacionalne manjine u zemljama jugoistočne Europe kao i u susjednoj BiH gdje su Hrvati jedan od konstitutivnih naroda.

Učinkovito ćemo koristiti i maksimizirati prednosti članstva u EU i NATO u interesu hrvatskih građana. Aktivno ćemo doprinositi kreiranju odluka i politika te definiranju pravaca njihovog daljnjeg razvoja i djelovanja kroz jačanje pozicije Hrvatske u ovim asocijacijama. Radit ćemo na učinkovitom korištenju informacija, instrumenata, inicijativa i programa koje nam stoje na raspolaganju, a koje izravno doprinose ostvarenju naših nacionalnih interesa te ukupnog razvoja.

Doprinosit ćemo globalnom miru, sigurnosti i razvoju kroz multilateralne organizacije i inicijative i razvijanje strateških partnerstva. Mir i sigurnost shvaćamo šire od tradicionalnog poimanja odsustva oružanih sukoba te pod njima podrazumijevamo i suvremenu, demokratsku koncepciju ljudske sigurnosti kojoj je u središtu pozornosti čovjek pojedinac sa svim svojim slobodama i pravima. Takva koncepcija sigurnosti obuhvaća i stabilnost, kako političku i društvenu, tako i gospodarsku, odnosno funkcionirajući odnos svih čimbenika unutar međunarodne zajednice i svake pojedine države zasnovan na temeljnim demokratskim vrijednostima. Stoga ćemo, osim pitanjima prevencije i okončanja započetih oružanih sukoba, posebnu pozornost posvetiti jačanju prava čovjeka i demokratskih vrijednosti, postkonfliktnoj izgradnji društva i institucija, energetske sigurnosti i gospodarske stabilnosti međunarodnih odnosa te adresiranju tzv. „mekih sigurnosnih prijetnji“. Aktivno ćemo doprinositi i rješavanju globalnih pitanja od zajedničkog interesa definiranih Milenijskim ciljevima.

Zalagat ćemo se za učvršćivanje i reformu multilateralnih institucija i mehanizama koji proizlaze iz Povelje Ujedinjenih naroda te davati doprinos naporima Svjetske organizacije kao i regionalnih asocijacija poput EU-a, NATO-a, OESS-a i Vijeća Europe te ostalih međunarodnih organizacija koje aktivno pomažu u održavanju i afirmaciji mira, sigurnosti i stabilnosti te sveobuhvatnog razvoja.

Radit ćemo i na zapošljavanju što je moguće većeg broja hrvatskih građana u međunarodne organizacije, prije svega u tijela Europske komisije.